UNITED NATIONS
INDUSTRIAL DEVELOPMENT ORGANIZATION

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation
Швейцарська Конфедерація

Organic Standard

GLOBAL QUALITY AND STANDARDS PROGRAMME

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ – НОВІ РИНКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО AGRIFOOD

ДОВІДНИК СТАНДАРТІВ

для експорту продукції AgriFood

Міжнародні стандарти, схеми сертифікації та ключові ресурси для виходу на світові ринки

ПОДЯКИ

Практична публікація «Довідник стандартів для експорту продукції AgriFood» підготовлено компанією «Органік Стандарт» за підтримки Швейцарії в межах Глобальної програми якості та стандартів в Україні (GQSP Ukraine), що реалізується Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО).

Висловлюємо щиру вдячність команді GQSP Ukraine, зокрема Павлу Ладецькому та Наталії Прокопчук, за співпрацю, експертні консультації та підтримку під час підготовки цієї публікації.

Авторську та редакційну підготовку довідника здійснила команда «Органік Стандарт» (Юлія Галашевська, Сергій Галашевський).

Використання штучного інтелекту

Під час підготовки довідника використовувався ChatGPT (OpenAI) для аналізу та систематизації інформації, порівняння вимог стандартів, структурування матеріалів, підготовки та редагування тексту. Результати роботи ШІ проходили експертний розгляд і редакційне опрацювання авторами. Остаточні рішення щодо змісту публікації приймала команда «Органік Стандарт».

Відповідальність за зміст

Відповідальність за зміст цієї публікації несе компанія «Органік Стандарт». Викладена інформація не обов'язково відображає офіційну позицію Швейцарії або ЮНІДО.

Поширення та використання

Ця публікація розповсюджується безкоштовно в електронному форматі. При використанні матеріалів довідника необхідно зазначати назву публікації та її джерело.

© 2026 Органік Стандарт та ЮНІДО. Усі права захищено.

ЗМІСТ

Подяки ... 3

Вступ ... 6

Загальна класифікація ... 10

Практичні приклади застосування довідника ... 12

Приклад 1. Експорт замороженої органічної малини до ЄС ... 13

Приклад 2. Експорт сої до ЄС ... 14

Приклад 3. Експорт ядер волоських горіхів до ОАЕ ... 15

Приклад 4. Експорт органічної соняшникової макухи до Швейцарії ... 16

Приклад 5. Експорт свіжої лохини до торговельних мереж ЄС ... 17

Спеціальні регуляторні вимоги доступу до ринку ... 18

Маркетингові стандарти ЄС для свіжих фруктів та овочів ... 20

Регламент (ЄС) 2023/1115 (EUDR) ... 22

Регламент (ЄС) 2025/40 (PPWR) ... 24

Стандарти та схеми безпечності харчових продуктів і кормів ... 26

ISO 22000 ... 30

FSSC 22000 ... 32

BRCGS Global Standard Food Safety ... 34

IFS Food ... 36

GMP+ Feed Safety Assurance (GMP+ FSA) ... 38

EFISC-GTP ... 40

GLOBALG.A.P. Integrated Farm Assurance (IFA) ... 42

Органічні стандарти та системи сертифікації ... 44

Регламент (ЄС) 2018/848 ... 46

USDA Organic (NOP) ... 48

Canada Organic Regime (COR) ... 50

Organic JAS (Японія) ... 52

Bio Suisse (Швейцарія) ... 54

Naturland (Німеччина) ... 56

KRAV (Швеція) ... 58

Demeter ... 60

Стандарти та системи сталого розвитку **62**
ISCC EU / ISCC PLUS 64
Farm Sustainability Assessment (FSA) – SAI Platform 66
Donau Soja / Europe Soya Standards 68
ProTerra Standard 70
REDcert-EU / REDcert² Food/Feed 72
KZR INiG System 74
FairWild Standard 76
Rainforest Alliance Sustainable Agriculture Standard 78
Verra VCS / VM0042 80

Соціальні стандарти та аудити **82**
Sedex / SMETA 7 84
amfori BSCI (Business Social Compliance Initiative) 86
SA8000 88

Релігійні системи сертифікації **90**
Halal 92
Kosher (Kashrut) 94

Схеми підтвердження спеціальних характеристик продукції **96**
V-Label – веганська сертифікація 98
AOECS – стандарт для безглютенових харчових продуктів 100

Корисні інструменти та ресурси для експортера **102**

ВСТУП

Вихід на зовнішні ринки для українського агропродовольчого бізнесу сьогодні означає значно більше, ніж знайти покупця та домовитися про комерційні умови. Експортеру потрібно орієнтуватися у законодавчих вимогах різних країн, очікуваннях торговельних мереж і міжнародних покупців, системах сертифікації, аудитах та вимогах до сталості, простежуваності й спеціальних характеристик продукції.

На практиці ця інформація часто розпорошена між різними офіційними ресурсами, сайтами власників стандартів, органами сертифікації та вимогами конкретних покупців. Саме тому навіть досвідченим компаніям не завжди легко швидко відповісти на просте запитання: що саме потрібно для експорту нашого продукту на конкретний ринок і для роботи з конкретним покупцем?

Цей довідник створений як практичний навігатор для українських виробників, переробників та експортерів. Ми свідомо не намагалися зібрати всі існуючі у світі стандарти й системи. Натомість зосередилися на тих вимогах і схемах, які можуть реально впливати на доступ до ринку, співпрацю з міжнародними покупцями, вихід у нові канали збуту або спеціалізовані та преміальні сегменти саме для українського експортера агропродовольчої продукції.

Ми прагнули не лише пояснити, що являє собою кожна система, а й показати її практичне значення для експортера: де вона застосовується, коли може бути потрібною, як підтверджується відповідність, хто може провести сертифікацію чи аудит та де перевірити актуальну інформацію.

Сподіваюся, цей довідник допоможе українським компаніям швидше знаходити правильний шлях до потрібного ринку, краще розуміти очікування міжнародних партнерів і приймати обґрунтовані рішення щодо сертифікації та розвитку експорту.

Юлія Галашевська
керівник відділу експорту,
ТОВ “Органік Стандарт”

Цей довідник підготовлений для українських виробників, переробників та експортерів агропродовольчої продукції, які планують вихід на міжнародні ринки, розширення географії експорту або роботу з новими покупцями та каналами збуту.

У назві довідника використовується міжнародний термін AgriFood; далі в тексті для цього поняття переважно вживаються українські відповідники «агропродовольчий сектор» та «агропродовольча продукція».

Мета довідника – допомогти експортеру зорієнтуватися серед стандартів, регуляторних вимог, систем сертифікації, верифікації та аудиту, які можуть мати практичне значення для експорту. Це не енциклопедичний перелік усіх існуючих стандартів. До довідника включені насамперед ті вимоги та системи, які можуть:

- бути умовою доступу продукції до певного ринку;
- фактично вимагатися покупцем, торговельною мережею або ланцюгом постачання;
- відкривати доступ до нових каналів збуту, спеціалізованих або преміальних сегментів ринку.

Як визначити, що потрібно саме вам

Не всі системи, представлені в довіднику, мають однакову природу: серед них є законодавчі вимоги, стандарти, схеми сертифікації, верифікації та аудиту. Для практичного рішення експортеру важливо розрізняти три рівні вимог:

1. Обов'язкові вимоги доступу до ринку – вимоги законодавства країни призначення, без виконання яких продукція не може бути введена в обіг або експортована за відповідною моделлю.

2. Вимоги покупця або ланцюга постачання – юридично можуть бути добровільними, але на практиці сертифікація, аудит чи інше підтвердження відповідності можуть бути необхідною умовою схвалення постачальника або роботи з певним покупцем чи каналом збуту.

3. Інструменти доступу до спеціалізованих або преміальних сегментів – системи та схеми, які дозволяють підтвердити певні характеристики продукції або виробництва та отримати доступ до додаткових ринкових можливостей.

Тому необхідний набір вимог визначається не лише видом продукції. Важливими є цільовий ринок, кінцеве використання продукції, місце підприємства в ланцюгу постачання, канал збуту та вимоги конкретного покупця.

Як користуватися довідником

Перед початком сертифікації рекомендуємо спочатку сформувати конкретну модель експорту:

продукт → цільовий ринок → покупець / канал збуту → релевантні вимоги та схеми.

Практичні приклади визначення вимог для різних видів агропродовольчої продукції та цільових ринків наведено в розділі «Практичні приклади застосування довідника».

Після цього за допомогою загальної класифікації та відповідних розділів довідника можна визначити потенційно релевантні системи. У кожній картці варто насамперед звертати увагу на сферу застосування, експортне значення та модель підтвердження відповідності, а вже після цього – на доступні органи сертифікації або аудиту, консультантів, реєстри та офіційні ресурси.

Наявність стандарту або схеми у цьому довіднику не означає, що вона необхідна кожному експортеру. Доцільність сертифікації завжди варто оцінювати у контексті конкретного продукту, ринку та покупця.

Важливо

Довідник є практичним навігаційним інструментом і не замінює законодавство країни призначення, вимоги конкретного покупця, офіційні правила власника відповідної схеми або професійну консультацію щодо конкретної експортної операції.

Інформація в довіднику перевірена та актуалізована станом на 2026 рік. Законодавство, версії стандартів, правила сертифікації, сфери акредитації та статуси органів сертифікації можуть змінюватися. Перед прийняттям остаточного рішення рекомендуємо перевіряти актуальну інформацію за офіційними джерелами та реєстрами, посилання на які наведені у відповідних картках.

ЗАГАЛЬНА КЛАСИФІКАЦІЯ

Категорія	Стандарти / схеми / вимоги	Основний фокус
Спеціальні регуляторні вимоги доступу до ринку	Маркетингові стандарти ЄС для свіжих фруктів та овочів Регламент (ЄС) 2023/1115 (EUDR) Регламент (ЄС) 2025/40 (PPWR)	Обов'язкові вимоги конкретного ринку щодо відповідності продукції та пакування, простежуваності, належної обачності, управління пакувальними відходами та офіційного контролю.
Стандарти та схеми безпечності харчових продуктів і кормів	ISO 22000 FSSC 22000 BRCGS Global Standard Food Safety IFS Food GMP+ Feed Safety Assurance (GMP+ FSA) EFISC-GTP GLOBALG.A.P. Integrated Farm Assurance (IFA)	Безпечність харчових продуктів і кормів, гігієна, управління ризиками, простежуваність і контроль виробничих процесів.
Органічні стандарти та системи сертифікації	Регламент (ЄС) 2018/848 USDA Organic (NOP) Canada Organic Regime (COR) Organic JAS (Японія) Bio Suisse (Швейцарія) Naturland (Німеччина) KRAV (Швеція) Demeter	Органічне виробництво, переробка, обіг і маркування; правила щодо дозволених і заборонених речовин та технологій; простежуваність і контроль органічного ланцюга постачання.
Стандарти та системи сталого розвитку	ISCC EU / ISCC PLUS Farm Sustainability Assessment (FSA) – SAI Platform Donau Soja / Europe Soya Standards ProTerra Standard REDcert-EU / REDcert² Food/Feed KZR INiG System FairWild Standard Rainforest Alliance Sustainable Agriculture Standard Verra VCS / VM0042	Сталість і простежуваність ланцюга постачання; оцінювання та верифікація сталості на рівні господарства; кліматичні проєкти та підтвердження скорочень або видалень викидів; залежно від системи – критерії землекористування, викиди парникових газів (GHG), відповідальне постачання, вимоги щодо продукції без ГМО, біорізноманіття та соціальні й екологічні вимоги.
Соціальні стандарти та аудити	Sedex / SMETA 7 amfori BSCI (Business Social Compliance Initiative) SA8000 – Standard for Decent Work	Трудові права, умови та безпека праці, дотримання соціальних вимог і належна обачність у сфері прав людини.
Релігійні системи сертифікації	Halal Kosher (Kashrut)	Відповідність продукції, інгредієнтів і виробничих процесів вимогам Halal або Kosher; прийнятність сертифікації залежить від цільового ринку та/або покупця.
Схеми підтвердження спеціальних характеристик продукції	V-Label AOECS	Підтвердження спеціальних характеристик продукції, зокрема веганського складу та відповідності вимогам до безглютенової продукції, і відповідності виробничих процесів вимогам обраної схеми; перевірка умов використання відповідного знака на продукції.

ПРАКТИЧНІ ПРИКЛАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ДОВІДНИКА

Вимоги до експорту агропродовольчої продукції залежать від виду продукту, цільового ринку, кінцевого використання та вимог покупця. Наведені нижче приклади демонструють, як визначити обов'язкові вимоги, обрати релевантні схеми сертифікації та оцінити додаткові ринкові можливості за допомогою цього довідника.

Приклад 1. Експорт замороженої органічної малини до ЄС

Продукт: заморожена органічна малина.

Цільовий ринок: Європейський Союз.

Канал збуту: імпортери органічної продукції, харчові переробні підприємства та міжнародні торговельні мережі.

ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИМОГИ

Для реалізації замороженої малини в ЄС як органічної необхідно забезпечити відповідність Регламенту (ЄС) 2018/848, сертифікацію відповідних етапів виробництва, переробки та обігу продукції, а також оформлення електронного сертифіката інспекції (COI) у системі TRACES для кожної імпортної партії.

Органічна сертифікація не замінює загальних вимог ЄС щодо безпечності харчових продуктів. Підприємство повинно забезпечувати гігієну виробництва, простежуваність, контроль мікробіологічних ризиків, зокрема вірусного забруднення ягід, дотримання допустимих рівнів залишків пестицидів і належні умови заморожування та зберігання.

Якщо заморожена малина постачається в пакуванні, необхідно також перевірити застосовні вимоги Регламенту (ЄС) 2025/40 (PPWR).

ВИМОГИ ПОКУПЦЯ ТА ДОДАТКОВІ МОЖЛИВОСТІ

Для співпраці з міжнародними переробниками або торговельними мережами можуть бути потрібні IFS Food, BRCGS Global Standard Food Safety або FSSC 22000. Конкретна схема залежить від вимог покупця та сфери діяльності підприємства.

Додатково покупець може вимагати соціальний аудит за методологією SMETA 7 (Sedex).

Для спеціалізованих органічних каналів збуту покупець може додатково вимагати відповідність Naturland (зокрема в Німеччині) або KRAV (у Швеції). Спосіб підтвердження вимог KRAV залежить від моделі постачання та ролі імпортера.

ПРАКТИЧНИЙ ВИСНОВОК

Органічна сертифікація забезпечує можливість реалізації продукції як органічної, але не гарантує автоматичного доступу до всіх каналів збуту. Великі міжнародні покупці можуть додатково вимагати незалежного підтвердження безпечності виробничих процесів або відповідності соціальним вимогам.

ВІДПОВІДНІ КАРТКИ ДОВІДНИКА

Регламент (ЄС) 2018/848

IFS Food

BRCGS Global Standard Food Safety

FSSC 22000

Sedex / SMETA 7

Naturland

KRAV

PPWR

Приклад 2.
Експорт сої до ЄС

Продукт: соєві боби та окремі продукти їх переробки.

Цільовий ринок: Європейський Союз.

Можливі канали збуту: харчова промисловість, кормове виробництво, виробництво біопалива.

ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИМОГИ

Соя та визначені продукти її переробки, включені до Додатка I Регламенту (ЄС) 2023/1115 (EUDR), підпадають під його дію. Основні вимоги Регламенту починають застосовуватися з 30 грудня 2026 року, а для більшості мікро- та малих операторів – з 30 червня 2027 року. Застосовність вимог до конкретного продукту необхідно перевіряти за його товарним кодом.

Для відповідних ланцюгів постачання український експортер має бути готовим надати європейському покупцю інформацію про походження продукції, геолокацію земельних ділянок, простежуваність та інші докази, необхідні для виконання EUDR. Конкретні обов'язки й строки застосування визначаються відповідно до положень Регламенту та ролі учасника ланцюга постачання.

Додатково необхідно виконувати застосовні вимоги ЄС до харчової, кормової або енергетичної сировини залежно від її кінцевого використання.

Якщо соя або продукти її переробки експортуються в пакуванні, необхідно перевірити застосовні вимоги Регламенту (ЄС) 2025/40 (PPWR).

ВИМОГИ ПОКУПЦЯ ЗАЛЕЖНО ВІД ВИКОРИСТАННЯ

Канал збуту	Потенційно релевантні схеми
Харчова промисловість, зокрема сегмент продукції без ГМО	Donau Soja / Europe Soya, ProTerra
Кормове виробництво та відповідні ланцюги постачання	GMP+ FSA, EFISC-GTP – залежно від діяльності оператора; додатково Donau Soja / Europe Soya або ProTerra
Виробництво біопалива	ISCC EU, REDcert-EU, KZR INiG System – залежно від вимог покупця та сфери сертифікації
Добровільні ланцюги постачання сталої сировини	ISCC PLUS, REDcert² Food/Feed; для оцінювання сталості на рівні господарства – Farm Sustainability Assessment (FSA), залежно від вимог покупця

ПРАКТИЧНИЙ ВИСНОВОК

Один і той самий виробник або експортер сої може працювати з покупцями, які висувають принципово різні вимоги. Наприклад, для постачання сої в ланцюг продукції без ГМО може бути актуальною Europe Soya, для кормового ланцюга – GMP+ FSA, а для виробництва біопалива – ISCC EU.

Жодна з цих схем не є універсально обов'язковою для всього експорту сої. Вибір визначається кінцевим використанням продукції, роллю підприємства в ланцюгу постачання та вимогами покупця.

ВІДПОВІДНІ КАРТКИ ДОВІДНИКА

EUDR

Donau Soja / Europe Soya

ProTerra

GMP+ FSA

EFISC-GTP

ISCC EU / ISCC PLUS

REDcert-EU / REDcert² Food/Feed

KZR INiG System

Farm Sustainability Assessment (FSA)

PPWR

Приклад 3. Експорт ядер волоських горіхів до ОАЕ

Продукт: ядра волоських горіхів (лущені, сортовані, необсмажені, у вакуумному пакованні).

Цільовий ринок: Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ).

Канал збуту: імпортери, дистриб'ютори та торговельні мережі, зокрема в Дубаї.

ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИМОГИ

Для експорту ядер волоських горіхів до ОАЕ необхідно забезпечити відповідність національним вимогам щодо безпечності харчових продуктів, гігієни виробництва, простежуваності та допустимих рівнів забруднювачів.

Особливе значення має контроль афлатоксинів, а також вологості, стану продукції та умов її зберігання. Застосовні показники потрібно перевіряти відповідно до чинних вимог ОАЕ та стандартів UAE/GSO.

Для ввезення харчових продуктів передбачені процедури реєстрації та оцінювання продукції, а також контролю імпортних партій. У Дубаї відповідні послуги надає Dubai Municipality. Для продукції, призначеної для роздрібної реалізації, необхідно забезпечити маркування відповідно до місцевих вимог, зокрема арабською мовою.

ВИМОГИ ПОКУПЦЯ ТА ДОДАТКОВІ МОЖЛИВОСТІ

Міжнародні покупці можуть вимагати FSSC 22000, BRCGS Global Standard Food Safety або IFS Food.

За вимогою конкретного покупця може також прийматися ISO 22000, однак він не є рівнозначною заміною сертифікації за схемою, визнаною GFSI.

Для визначення комерційних характеристик продукції, зокрема класу якості, кольору та допустимих дефектів, може використовуватися міжнародний стандарт UNECE DDP-02 (Walnut Kernels).

Додатково для окремих покупців або спеціалізованих каналів збуту може бути актуальною сертифікація Halal. Для звичайних необсмажених ядер горіхів без додаткових інгредієнтів її не слід автоматично вважати обов'язковою умовою імпорту.

ПРАКТИЧНИЙ ВИСНОВОК

Міжнародна сертифікація безпечності може допомогти експортеру отримати доступ до великих покупців, але не замінює національних процедур реєстрації та імпорту харчових продуктів. Водночас UNECE DDP-02 може використовуватися для погодження комерційних характеристик товару, а Halal – як додатковий інструмент роботи з окремими сегментами ринку.

ВІДПОВІДНІ КАРТКИ ДОВІДНИКА

FSSC 22000

BRCGS Global Standard Food Safety

IFS Food

Halal

ISO 22000

ДОДАТКОВІ ОФІЦІЙНІ РЕСУРСИ

Dubai Municipality – реєстрація харчових продуктів та імпортні процедури

UNECE – міжнародні стандарти якості сухої та сушеної продукції

Приклад 4. Експорт органічної соняшникової макухи до Швейцарії

Продукт: органічна соняшникова макуха для кормових цілей.

Цільовий ринок: Швейцарія.

Канал збуту: імпортери кормової сировини та виробники органічних комбікормів, які працюють у ланцюгах Bio Suisse.

ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИМОГИ

Соняшникова макуха повинна відповідати швейцарським вимогам щодо безпечності кормів, простежуваності та допустимих рівнів небажаних речовин.

Для підтвердження органічного статусу український оператор може використовувати сертифікацію відповідно до Регламенту (ЄС) 2018/848, проведену органом сертифікації, визнаним для відповідної діяльності. Швейцарія допускає імпорт органічної продукції з третіх країн за умови її сертифікації в межах визнаних систем контролю. Тому окрема сертифікація українського оператора безпосередньо за швейцарським органічним законодавством не потрібна. Для прямого імпорту з України застосовується оформлення сертифіката інспекції (COI) у системі TRACES.

ВИМОГИ ПОКУПЦЯ ТА ДОДАТКОВІ МОЖЛИВОСТІ

Для постачання в міжнародні сертифіковані кормові ланцюги покупець може додатково вимагати сертифікацію безпечності кормів, зокрема за GMP+ Feed Safety Assurance (GMP+ FSA) або EFISC-GTP. Обидві схеми охоплюють управління ризиками безпечності кормових матеріалів, а EFISC-GTP має спеціалізовану сферу для переробки олійних культур і визнається GMP+ International. Вибір схеми залежить від діяльності підприємства та вимог покупця. Така сертифікація не є загальною законодавчою умовою імпорту до Швейцарії.

Для роботи в основному швейцарському сегменті органічних кормів, орієнтованому на господарства Bio Suisse, сертифікація Bio Suisse є фактично необхідною умовою доступу до відповідного ланцюга постачання.

Соняшникова макуха для кормових цілей входить до переліку продуктів, дозволених Bio Suisse для імпорту з Європи. Для її постачання в ланцюг Bud необхідні сертифікація відповідних учасників за вимогами Bio Suisse, співпраця з ліцензованим швейцарським імпортером і підтвердження імпортних партій через Bio Suisse Supply Chain Monitor (SCM).

ПРАКТИЧНИЙ ВИСНОВОК

Сертифікація за органічним регламентом ЄС забезпечує законодавчу основу для експорту органічної макухи до Швейцарії, тоді як Bio Suisse фактично є необхідною умовою доступу до основного швейцарського ринку органічних кормів.

GMP+ FSA або EFISC-GTP можуть додатково вимагатися покупцями для підтвердження кормової безпечності. Ці схеми мають інше призначення та не замінюють органічної сертифікації.

ВІДПОВІДНІ КАРТКИ ДОВІДНИКА:

Регламент (ЄС) 2018/848

GMP+ Feed Safety Assurance (GMP+ FSA)

EFISC-GTP

Bio Suisse

ДОДАТКОВІ ОФІЦІЙНІ РЕСУРСИ

FOAG – правила органічного імпорту до Швейцарії

Bio Suisse – перелік дозволених для імпорту продуктів

Приклад 5. Експорт свіжої лохини до торговельних мереж ЄС

Продукт: свіжа лохина.

Цільовий ринок: Європейський Союз.

Канал збуту: міжнародні торговельні мережі через імпортера або постачальника.

ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИМОГИ

Свіжа лохина повинна відповідати загальному маркетинговому стандарту ЄС для свіжих фруктів та овочів, який передбачає вимоги до товарної якості й зазначення країни походження.

Крім того, необхідно виконувати фітосанітарні вимоги, забезпечити відповідний фітосанітарний сертифікат, дотримуватися максимально допустимих рівнів залишків пестицидів (MRL) та забезпечувати простежуваність продукції.

Для споживчого та транспортного пакування необхідно також перевірити застосовні вимоги Регламенту (ЄС) 2025/40 (PPWR) та розподіл відповідальності між постачальником пакування, експортером та імпортером.

ВИМОГИ ПОКУПЦЯ ТА ДОДАТКОВІ МОЖЛИВОСТІ

Для співпраці з міжнародними торговельними мережами часто застосовується GLOBALG.A.P. Integrated Farm Assurance (IFA).

Додатково покупці можуть вимагати модуль GLOBALG.A.P. GRASP для оцінювання соціальних практик, інші спеціалізовані модулі або виконання власних вимог торговельних мереж.

Окремі торговельні мережі можуть також вимагати соціальні аудити за методологією SMETA (Sedex) або в межах amfori BSCI.

Для сортувальних і пакувальних підприємств, залежно від характеру операцій та вимог покупця, можуть додатково застосовуватися BRCGS Global Standard Food Safety, IFS Food або FSSC 22000. Ці схеми не є загальною вимогою до кожного виробника свіжих ягід.

Також покупці можуть встановлювати суворіші за законодавчі вимоги до залишків пестицидів, товарної якості, калібрування, пакування та строку придатності ягід.

ПРАКТИЧНИЙ ВИСНОВОК

Виконання законодавчих вимог є необхідною умовою доступу свіжої лохини на ринок ЄС. Водночас GLOBALG.A.P. IFA та додаткові модулі можуть бути фактично необхідними для співпраці з конкретними міжнародними торговельними мережами.

ВІДПОВІДНІ КАРТКИ ДОВІДНИКА

Маркетингові стандарти ЄС для свіжих фруктів та овочів

GLOBALG.A.P. Integrated Farm Assurance (IFA)

PPWR

BRCGS Global Standard Food Safety

IFS Food

FSSC 22000

Sedex / SMETA 7

amfori BSCI

ВИСНОВОК

Наведені приклади демонструють, що набір релевантних вимог залежить від конкретного продукту, країни призначення, кінцевого використання та очікувань покупця.

Перед початком сертифікації важливо перевірити не лише вимоги обраної схеми, а й її фактичне значення для запланованої експортної операції.

Детальну інформацію про стандарти, схеми та органи сертифікації наведено у відповідних картках довідника, а додаткові інструменти для перевірки вимог окремих ринків – у розділі «Корисні інструменти та ресурси для експортера».

Приклади мають ілюстративний характер і не замінюють перевірки актуального законодавства країни призначення та вимог конкретного покупця.

СПЕЦІАЛЬНІ РЕГУЛЯТОРНІ ВИМОГИ ДОСТУПУ ДО РИНКУ

Цей розділ охоплює окремі обов’язкові регуляторні вимоги, які можуть безпосередньо впливати на доступ агропродовольчої продукції до певного ринку, але не є стандартами добровільної сертифікації.

Довідник не охоплює всі вимоги харчового, митного, ветеринарного чи фітосанітарного законодавства. До розділу включені лише окремі регуляторні режими, які мають суттєве практичне значення для українських експортерів і потребують спеціальної системи відповідності, простежуваності, належної обачності або офіційного контролю.

Маркетингові стандарти ЄС для свіжих фруктів та овочів

Назва	Маркетингові стандарти ЄС для свіжих фруктів та овочів EU Marketing Standards for Fresh Fruit and Vegetables
Офіційні ресурси	agriculture.ec.europa.eu eur-lex.europa.eu
Короткий опис	Маркетингові стандарти ЄС встановлюють обов'язкові вимоги до якості та представлення свіжих фруктів і овочів, що реалізуються на ринку ЄС. Залежно від продукції вимоги можуть стосуватися якості, зрілості, допустимих відхилень, калібрування, пакування, представлення, маркування та зазначення походження. Ці вимоги застосовуються незалежно від добровільної сертифікації, зокрема GLOBALG.A.P.
Основні вимоги та документи	Делегований регламент Комісії (ЄС) 2023/2429 – маркетингові стандарти: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2023/2429/ Імплементаційний регламент Комісії (ЄС) 2023/2430 – перевірки відповідності: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2430/ UNECE Fresh Fruit and Vegetables Standards: https://unece.org/trade/wp7/FFV-Standards
Сфера застосування	Свіжі фрукти та овочі, що реалізуються на ринку ЄС, включно з імпортованою продукцією. Для більшості продукції застосовується загальний маркетинговий стандарт. Регламент ЄС також встановлює спеціальні маркетингові стандарти для окремих видів продукції. З урахуванням практичної релевантності для українських виробників та експортерів найбільш актуальними є: яблука, персики та нектарини, груші, полуниця, солодкий перець, столовий виноград, томати.
Ринок і значення для експорту	Європейський Союз. Для продукції, на яку поширюються відповідні вимоги, дотримання маркетингових стандартів є законодавчою умовою реалізації продукції на ринку ЄС, а не добровільною вимогою покупця.
Модель підтвердження відповідності	Це не сертифікаційна схема. Відповідність контролюють компетентні органи держав-членів ЄС, зокрема під час імпорту продукції з третіх країн. Перевірки проводяться вибірково на основі оцінки ризику, без щорічних сертифікаційних аудитів підприємства. За результатами перевірки може видаватися сертифікат відповідності конкретної партії або її частини, із зазначенням дати «Дійсний до». Україна не входить до переліку третіх країн, для яких ЄС визнав проведення таких перевірок до імпорту.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Не застосовується. Маркетингові стандарти ЄС не передбачають сертифікації підприємства органом сертифікації.

Консультаційна підтримка	Офіційного реєстру затверджених консультантів не існує. В Україні інформаційну та експертну підтримку для експортерів фруктово-ягідної продукції щодо вимог до якості, пакування та виходу на міжнародні ринки надає, зокрема, Асоціація «Ягідництво України» (Ukrainian Berries Association), uaberries.com.
Реєстри та перевірка статусу	Не застосовується. Публічного реєстру сертифікованих операторів немає, оскільки система не передбачає сертифікації підприємства. За результатами офіційної перевірки може видаватися сертифікат відповідності конкретної партії продукції.
Важливо для експортера	Перед експортом необхідно визначити, чи застосовується до конкретного продукту загальний або спеціальний маркетинговий стандарт, та перевірити вимоги до якості, класу, калібру, допустимих відхилень, пакування, маркування і походження. Вимоги покупця можуть бути більш суворими за законодавчий мінімум ЄС, тому специфікацію продукції доцільно погоджувати до відвантаження. Продукція, призначена для промислової переробки, може підпадати під передбачені Регламентом винятки за умови належного позначення її призначення. Для практичної оцінки якості корисними є пояснювальні матеріали UNECE та OECD зі зображеннями дефектів, класів і допустимих відхилень. Відповідність застосовному стандарту ЄЕК ООН (UNECE) визнається відповідністю загальному маркетинговому стандарту ЄС.

Регламент (ЄС) 2023/1115 щодо запобігання знелісненню та деградації лісів (EUDR)

Назва	Регламент (ЄС) 2023/1115 щодо запобігання знелісненню та деградації лісів (EUDR) EU Deforestation Regulation
Офіційні ресурси	environment.ec.europa.eu eur-lex.europa.eu
Короткий опис	EUDR встановлює обов'язкові вимоги до визначених товарів і продукції, що вводяться в обіг на ринку ЄС або експортуються з ЄС. Вони повинні бути не пов'язаними зі знелісненням, виробленими відповідно до законодавства країни виробництва та охопленими належною процедурою підтвердження відповідності. Для українського агропродовольчого сектору найбільше практичне значення EUDR має для сої та продукції з неї, а також для відповідної продукції великої рогатої худоби.
Основні вимоги та документи	Регламент (ЄС) 2023/1115 – вимоги щодо запобігання знелісненню та деградації лісів: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1115/ Regulation (EU) 2025/2650 – зміни щодо обов'язків операторів і спрощень: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2025/2650/ European Commission – EUDR Guidance and FAQ: https://environment.ec.europa.eu/topics/forests/deforestation/regulation-deforestation-free-products_en
Сфера застосування	EUDR застосовується до визначених у Додатку I товарів і продукції, пов'язаних із великою рогатою худобою, какао, кавою, олійною пальмою, каучуком, соєю та деревиною. Для кожного продукту необхідно перевіряти конкретний код Комбінованої номенклатури / HS та його наявність у чинному Додатку I.
Ринок і значення для експорту	Європейський Союз. EUDR є законодавчою вимогою, а не добровільною сертифікацією. Для виробників і постачальників поза ЄС прямі юридичні обов'язки виникають не в усіх випадках. Однак оператор ЄС, який першим вводить продукцію в обіг, повинен отримати необхідну інформацію про її походження та відповідність, тому український постачальник має бути готовий надати покупцю відповідні дані й підтвердження.
Модель підтвердження відповідності	Це не сертифікаційна схема. Оператор, який вводить відповідну продукцію в обіг на ринку ЄС, повинен виконати процедуру належної обачності, зокрема зібрати інформацію про походження та геолокацію місць виробництва і підтвердити відсутність зв'язку зі знелісненням після 31 грудня 2020 року. Перед введенням продукції в обіг відповідна інформація подається до Інформаційної системи EUDR у формі заяви про належну обачність. Для мікро- та малих первинних операторів, які відповідають установленим Регламентом умовам, передбачено окремий спрощений режим із поданням одноразової спрощеної декларації.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Не застосовується. EUDR не передбачає обов'язкової сертифікації операторів або продукції незалежним органом сертифікації. Добровільна сертифікація або незалежна перевірка може використовуватися як допоміжний доказ, але не замінює виконання вимог EUDR.
Консультаційна підтримка	Офіційного реєстру затверджених EUDR-консультантів не існує. В Україні консультаційний супровід щодо EUDR заявляють, зокрема: • I.P.Cert – ipcert.net; супровід забезпечення відповідності вимогам EUDR, оцінка ризиків, документація та навчання. • Pripera – pripera.com; впровадження системи належної обачності, робота з геоданими та перевірка постачальників.
Реєстри та перевірка статусу	Не застосовується. EUDR не передбачає реєстру сертифікованих операторів або EUDR-сертифікатів. Заяви про належну обачність та спрощені декларації подаються через офіційну EUDR Information System.
Важливо для експортера	Україна класифікована ЄС як країна з низьким ризиком за EUDR. Для продукції, повністю виробленої в країні з низьким ризиком, може застосовуватися спрощена процедура належної обачності: інформація про походження та відповідність усе одно збирається, але за загальним правилом не проводяться повна оцінка та зниження ризику. Окремий спрощений режим передбачений для мікро- та малих первинних операторів, які самостійно виробляють відповідну продукцію в країні низького ризику: за встановлених Регламентом умов вони подають одноразову спрощену декларацію замість заяви про належну обачність. EUDR починає застосовуватися 30 грудня 2026 року для великих і середніх операторів та 30 червня 2027 року для більшості мікро- і малих операторів.

Регламент (ЄС) 2025/40 – вимоги до пакування та відходів пакування (PPWR)

Назва	Регламент (ЄС) 2025/40 – вимоги до пакування та відходів пакування (PPWR) EU Packaging and Packaging Waste Regulation
Офіційні ресурси	environment.ec.europa.eu – Європейська Комісія: вимоги до пакування, роз'яснення та строки застосування. eur-lex.europa.eu – текст регламенту та пов'язаних актів.
Короткий опис	PPWR встановлює обов'язкові вимоги до пакування, що вводиться в обіг на ринку ЄС, незалежно від матеріалу та країни походження. Вимоги охоплюють склад пакування, обмеження небезпечних речовин, придатність до перероблення, мінімізацію маси й об'єму, використання вторинної сировини, повторне використання, маркування та управління пакувальними відходами.
Основні вимоги та документи	Регламент (ЄС) 2025/40 – пакування та відходи пакування. Для підтвердження відповідності: статті 15, 18, 38–39 та Додатки VII–VIII; для розширеної відповідальності виробника: статті 44–45. Роз'яснення Європейської Комісії щодо PPWR. Європейська Комісія – відповіді на поширені запитання.
Сфера застосування	Споживче, групове та транспортне пакування, яке постачається на ринок ЄС порожнім або разом із продукцією. Для агропродовольчого експорту це включає пакування харчових продуктів і кормів, коробки, мішки, ящики та інші пакувальні матеріали, що супроводжують постачання.
Ринок і значення для експорту	Європейський Союз. Відповідність застосовним вимогам PPWR є законодавчою умовою постачання пакування та упакованої продукції на ринок ЄС. Українському експортеру необхідно визначити свою роль за регламентом і погодити з покупцем та постачальником пакування, хто забезпечує документацію, підтвердження відповідності й виконання обов'язків щодо відходів.
Модель підтвердження відповідності	Виробник, визначений за PPWR, проводить оцінку відповідності за процедурою внутрішнього контролю виробництва – модуль A, Додаток VII. Він готує технічну документацію, включно з необхідними доказами та протоколами випробувань, і складає декларацію відповідності ЄС за Додатком VIII. Імпортер перевіряє виконання відповідних обов'язків виробником. Обов'язкова незалежна сертифікація та щорічні сертифікаційні аудити не передбачені. Виробник зберігає декларацію відповідності ЄС і технічну документацію протягом 5 років для одноразового та 10 років для багаторазового пакування після його введення в обіг.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Обов'язковий незалежний орган PPWR-сертифікації не передбачений. Зовнішні випробування, оцінювання та перевірки можуть використовуватися для підготовки доказів відповідності.

Консультаційна підтримка	SGS Україна sgs.com/en-ua; оцінювання відповідності вимогам PPWR, випробування матеріалів, оцінювання придатності до перероблення та супровід підготовки технічної документації й декларації відповідності.
Реєстри та перевірка статусу	Реєстр PPWR-сертифікованих операторів не передбачений. Відповідність перевіряють за декларацією відповідності ЄС та її доказовою документацією. Окремо PPWR передбачає національні реєстри для виконання розширеної відповідальності виробника щодо пакувальних відходів; така реєстрація не є сертифікацією пакування.
Важливо для експортера	PPWR застосовується з 12 серпня 2026 року; частина додаткових вимог – із 2028 року. З цієї дати для пакування, що контактує з харчовими продуктами, діють граничні рівні пер- та поліфторалкільних речовин (**PFAS**). Виробництво пакування до цієї дати саме по собі не звільняє його від вимог, якщо воно вперше вводиться в обіг на ринку ЄС пізніше. З **1 січня 2030 року** передбачене обмеження одноразового пластикового пакування для попередньо упакованих свіжих фруктів та овочів масою менш як 1,5 кг; необхідно перевіряти передбачені винятки та їх застосування в країні призначення.

СТАНДАРТИ ТА СХЕМИ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ І КОРМІВ

Стандарти та схеми безпечності харчових продуктів і кормів допомагають підприємствам системно управляти ризиками, пов'язаними з безпечністю продукції, гігієною, виробничими процесами, простежуваністю та контролем постачальників.

Вони можуть охоплювати різні етапи ланцюга – від первинного сільськогосподарського виробництва і виробництва кормів до переробки харчових продуктів.

Для українських експортерів агропродовольчої продукції такі стандарти мають особливе значення через вимоги міжнародних покупців, роздрібних торговельних мереж, виробників і мереж громадського харчування. У багатьох каналах збуту сертифікація за конкретною схемою фактично є умовою включення постачальника до ланцюга постачання.

Водночас добровільна сертифікація не замінює виконання законодавчих вимог країни імпорту. Необхідний стандарт або схема залежить від типу продукції, ролі підприємства в ланцюгу постачання, цільового ринку та вимог конкретного покупця.

ЩО ОЗНАЧАЄ ВИЗНАННЯ GFSI

Global Food Safety Initiative (GFSI) не є стандартом і не здійснює сертифікацію підприємств. GFSI проводить порівняльне оцінювання (benchmarking) програм сертифікації безпечності харчових продуктів щодо власних Benchmarking Requirements і визнає їх у визначених сферах застосування.

Тому визнання GFSI стосується конкретної програми сертифікації, її версії та сфери застосування, а не всіх стандартів або послуг відповідної організації. Серед систем, розглянутих у цьому довіднику, визнання GFSI мають, зокрема, BRCGS Global Standard Food Safety, IFS Food, FSSC 22000 та редакція GLOBALG.A.P. IFA GFS. Конкретний статус відповідної версії та сфери застосування необхідно перевіряти в актуальному переліку GFSI.

Покупець може вимагати сертифікацію за програмою, визнаною GFSI, або окремо визначати конкретну програму – наприклад BRCGS, IFS, FSSC 22000 чи GLOBALG.A.P. IFA GFS.

ПРАКТИЧНЕ ПОРІВНЯННЯ ОСНОВНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

ISO 22000, FSSC 22000, BRCGS Food Safety та IFS Food мають спільний фокус на безпечності харчових продуктів, але не є повністю взаємозамінними. Перед сертифікацією доцільно уточнити вимогу покупця: чи достатньо сертифікації ISO 22000, чи потрібна програма, визнана GFSI, або конкретно FSSC 22000, BRCGS чи IFS Food.

Стандарт / схема	Тип і основний фокус	Статус GFSI	Типова ринкова релевантність	Коли практично доцільний
ISO 22000	Стандарт системи управління безпечністю харчових продуктів; сертифікується система управління організації	Не має визнання GFSI	Глобальний B2B-ринок; може прийматися покупцями, які не вимагають GFSI-визнаної схеми	Коли покупець прямо приймає або вимагає ISO 22000 чи підприємству потрібна міжнародно визнана ISO-система управління безпечністю
FSSC 22000	Схема сертифікації системи управління на основі ISO 22000, ISO 22002 та додаткових вимог FSSC	Версія 6 має чинне визнання GFSI; Версія 7 проходить оцінювання відповідності GFSI Benchmarking Requirements 2024	Глобальні B2B-ланцюги, великі виробники, власники брендів та ланцюги постачання роздрібних мереж	Коли потрібна ISO-базована система разом із вимогами міжнародної схеми та GFSI-визнанням; у перехідний період необхідно узгодити прийнятну версію з покупцем
BRCGS Global Standard Food Safety	Сертифікація конкретного виробничого майданчика; вимоги до безпечності, якості та виробничих процесів	Версія 9 має чинне визнання GFSI; проходить оцінювання відповідності GFSI Benchmarking Requirements 2024	Глобальний ринок, з особливо високою практичною релевантністю для Великої Британії, міжнародних роздрібних мереж і власників брендів	Коли покупець прямо вимагає BRCGS або ця схема переважає у відповідному каналі постачання
IFS Food	Сертифікація продукції та виробничих процесів конкретного виробничого майданчика	Версія 8 має чинне визнання GFSI; проходить оцінювання відповідності GFSI Benchmarking Requirements 2024	Глобальний ринок, з особливо високою практичною релевантністю для континентальної Європи, роздрібних мереж і власних торговельних марок	Коли покупець прямо вимагає IFS або схема широко використовується у відповідному ланцюгу постачання

GLOBALG.A.P. розглядається окремо як система, орієнтована насамперед на первинне сільськогосподарське виробництво; GMP+ FSA – як спеціалізована схема безпечності кормів, а EFISC-GTP – як схема безпечності кормових і харчових інгредієнтів.

Під час переходу між версіями програм або Benchmarking Requirements актуальний статус конкретної версії та сфери застосування необхідно перевіряти в офіційному переліку GFSI.

Наявність визнання GFSI не означає, що всі покупці автоматично приймають усі GFSI-визнані програми як взаємозамінні. Конкретна роздрібна мережа, виробник або власник бренду може встановлювати власний перелік прийнятних схем або вимагати конкретну сертифікацію.

ISO 22000

Назва	ISO 22000
Офіційні ресурси	iso.org
Короткий опис	ISO 22000:2018 – Food safety management systems – Requirements for any organization in the food chain – міжнародний стандарт системи управління безпечністю харчових продуктів. Він поєднує принципи HACCP, програми-передумови (PRP), інтерактивну комунікацію та системне управління ризиками. Стандарт застосовується до організацій на різних етапах харчового ланцюга та сертифікує саме систему управління, а не окремий продукт. ISO 22000:2018 залишається чинною редакцією; до неї опубліковано Amendment 1:2024.
Основні вимоги та документи	Офіційна сторінка стандарту та попередній перегляд: https://www.iso.org/standard/65464.html Повний текст ISO 22000:2018 є платним. До стандарту опубліковано ISO 22000:2018/Amd 1:2024 щодо врахування питань зміни клімату: https://www.iso.org/standard/88410.html В Україні діє ДСТУ ISO 22000:2019 (ISO 22000:2018, IDT): https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0477774-20
Сфера застосування	Застосовується до організацій, прямо або опосередковано залучених до харчового ланцюга, зокрема: • первинних виробників і заготівельників; • виробників інгредієнтів, харчових продуктів і кормів; • підприємств роздрібної та оптової торгівлі; • закладів громадського харчування та кейтерингу; • операторів транспортування, зберігання і дистрибуції; • виробників пакування, матеріалів, що контактують із харчовими продуктами, обладнання, мийних і дезінфекційних засобів; • постачальників інших товарів і послуг для харчового ланцюга.
Ринок і значення для експорту	Глобальний. ISO 22000 є добровільним міжнародним стандартом системи управління і не є законодавчою умовою імпорту харчових продуктів. Для українських експортерів він практично релевантний тоді, коли його приймає або прямо вимагає конкретний B2B-покупець. Якщо покупець вимагає сертифікацію за схемою, визнаною GFSI, ISO 22000 сам по собі може бути недостатнім.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна сертифікація системи управління безпечністю харчових продуктів незалежною третьою стороною. ISO не проводить сертифікацію та не видає сертифікатів. Для міжнародного визнання доцільно використовувати акредитований орган сертифікації. Сертифікується система управління організації, а не конкретний продукт. Первинний аудит проводиться у два етапи. **Строк дії сертифіката:** 3 роки. **Періодичність аудитів:** наглядові аудити у першому та другому роках, повторна сертифікація – до завершення трирічного циклу.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію ISO 22000 можуть проводити органи сертифікації систем менеджменту, акредитовані НААУ або іншими органами з акредитації, у сфері акредитації яких є сертифікація систем управління безпечністю харчових продуктів. На практиці українське підприємство може отримати сертифікат із посиланням на ISO 22000:2018, ДСТУ ISO 22000:2019 або ДСТУ EN ISO 22000:2022 – залежно від схеми роботи органу сертифікації та вимог замовника. Ці нормативні документи базуються на тих самих вимогах ISO 22000:2018. Актуальний перелік органів, акредитованих НААУ, слід перевіряти в Реєстрі НААУ: https://naau.org.ua/3-reiestr-akreditovanikh-oov

Сертифікаційні та аудиторські організації	Міжнародні акредитовані сертифікати та органи можна також перевіряти через IAF CertSearch: https://www.iafcertsearch.org/ Для українських підприємств практично релевантні, зокрема, такі органи сертифікації, що мають досвід роботи в Україні: • SGS United Kingdom Ltd sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. • DQS CFS GmbH dqsglobal.com; в Україні працює через ТОВ «ДКС Сертифік Україна» dqsglobal.com/uk-ua. • BUREAU VERITAS CERTIFICATION CZ, s.r.o. bureauveritas.cz; в Україні працює через ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» bureauveritas.com.ua. • ТОВ «Технічні та управлінські послуги» (TMS Ukraine) tms.ua. • ТОВ «ТЮФ Тюрінген Україна» tuv-thuringen.com.ua. • ДП «Укрметртестстандарт» certsystems.kiev.ua. • ТОВ «НПП Міжнародні стандарти і системи» intsas.com.ua. • ТОВ «Глобал Сертифік» glcert.com. • BM Certification SIA bmcertification.com; в Україні працює через ТОВ «БМ Сертифікація Україна» bmcertification.com/ua. • ТОВ «УНІ-СЕРТ» uni-cert.ua. • TÜV NORD CERT GmbH tuev-nord.de; в Україні працює через TÜV NORD Bulgaria та ТОВ «Т-СЕРТ» tuv-nord.com/bg. • TUV Austria Hellas LTD tuvaustriahellas.gr; в Україні працює через ТОВ «ТІС» tic-ua.com. • ТОВ «Тестметрстандарт» testmetrstandart.com.ua. Перед укладанням договору необхідно перевірити чинність акредитації органу сертифікації і чи охоплює його сфера акредитації ISO 22000 / системи управління безпечністю харчових продуктів.
Консультаційна підтримка	ISO не веде офіційного реєстру затверджених або уповноважених консультантів ISO 22000. Консультаційні послуги з розробки та впровадження ISO 22000 в Україні надають, зокрема: • HACCP CONSULT https://haccpconsult.com.ua • Quality Consulting Group https://www.quality-consulting.com.ua • AlLé Consulting https://alle-consulting.com.ua/ • Еконтроль https://ekontrol.com.ua • Pripera https://www.pripera.com • Сертифікант https://certificant.org
Реєстри та перевірка статусу	IAF CertSearch – офіційна глобальна база акредитованих сертифікатів систем менеджменту: https://www.iafcertsearch.org/ ISO Survey – агрегована статистика кількості чинних сертифікатів і сертифікованих майданчиків за країнами та стандартами: https://www.iafcertsearch.org/services/iso-survey Станом на 2026 рік останні опубліковані дані ISO Survey стосуються 2024 року: в Україні було 1 161 чинний сертифікат ISO 22000:2018, що охоплював 1 423 сертифіковані майданчики. Ці показники не слід трактувати як кількість унікальних юридичних осіб: одна організація може мати кілька сертифікатів або сертифікованих майданчиків. Актуальний статус конкретного сертифіката доцільно перевіряти через IAF CertSearch.
Важливо для експортера	ISO 22000 є базовою складовою FSSC 22000, однак сертифікати ISO 22000 і FSSC 22000 не є еквівалентними: FSSC 22000 додатково включає галузеві програми-передумови та власні додаткові вимоги схеми. ISO розробляє третю редакцію стандарту – ISO/DIS 22000, яка має замінити ISO 22000:2018.

FSSC 22000

Назва	FSSC 22000
Офіційні ресурси	fssc.com
Короткий опис	FSSC 22000 (Food Safety System Certification 22000), версія 7 – нова редакція міжнародної схеми сертифікації систем управління безпечністю харчових продуктів, якою управляє Foundation FSSC. Схема поєднує ISO 22000, ISO 22002-100:2025 із відповідною для сфери діяльності галузевою частиною серії ISO 22002-x:2025 та додаткові вимоги FSSC. Наприклад, для виробництва харчових продуктів застосовуються ISO 22002-100:2025 та ISO 22002-1:2025. Версія 7 опублікована у 2026 році та перебуває у перехідному періоді; до 30 квітня 2027 року аудити ще можуть проводитися за версією 6.
Основні вимоги та документи	Офіційний комплект FSSC 22000 документи схеми: https://www.fssc.com/fssc-22000/scheme-documents/ Версія 7 опублікована 1 травня 2026 року. До 30 квітня 2027 року ще дозволені аудити за вимогами Версії 6; аудити переходу на нову версію за вимогами Версії 7 проводяться з 1 травня 2027 року до 30 квітня 2028 року. Для сертифікації необхідно використовувати чинний комплект документів схеми для відповідної версії.
Сфера застосування	FSSC 22000, версія 7, охоплює такі категорії харчового ланцюга: • передвиробниче поводження з рослинною продукцією (BIII); • первинне перетворення продукції тваринного походження та переробку харчових продуктів, інгредієнтів і кормів для домашніх тварин (C0–CIV); • виробництво кормів і кормів для тварин (D); • громадське харчування (E); • роздрібну й оптову торгівлю, брокерську та іншу торговельну діяльність, а також електронну комерцію (F); • транспортування і зберігання (G); • виробництво харчового пакування (I); • виробництво відповідних біохімічних/хімічних речовин для харчового та кормового ланцюга (K). Сільськогосподарське виробництво на рівні ферми, крім визначеної категорії BIII, не є окремою сферою сертифікації FSSC 22000.
Ринок і значення для експорту	Глобальний. Для українських експортерів FSSC 22000 особливо релевантний у міжнародних B2B та ланцюгах постачання роздрібних мереж, де покупець вимагає сертифікацію за схемою, визнаною GFSI. Найбільш практичні ринки – ЄС, Велика Британія та інші країни, де великі виробники, власники брендів і роздрібні торговельні мережі використовують сертифікацію за схемою, визнаною GFSI, під час схвалення постачальників. FSSC 22000 не є законодавчою умовою імпорту; необхідність сертифікації визначає покупець або ланцюг постачання.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна сертифікація системи управління третьою стороною через орган сертифікації, ліцензований FSSC. Первинний аудит проводиться у два етапи. **Строк дії сертифіката:** 3 роки. **Періодичність аудитів:** щорічні наглядові аудити та повторна сертифікація до завершення трирічного циклу. Щонайменше один наглядовий аудит у кожному трирічному циклі проводиться без попередження.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію FSSC 22000 проводять органи сертифікації, акредитовані відповідно до вимог схеми та ліцензовані Foundation FSSC. Актуальний перелік, статус, географічну сферу та категорії сертифікації слід перевіряти в офіційному FSSC Certification Body Directory: www.fssc.com/certification-bodies Для українських підприємств практично релевантні, зокрема, такі органи сертифікації, що мають досвід роботи в Україні: • Bureau Veritas Certification bureauveritas.com; в Україні працює через ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» bureauveritas.com.ua. • SGS United Kingdom Ltd. sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. • DQS CFS GmbH dqsglobal.com; в Україні працює через ТОВ «ДКС Сертифік Україна» dqsglobal.com/uk-ua. • TUV Austria Hellas LTD tuvaustriahellas.gr; в Україні працює через ТОВ «TIC» tic-ua.com. • TUV Thuringen tuev-thueringen.de; в Україні працює через ТОВ «ТЮФ Тюрінген Україна» tuv-thuringen.com.ua. • QSCert, spol. s r.o. qscert.com; в Україні працює через ТОВ «КуЕсСерт-Україна» qscert.com/uk. • RINA Services S.p.A. rina.org; в Україні працює через ТОВ «РІНА Україна» rina.org. • United Registrar of Systems Ltd (URS) urs-holdings.com; в Україні працює через ТОВ «Юнайтед Регістар оф Системс Україна» urs-ukraine.com.ua. • TUV Cyprus tuv-nord.com/cy; в Україні працює через ТОВ «Т-СЕРТ» та TÜV NORD Bulgaria tuv-nord.com/bg. • AFNOR Certification certification.afnor.org. • BM Certification SIA bmcertification.com; в Україні працює через ТОВ «БМ Сертифікація Україна» bmcertification.com/ua. • LL-C (Certification) Slovakia s.r.o. ll-c.sk. • COTECNA cotecna.com; в Україні діє ТОВ «Котекна Україна Лімітед» cotecna.com. Перелік не є вичерпним.
Консультаційна підтримка	Foundation FSSC не веде офіційного реєстру затверджених консультантів FSSC 22000. Для підготовки до сертифікації підприємство може залучати зовнішніх експертів або навчальні організації. Консультаційні послуги з підготовки до сертифікації FSSC 22000 в Україні надають, зокрема: AlLé Consulting, https://alle-consulting.com.ua/fssc Quality Consulting Group, www.quality-consulting.com.ua Еконтроль, https://ekontrol.com.ua/fssc-22000 Pripera, https://pripera.com/fssc22000-sertifikatsiya
Реєстри та перевірка статусу	Офіційний FSSC Public Register: https://www.fssc.com/public-register/ Реєстр оновлюється щоденно та дозволяє перевіряти чинний статус сертифікованої організації за назвою або COID, країною, статусом сертифіката та сферою сертифікації. Кількість сертифікованих за FSSC 22000 організацій в Україні станом на 2026 рік орієнтовно перевищує 300. Актуальний статус і кількість слід перевіряти в FSSC Public Register.
Важливо для експортера	Станом на 2026 рік FSSC 22000 Версія 6 має чинне визнання GFSI, а Версія 7 проходить оцінювання відповідності GFSI Benchmarking Requirements 2024. Визнання GFSI не охоплює всі категорії FSSC 22000. Зокрема, громадське харчування, роздрібна та оптова торгівля, а також брокерська діяльність, торгівля та електронна комерція не входять до чинної сфери визнання GFSI.

BRCGS Global Standard Food Safety

Назва	BRCGS Global Standard Food Safety
Офіційні ресурси	brcgs.com
Короткий опис	BRCGS Global Standard Food Safety, версія 9 – міжнародний стандарт сертифікації підприємств, що виробляють, переробляють або пакують харчові продукти та інгредієнти. Він встановлює вимоги до HACCP, системи управління безпечністю та якістю, виробничих умов, простежуваності, контролю постачальників, алергенів, захисту харчової продукції (food defence), харчового шахрайства та культури безпечності харчових продуктів. Версія 9 є чинною редакцією стандарту та має визнання GFSI.
Основні вимоги та документи	BRCGS Food Safety – офіційний стандарт і довідкові матеріали: https://www.brcgs.com/our-standards/food-safety/help-and-guidance Обов'язкові Position Statements: https://www.brcgs.com/resources/position-statements Для Версії 9 необхідно застосовувати текст стандарту разом із чинними Position Statements. Актуальна редакція F926 застосовується до аудитів з 10 серпня 2026 року.
Сфера застосування	Застосовується до виробничих майданчиків, на яких здійснюються виробництво, переробка або пакування харчових продуктів і харчових інгредієнтів. Сфера сертифікації може включати первинне перетворення продукції тваринного походження та визначені операції з підготовки рослинної продукції, якщо вони виконуються на сертифікованому виробничому майданчику. Самостійне виробництво пакувальних матеріалів, зберігання і дистрибуція, а також діяльність агентів і брокерів охоплюються окремими стандартами BRCGS.
Ринок і значення для експорту	Глобальний, із особливо сильними позиціями у Великій Британії, міжнародних роздрібних мережах і ланцюгах постачання брендованої харчової продукції. BRCGS не є законодавчою умовою імпорту до Великої Британії чи ЄС, але для багатьох роздрібних торговельних мереж, власників брендів і груп операторів громадського харчування може бути фактичною вимогою до постачальника. Перед сертифікацією доцільно підтвердити, чи покупець вимагає саме BRCGS або приймає іншу схему, визнану GFSI.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна сертифікація третьою стороною через орган сертифікації, затверджений BRCGS. Сертифікація проводиться для конкретного виробничого майданчика. За результатами аудиту визначається рейтинг BRCGS. **Строк дії сертифіката:** залежить від результату аудиту; конкретна дата завершення чинності зазначається в сертифікаті. **Періодичність аудитів:** кожні 12 місяців для рейтингів AA, A, B та кожні 6 місяців для C, D. Щонайменше один аудит протягом кожного трирічного періоду проводиться без попередження.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію BRCGS можуть проводити лише органи сертифікації, затверджені BRCGS. Актуальний статус органу слід перевіряти в офіційному BRCGS Directory: https://directory.brcgs.com/certification-body-search Для українських підприємств практично релевантні, зокрема, такі органи сертифікації, що мають досвід роботи в Україні: • Bureau Veritas Certification bureauveritas.com; в Україні працює через ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» bureauveritas.com.ua. • SGS United Kingdom Ltd sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. • DQS CFS GmbH dqsglobal.com; в Україні працює через ТОВ «ДКС Сертифік Україна» dqsglobal.com/uk-ua. • OCA Global ocaglobal.com; в Україні працює через ТОВ «ОКА Глобал Юкрейн» ocaglobalukraine.com. • TÜV Rheinland Cert GmbH tuv.com; в Україні працює через ТОВ «МНС Груп» certification.ua. • TÜV NORD CERT GmbH tuev-nord.de; в Україні працює через TÜV NORD Bulgaria та ТОВ «Т-СЕРТ» tuv-nord.com/bg. Перелік не є вичерпним.
Консультаційна підтримка	BRCGS має офіційну систему BRCGS Consultants – консультантів, які відповідають установленим BRCGS вимогам до компетентності та досвіду. Перелік: https://www.brcgs.com/partners/find-a-consultant В Україні консультаційні послуги з підготовки до сертифікації BRCGS надають, зокрема: • AlLé Consulting – https://alle-consulting.com.ua/brc/ • Quality Consulting Group – https://www.quality-consulting.com.ua/ • Еконтроль – https://ekontrol.com.ua/brcgs Наявність компанії в цьому переліку не означає, що вона має статус затвердженого BRCGS консультанта, якщо вона не включена до офіційного BRCGS Consultants Directory.
Реєстри та перевірка статусу	Офіційний BRCGS Directory: https://directory.brcgs.com/ BRCGS Directory використовується для перевірки сертифікованих виробничих майданчиків і чинності сертифікатів. Пошук сертифікованих майданчиків доступний після безкоштовної реєстрації в Directory Lite. В Україні станом на 2026 рік налічується орієнтовно кілька десятків виробничих майданчиків із сертифікацією BRCGS Global Standard Food Safety. Актуальний статус слід перевіряти в BRCGS Directory.
Важливо для експортера	BRCGS у 2026 році представив Версію 9 на оцінювання відповідності GFSI Benchmarking Requirements 2024. Розробка наступної редакції – Версії 10 – уже триває.

IFS Food

Назва	IFS Food
Офіційні ресурси	ifs-certification.com
Короткий опис	IFS Food, версія 8 – міжнародний стандарт сертифікації продукції та виробничих процесів харчових підприємств. Він оцінює здатність виробника стабільно випускати безпечну, автентичну та якісну продукцію відповідно до законодавчих вимог і специфікацій покупця. Стандарт застосовується до виробничих майданчиків, де харчові продукти переробляються або існує ризик їх забруднення під час первинного пакування. Версія 8 є чинною редакцією та має визнання GFSI.
Основні вимоги та документи	IFS Food, версія 8 – офіційна сторінка стандарту: https://www.ifs-certification.com/en/ifs-portfolio/standards/food-standard IFS Food 8 Doctrine Version 5: https://www.ifs-certification.com/images/ifs_documents/IFS_Food_v8_doctrine_v5_EN.pdf Doctrine містить обов'язкові уточнення до вимог IFS Food, версія 8 і застосовується разом зі стандартом.
Сфера застосування	Застосовується до підприємств, що переробляють харчові продукти, або до майданчиків, де існує ризик забруднення продукції під час первинного пакування. Сфера охоплює конкретний виробничий майданчик, його процеси та відповідні товарні групи IFS Food: м'ясо і птицю; рибу; яйця; молочні продукти; фрукти й овочі; зернові, хлібобулочні та кондитерські вироби і снеки; комбіновані продукти; напої; олії та жири; сухі продукти, інгредієнти і добавки; корми для домашніх тварин. Самостійна логістика, брокерська діяльність та виробництво пакувальних матеріалів охоплюються іншими стандартами і програмами IFS.
Ринок і значення для експорту	Глобальний, з особливо високою практичною релевантністю для континентальної Європи та ланцюгах постачання роздрібних мереж і власних торговельних марок. IFS Food широко використовується роздрібними торговельними мережами та власниками брендів для оцінки постачальників. Для українського експортера сертифікація є комерційною, а не законодавчою вимогою; її доцільність визначається вимогами конкретного покупця, який може вимагати IFS або приймати іншу схему, визнану GFSI.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна сертифікація конкретного виробничого майданчика щодо визначених продуктів і виробничих процесів через затверджений IFS орган сертифікації. **Строк дії сертифіката:** приблизно 12 місяців; точна дата завершення чинності визначається правилами IFS з урахуванням дати первинного аудиту. **Періодичність аудитів:** щорічний аудит для поновлення сертифікації. Щонайменше кожен третій аудит проводиться без попередження; успішне проходження такого аудиту відзначається статусом IFS Star.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію IFS Food проводять органи сертифікації, затверджені IFS. Актуальний перелік органів слід перевіряти через IFS Certification Body Search: https://www.ifs-certification.com/en/ifs-portfolio/standards/food-standard Для українських підприємств практично релевантні, зокрема, такі органи сертифікації, що мають досвід роботи в Україні: • SGS United Kingdom Ltd. sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. • GRAND CERT Sp. z o.o. grand-cert.com; в Україні працює через ТОВ «Гранд Серт Україна». • TÜV Rheinland Cert GmbH tuv.com; в Україні працює через ТОВ «МНС Груп» certification.ua. • Bureau Veritas Polska Sp. z o.o. bureauveritas.pl; в Україні працює через ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» bureauveritas.com.ua. • DQS CFS GmbH dqsglobal.com; в Україні працює через ТОВ «ДКС Сертифік Україна» dqsglobal.com/uk-ua. • TÜV NORD CERT GmbH tuev-nord.de; в Україні працює через TÜV NORD Bulgaria та ТОВ «Т-СЕРТ» tuv-nord.com/bg. Перелік не є вичерпним.
Консультаційна підтримка	IFS має офіційну систему Recognised IFS Consultants – консультантів, підготовлених IFS для підтримки підприємств під час впровадження вимог стандарту. Перелік: https://www.ifs-certification.com/en/ifs-portfolio/standards/food-standard В Україні консультаційні послуги з підготовки до сертифікації IFS Food надають, зокрема: • AlLé Consulting – https://alle-consulting.com.ua/ifs/ • Quality Consulting Group – https://www.quality-consulting.com.ua/ • Еконтроль – https://ekontrol.com.ua/ifs Перелік не є вичерпним. Якщо консультант позиціонується як визнаний IFS Consultant, його актуальний статус слід перевіряти в офіційному IFS Consultants Search.
Реєстри та перевірка статусу	IFS Database: https://www.ifs-certification.com/ Інформація про кожен IFS-аудит завантажується органом сертифікації до IFS Database, включно зі звітом про аудит, планом коригувальних дій і сертифікатом. Доступ до бази та обсяг доступної інформації залежать від категорії користувача та наданих дозволів. Автентичність конкретного IFS-сертифіката також можна перевірити через QR-код на сертифікаті, який веде на публічну сторінку перевірки IFS. В Україні станом на 2026 рік орієнтовно кілька десятків виробничих майданчиків мають сертифікацію IFS Food. Відкрита офіційна статистика за країнами для України не публікується; статус конкретного підприємства або сертифіката слід перевіряти через IFS Database або QR-код сертифіката.
Важливо для експортера	IFS Food, версія 8 має чинне визнання GFSI за Benchmarking Requirements 2020. У квітні 2026 року IFS опублікував Doctrine Version 5 для приведення стандарту у відповідність до GFSI Benchmarking Requirements 2024. Станом на 2026 рік IFS Food, версія 8 разом із Doctrine Version 5 проходить новий цикл оцінювання GFSI за Benchmarking Requirements 2024. Однією з практичних переваг IFS є можливість зменшити дублювання аудитів постачальника, якщо результати IFS-аудиту визнаються відповідними покупцями.

GMP+ Feed Safety Assurance (GMP+ FSA)

Назва	GMP+ Feed Safety Assurance (GMP+ FSA)
Офіційні ресурси	gmpplus.org
Короткий опис	GMP+ Feed Certification scheme 2020 – Feed Safety Assurance (GMP+ FSA) – модуль міжнародної схеми GMP+ для управління безпечністю кормового ланцюга. Вимоги охоплюють аналіз і контроль ризиків безпечності кормів, простежуваність, закупівлі та роботу з постачальниками, а також безпечне виробництво, торгівлю, зберігання, перевалку і транспортування кормів. GMP+ FSA застосовується до операторів різних ланок кормового сектору; окремий модуль GMP+ FRA стосується відповідальності та сталості.
Основні вимоги та документи	Вимоги GMP+ FSA: https://www.gmpplus.org/feed-certification-scheme/scheme-documents/fsa-requirements F0.3 Scopes for Certification: https://www.gmpplus.org/feed-certification-scheme/scheme-documents/framework/f03 Основним документом GMP+ FSA є R1.0 Feed Safety Management Systems Requirements. Додатково застосовуються відповідні Technical Specifications (TS) залежно від діяльності та сфери сертифікації.
Сфера застосування	Охоплює операторів кормового ланцюга та відповідні види діяльності: • виробництво комбікормів, преміксів, кормових матеріалів, кормових добавок і кормів для домашніх тварин; • торгівлю кормами; • зберігання і перевалку; • транспортування кормів автомобільним, залізничним, морським та внутрішнім водним транспортом і фрахтування; • лабораторні випробування у визначених GMP+ сферах. Первинне вирощування сільськогосподарських культур на полі саме по собі не є окремою сферою GMP+ FSA.
Ринок і значення для експорту	Глобальний кормовий ринок; для українських операторів особливо релевантні ринки ЄС та інші європейські кормові ланцюги постачання. GMP+ FSA не є автоматичною умовою експорту зерна, шротів, макухи чи інших кормових матеріалів. Практична необхідність виникає, коли продукція або послуга входить до GMP+-сертифікованого кормового ланцюга і покупець вимагає GMP+ або прийнятну для цього ланцюга еквівалентну/визнану систему.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна сертифікація третьою стороною через орган сертифікації, схвалений GMP+ International. **Строк дії сертифіката:** не більше 3 років. **Періодичність аудитів:** наглядові аудити через 12 ± 2 та 24 ± 2 місяці після рішення про сертифікацію, повторна сертифікація – до завершення трирічного циклу. Для сертифікованих підприємств у Європі з визначеними виробничими сферами сертифікації, зокрема виробництвом комбікормів, преміксів, кормових добавок або кормових матеріалів, один із наглядових аудитів у циклі має бути неоголошеним. Для торгівлі, зберігання, транспортування та фрахтування неоголошена програма може застосовуватися добровільно.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію GMP+ FSA проводять органи сертифікації, прийняті GMP+ International. Актуальний статус органу та відповідні сфери сертифікації слід перевіряти через GMP+ Company database: https://www.gmpplus.org/en/feed-certification-scheme/company-database Для українських підприємств практично релевантні, зокрема, такі органи сертифікації, що мають досвід роботи в Україні:

Сертифікаційні та аудиторські організації	• SGS Product & Process Certification sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. • Control Union Certifications B.V. controlunion.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. • United Registrar of Systems GmbH urs-germany.de; в Україні працює через ТОВ «Юнайтед Регістар оф Системс Україна» urs-ukraine.com.ua. • Schutter Certification B.V. (Bureau Veritas Group) bureauveritas.com; в Україні працює через ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» bureauveritas.com.ua. • DQS Polska Sp. z o.o. dqsglobal.com; в Україні працює через ТОВ «ДКС Сертифік Україна» dqsglobal.com/uk-ua. • LGA InterCert GmbH (TÜV Rheinland) tuv.com; в Україні працює через ТОВ «МНС Груп» certification.ua. Перелік не є вичерпним.
Консультаційна підтримка	GMP+ International має офіційну систему зареєстрованих консультантів (Registered Consultants) – незалежних консультантів, визнаних GMP+ International для підтримки впровадження вимог GMP+ Feed Certification scheme. Перелік: https://www.gmpplus.org/en/feed-certification-scheme/collaborations/registered-consultants В Україні консультаційні послуги з підготовки до сертифікації GMP+ надають, зокрема: • AlLé Consulting – https://alle-consulting.com.ua/gmp/ • Quality Consulting Group – https://www.quality-consulting.com.ua/ • Еконтроль – https://ekontrol.com.ua/ • Pripera – https://pripera.com/gmp-sertifikatsiya Наявність компанії в цьому переліку не означає автоматично статус зареєстрованого консультанта GMP+ (GMP+ Registered Consultant). Офіційний статус зареєстрованого консультанта необхідно перевіряти в реєстрі GMP+ International.
Реєстри та перевірка статусу	GMP+ Company database: https://www.gmpplus.org/en/feed-certification-scheme/company-database GMP+ Company database є офіційним джерелом для перевірки чинного статусу сертифікованих компаній, виробничих майданчиків, сфер сертифікації та органів сертифікації. Кількість сертифікованих одиниць / майданчиків GMP+ в Україні станом на 2026 рік орієнтовно перевищує 200. Цей показник не слід трактувати як кількість унікальних юридичних осіб, оскільки одна компанія може мати кілька сертифікованих майданчиків або окремих реєстрацій. Актуальний статус конкретної компанії та її сфери сертифікації слід перевіряти безпосередньо в GMP+ Company database.
Важливо для експортера	GMP+ передбачає прийнятність визначених сертифікатів інших кормових схем, зокрема QS, pastus+, EFISC-GTP, FAMI-QS, FEMAS та FCA (OVOCOM). Можливість їх використання в GMP+-сертифікованому ланцюзі залежить від конкретної продукції, діяльності та умов GMP+ TS1.2 Purchase. Для України діє спеціальне рішення GMP+ International щодо транспортування кормів, продовжене до 31 грудня 2026 року. Воно дозволяє за визначених умов застосовувати відповідні протоколи Gatekeeper (спеціальні процедури для використання визначених несертифікованих постачальників послуг) для автомобільного та внутрішнього водного транспорту кормів усередині України та з України до інших країн. Компанія, яка використовує цю можливість, повинна виконувати умови відповідного протоколу та вести передбачені GMP+ записи.

EFISC-GTP – European Feed and Food Ingredients Safety Certification

Назва	EFISC-GTP – European Feed and Food Ingredients Safety Certification
Офіційні ресурси	efisc-gtp.eu
Короткий опис	EFISC-GTP – європейська схема сертифікації безпечності кормових і харчових інгредієнтів, розроблена за участю галузевих організацій COCERAL, FEDIOL, Starch Europe, European Biodiesel Board та Euromalt. Схема охоплює виробництво, торгівлю, зберігання і транспортування кормових та харчових інгредієнтів. Вимоги включають систему управління безпечністю, належні виробничі та гігієнічні практики, HACCP, простежуваність, управління постачальниками та контроль специфічних ризиків.
Основні вимоги та документи	Чинна версія – EFISC-GTP Standard version 4.1. Система включає: • European Code 4.1 для промислового виробництва кормових матеріалів; • European Code 4.1 для збору, транспортування, зберігання і торгівлі кормовими та харчовими матеріалами; • Rules of Certification; • галузеві документи щодо конкретних продуктів, процесів, небезпек, оцінки ризиків і заходів контролю. Застосовні документи залежать від виду діяльності та сфери сертифікації.
Сфера застосування	Основні сфери EFISC-GTP: • Сфера D (Scope D) – виробництво кормових матеріалів; • Сфера F (Scope F) – торгівля кормовими та харчовими матеріалами; • Сфера G (Scope G) – послуги зі зберігання і транспортування кормових та харчових матеріалів. Для українських операторів особливо релевантні зернові, олійні культури та продукти їх переробки: шроти, макуха, рослинні олії, лецитин та інші кормові й харчові інгредієнти.
Ринок і значення для експорту	Насамперед Європейський Союз та європейські ланцюги постачання кормових і харчових інгредієнтів. EFISC-GTP не є законодавчою умовою імпорту до ЄС. Практична необхідність сертифікації виникає переважно через вимоги покупця або необхідність включення продукції до сертифікованого кормового ланцюга. Суттєвою перевагою є взаємне визнання EFISC-GTP з основними європейськими системами безпечності кормів, зокрема GMP+, QS, FCA (OVOCOM) та схемами AIC. Для окремих схем і видів продукції можуть застосовуватися додаткові умови.

Модель підтвердження відповідності	Добровільна сертифікація третьою стороною через орган сертифікації, ліцензований EFISC-GTP. **Строк дії сертифіката:** 3 роки. **Періодичність аудитів:** повний аудит кожні 12 місяців протягом трирічного циклу. Додатково діє програма неоголошених аудитів. Аудити EFISC-GTP можуть за визначених умов поєднуватися з аудитами інших схем безпечності кормів або харчових продуктів, зокрема GMP+, QS, FCA, FSSC 22000, BRCGS, IFS та ISO 22000, що може скорочувати тривалість і вартість аудиту.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію можуть проводити лише органи, включені до офіційного переліку EFISC-GTP. Необхідно окремо перевіряти, на які сфери D, F або G поширюється їхній чинний статус. Для українських операторів практично релевантні, зокрема: • SGS Nederland B.V.; в Україні працює через ІП «СЖС Україна». Має сфери D, F і G. • Guard Is Certification Sp. z o.o.; має сфери D, F і G та підтверджені актуальні кейси сертифікації українських виробників. • Control Union Certifications B.V.; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна». Має сфери F і G. • Bureau Veritas Polska Sp. z o.o.; в Україні працює через ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна». Має сфери F і G. • RINA Services S.p.A.; в Україні група представлена через ТОВ «РІНА Україна». Має сфери F і G.
Консультаційна підтримка	EFISC-GTP не веде окремого публічного реєстру затверджених консультантів. Власник схеми проводить навчання для сертифікованих операторів, підприємств, які готуються до сертифікації, внутрішніх аудиторів та інших зацікавлених сторін. При залученні незалежного консультанта доцільно перевіряти практичний досвід саме з EFISC-GTP, версія 4.1 та відповідною сферою D, F або G.
Реєстри та перевірка статусу	EFISC-GTP веде офіційний публічний реєстр сертифікованих компаній. Реєстр містить оператора, майданчик, країну, строк дії сертифіката, сферу сертифікації та інформацію щодо програми неоголошених аудитів. Станом на 2026 рік у публічному реєстрі EFISC-GTP для України відображається 4 чинні сертифікати. Актуальний статус і кількість слід перевіряти в офіційному реєстрі EFISC-GTP.
Важливо для експортера	EFISC-GTP особливо актуальна для українських виробників і трейдерів зернових, олійних культур, шротів, рослинних олій та інших продуктів переробки, які постачають продукцію до європейських кормових ланцюгів. Перед вибором між EFISC-GTP і GMP+ доцільно насамперед перевірити вимоги конкретного покупця та ланцюга постачання. Завдяки взаємному визнанню між схемами в окремих випадках отримання двох сертифікатів не потрібне. EFISC-GTP регулярно встановлює та оновлює профілі ризику щодо афлатоксину B1 у кукурудзі за країнами походження. Станом на 2026 рік Україну віднесено до категорії medium risk, тому операторам, які працюють із кукурудзою, необхідно використовувати актуальний EFISC-GTP Aflatoxin Module.

GLOBALG.A.P. Integrated Farm Assurance (IFA)

Назва	GLOBALG.A.P. Integrated Farm Assurance (IFA)
Офіційні ресурси	globalgap.org
Короткий опис	GLOBALG.A.P. Integrated Farm Assurance (IFA) v6 – міжнародна схема сертифікації первинного сільськогосподарського виробництва. Для рослинницьких напрямів IFA v6 має редакції Smart і GFS. Вимоги охоплюють безпечність і простежуваність продукції, управління засобами захисту рослин, добривами та водою, охорону довкілля і біорізноманіття, а також здоров'я, безпеку й добробут працівників. Сертифікується відповідність господарства вимогам конкретної сфери IFA; для подальших ланок GLOBALG.A.P. має окремі рішення.
Основні вимоги та документи	Вимоги GLOBALG.A.P. залежать від сфери IFA. Загальна сторінка з документами: https://globalgap.org/what-we-offer/solutions/#2haa372Ih7gRmkXxELf7aU Для українських виробників свіжої плодоовочевої продукції основний фокус – IFA для фруктів та овочів: https://globalgap.org/what-we-offer/solutions/ifa-fruit-and-vegetables Ключові нормативні документи – Загальні правила (General Regulations), Принципи та критерії (Principles and Criteria) та контрольний перелік (Checklist); для інших сфер IFA використовуються відповідні окремі документи. IFA v6.1 Smart опублікована 1 вересня 2026 року, однак GLOBALG.A.P. ще не оголосив дату початку її обов'язкового застосування та дату заміни IFA v6.0 Smart. IFA v6 GFS залишається актуальною редакцією до завершення процедури визнання GFSI та публікації IFA v6.1 GFS.
Сфера застосування	Охоплює первинне виробництво в межах відповідних сфер IFA, зокрема: • фрукти та овочі; • зернові, бобові, кормові та інші культури, що збираються механізовано (Combinable Crops); • хміль; • посадковий і розмножувальний матеріал (Plant Propagation Material); • аквакультуру. Для рослинницьких сфер IFA охоплюються виробничі процеси на рівні господарства та визначені післязбиральні операції, пов'язані із сертифікованою продукцією. Переробка, що змінює початковий стан продукту, не входить до IFA.
Ринок і значення для експорту	Глобальний. Для українських операторів найбільше практичне значення мають ЄС і Велика Британія, насамперед постачання свіжих фруктів, ягід та овочів до супермаркетів, великих імпортерів і дистриб'юторів. GLOBALG.A.P. не є законодавчою умовою імпорту, але в багатьох ланцюгах постачання свіжої плодоовочевої продукції фактично є вимогою покупця.
Модель підтвердження відповідності	Сертифікація незалежною третьою стороною через акредитований орган сертифікації, затверджений GLOBALG.A.P. **Строк дії сертифіката:** 1 рік. **Періодичність аудитів:** щорічний аудит органу сертифікації для поновлення сертифікації. Можлива індивідуальна сертифікація виробника (Варіант 1, у тому числі для кількох виробничих майданчиків) або сертифікація групи виробників (Варіант 2). Для груп виробників і мультимайданчикових операторів із системою управління якістю застосовуються додаткові вимоги до системи управління та вибіркової перевірки виробників/майданчиків. Для фруктів та овочів IFA v6 має дві редакції – Smart і GFS; редакція GFS має визнання GFSI. Вибір редакції доцільно узгоджувати з покупцем.

Сертифікаційні та аудиторські організації	GLOBALG.A.P. має глобальну систему затверджених органів сертифікації. Орган має бути акредитований відповідно до ISO/IEC 17065 та затверджений GLOBALG.A.P. Актуальний статус слід перевіряти в офіційному реєстрі: https://globalgap.org/certification-bodies Для українських операторів практично релевантні органи, що працюють або мають підтверджений досвід сертифікації в Україні: • TUV HELLAS (TÜV NORD) S.A. tuv-nord.com/gr; для України в офіційному GLOBALG.A.P. Directory зазначена TÜV NORD Bulgaria; в Україні група також працює через ТОВ «Т-СЕРТ» tuv-nord.com/bg. • CSQA Certificazioni Srl csqa.it; працює через польського партнера QA Solutions Sp. z o.o. qasolutions.pl. • SGS ICS Italia S.r.l. sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. • KIWA ESPAÑA, S.L.U. kiwa.es; для України працює через Kiwa Polska Sp. z o.o. kiwa.com/pl. • Control Union Certifications B.V. controlunion.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. • RINA Services S.p.A. rina.org; в Україні працює через ТОВ «РІНА Україна» rina.org. Інші затверджені органи також можуть працювати в Україні. Можливість проведення сертифікації в Україні варто уточнювати в обраного органу.
Консультаційна підтримка	GLOBALG.A.P. має офіційну програму зареєстрованих тренерів (Registered Trainers) – незалежних фахівців, підготовлених і підтримуваних GLOBALG.A.P. для допомоги з впровадженням вимог стандартів. Зареєстровані тренери також можуть надавати консультаційні послуги. Перелік: https://globalgap.org/capacity-building/registered-trainer-program В Україні послуги з підготовки до сертифікації GLOBALG.A.P. заявляють, зокрема: • Quality Consulting Group https://www.quality-consulting.com.ua • Еконтроль https://ekontrol.com.ua/globalg-a-p • GoodFarm – http://goodfarm.com.ua
Реєстри та перевірка статусу	Офіційний GLOBALG.A.P. Supply Chain Portal для перевірки чинності сертифікатів: https://globalgap.org/supply-chain-portal Сертифікат можна перевірити за GGN або іншим ідентифікаційним номером GLOBALG.A.P. З 3 листопада 2025 року Supply Chain Portal замінив попередню GLOBALG.A.P. Database; публічний портал орієнтований насамперед на перевірку конкретного сертифіката за його ідентифікаційним номером і не надає повного відкритого переліку сертифікованих операторів за країною. В Україні сертифікацію GLOBALG.A.P. мають близько 40 виробників / операторів (станом на 2026 рік).
Важливо для експортера	Деякі покупці можуть додатково вимагати модулі GLOBALG.A.P. Зокрема, GRASP охоплює соціальні практики на рівні господарства, а SPRING – відповідальне управління водними ресурсами. Окремі торговельні мережі мають власні модулі, зокрема Nurture для Tesco, AH-DLL GROW для Albert Heijn / Delhaize та Coop Italia Pesticide Transparency. Для постачання свіжої продукції до США може застосовуватися додатковий модуль FSMA PSR. Для післязбирального поводження з продукцією GLOBALG.A.P. має окремий стандарт Produce Handling Assurance (PHA). Необхідність конкретного додаткового модуля або стандарту слід підтверджувати з покупцем і для відповідного цільового ринку.

ОРГАНІЧНІ СТАНДАРТИ ТА СИСТЕМИ СЕРТИФІКАЦІЇ

Органічні стандарти та системи сертифікації встановлюють вимоги до виробництва, переробки, зберігання, транспортування, простежуваності, контролю та маркування продукції, що реалізується як органічна.

Органічне виробництво базується на визначених правилах використання засобів виробництва і технологій, обмеженні або забороні певних добрив, засобів захисту рослин, ГМО та інших речовин і методів. Конкретні дозволені та заборонені методи і практики залежать від відповідної регуляторної системи або приватного стандарту.

Для українського експортера агропродовольчої продукції необхідно насамперед визначити цільовий ринок. Якщо продукція експортується та продається як органічна, вона повинна відповідати правилам органічного виробництва цього ринку та перебувати під контролем відповідного уповноваженого або визнаного органу.

EU Organic, USDA Organic, Canada Organic Regime та Organic JAS є регуляторними системами, що визначають умови використання позначень щодо органічного статусу на відповідних ринках. Bio Suisse, Naturland, KRAV та Demeter є додатковими приватними стандартами, які можуть вимагатися конкретним покупцем, роздрібною торговельною мережею або для доступу до преміального сегмента.

Сертифікація за однією органічною системою не означає автоматичної відповідності іншій. Можливість використання існуючої сертифікації залежить від застосовних домовленостей про еквівалентність, механізмів визнання та додаткових вимог конкретного ринку або приватного стандарту.

Органічна сертифікація не є загальною умовою експорту агропродовольчої продукції – вона стає вимогою доступу до ринку тоді, коли продукція експортується та реалізується саме як органічна.

Регламент (ЄС) 2018/848

Назва	Регламент (ЄС) 2018/848 – органічне виробництво і маркування органічних продуктів
Офіційні ресурси	agriculture.ec.europa.eu Європейська Комісія – офіційний портал EU Organic. Український переклад – портал Кабінету Міністрів України; актуальну редакцію перевіряти в EUR-Lex
Короткий опис	Регламент (ЄС) 2018/848 – базовий правовий акт ЄС щодо органічного виробництва, переробки, сертифікації, контролю, імпорту, простежуваності та маркування. Для продукції з третіх країн, що вводиться на ринок ЄС як органічна, застосовуються вимоги Регламенту та пов'язаних делегованих й імплементаційних актів. Він також визначає умови використання органічних позначень у ЄС.
Основні вимоги та документи	Основні нормативні акти: • Регламент (ЄС) 2018/848 – органічне виробництво і маркування органічних продуктів • Делегований регламент (ЄС) 2021/1698 – контроль операторів у третіх країнах та визнаних органів контролю • Імплементаційний регламент (ЄС) 2021/1378 – сертифікати та перелік визнаних органів контролю • Делегований регламент (ЄС) 2021/2306 – офіційний контроль імпортних партій та COI Необхідно використовувати чинні консолідовані редакції.
Сфера застосування	Регламент застосовується до продукції, що походить із сільського господарства, включно з аквакультурою та бджільництвом: • живої або непереробленої сільськогосподарської продукції, включно з насінням та іншим рослинним репродуктивним матеріалом; • переробленої сільськогосподарської продукції, призначеної для використання як харчові продукти; • кормів; • інших продуктів, тісно пов'язаних із сільським господарством і перелічених у Додатку I до Регламенту. Охоплюються відповідні етапи виробництва, підготовки/переробки, маркування, зберігання, дистрибуції та торгівлі, а також імпорт і експорт.
Ринок і значення для експорту	Європейський Союз. Відповідність Регламенту (ЄС) 2018/848 є законодавчою умовою для реалізації імпортованої продукції як органічної на ринку ЄС. Для українського органічного експорту це базова система доступу до ринку ЄС. Для Великої Британії, Швейцарії, США, Канади, Японії та інших країн діють окремі органічні правила або механізми еквівалентності, які необхідно перевіряти додатково.
Модель підтвердження відповідності	Обов'язкова регуляторна сертифікація продукції, що вводиться на ринок ЄС як органічна або, за застосовних умов, як продукція періоду переходу на органічне виробництво (перехідна продукція). Українські оператори сертифікуються органом контролю, визнаним Європейською Комісією для України та відповідної категорії: A – непереоблена продукція рослинництва; B – тварини та непереоблена продукція тваринництва; C – водорості та непереоблена продукція аквакультури; D – перероблені харчові продукти; E – корми; F – вино; G – інші продукти Регламенту.

Модель підтвердження відповідності	**Строк дії сертифіката:** визначається датами чинності, зазначеними в електронному сертифікаті оператора у TRACES. **Періодичність перевірок:** щонайменше одна перевірка відповідності з фізичною інспекцією на місці щороку; додаткові та неоголошені перевірки – відповідно до вимог ЄС і оцінки ризику. Для імпорту з України до ЄС необхідний електронний COI у TRACES, виданий до того, як партія залишить країну експорту або походження.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію українських операторів для експорту органічної продукції до ЄС можуть здійснювати органи контролю, визнані Європейською Комісією для України та відповідної категорії продукції. Актуальний перелік і сфери визнання слід перевіряти в Додатку II до Регламенту (ЄС) 2021/1378: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1378/oj Для українських операторів практично релевантні, зокрема, такі органи контролю, що мають досвід роботи в Україні: • ТОВ «Органік Стандарт» (UA-BIO-108) organicstandard.ua. • SIA “Sertifikācijas un testēšanas centrs” (UA-BIO-173) stc.lv; в Україні працює через ТОВ «СТЦ-Україна». • bio.inspecta AG (UA-BIO-161) bio-inspecta.ch. • Control Union Certifications B.V. (UA-BIO-149) controlunion.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. • DQS Polska Sp. z o.o. (UA-BIO-181) dqsglobal.com; в Україні працює через ТОВ «ДКС Сертифік Україна» dqsglobal.com/uk-ua. • A CERT European Organization for Certification S.A. (UA-BIO-171) a-cert.org. Перелік не є вичерпним.
Консультаційна підтримка	Офіційного централізованого реєстру затверджених консультантів з органічної сертифікації немає. В Україні консультантів можна знайти в актуальному «Довіднику консультантів з органічного виробництва та ринку органічних продуктів» від Органік Стандарт: • Громадська спілка «Зелені Агро Рішення» (Green Agro Solutions) https://greenas.org.
Реєстри та перевірка статусу	TRACES Публічний пошук у TRACES для операторів третіх країн наразі недоступний. Публічні реєстри органів контролю: • Organic Standard (UA-BIO-108) • STC (UA-BIO-173) • bio.inspecta AG (UA-BIO-161) – EASY-CERT • Control Union (UA-BIO-149) • DQS Polska (UA-BIO-181) • A CERT (UA-BIO-171) Кількість операторів в Україні, сертифікованих відповідно до Регламенту (ЄС) 2018/848, станом на 2026 рік орієнтовно перевищує 450. Актуальний статус конкретного оператора слід перевіряти в реєстрі відповідного органу контролю.
Важливо для експортера	Для українського експортера важливо розрізняти сертифікат оператора, який підтверджує його відповідність вимогам та охоплені категорії продукції, і сертифікат інспекції (COI), який оформлюється для конкретного вантажу органічної продукції, що імпортується до ЄС. Для продукції, імпортованої з третіх країн, використання органічного логотипа ЄС («євролистка») є добровільним. Якщо логотип використовується, у маркуванні також необхідно зазначати походження сільськогосподарської сировини відповідно до вимог Регламенту.

USDA Organic (NOP)

Назва	USDA Organic – National Organic Program (NOP)
Офіційні ресурси	ams.usda.gov USDA Agricultural Marketing Service – National Organic Program.
Короткий опис	USDA Organic – National Organic Program (NOP), 7 CFR Part 205 – федеральна система США, що регулює органічне виробництво, обіг, сертифікацію, маркування та імпорт. Програмою управляє Agricultural Marketing Service Міністерства сільського господарства США (USDA). 7 CFR Part 205 встановлює основні вимоги до виробництва та обігу, правила щодо дозволених і заборонених речовин, вимоги до сертифікації та органічного маркування. Для імпортованої органічної продукції діють також вимоги імпортного контролю NOP.
Основні вимоги та документи	Основний нормативний документ – 7 CFR Part 205 USDA Organic Regulations NOP Program Handbook – офіційні інструкції та настанови Strengthening Organic Enforcement 7 CFR Part 205 є нормативною основою NOP; Handbook та інші офіційні настанови пояснюють застосування вимог.
Сфера застосування	USDA Organic / NOP охоплює чотири основні категорії органічної продукції: рослинницьку продукцію (crops), продукцію тваринництва (livestock), дикорослу рослинну продукцію (wild crops) та перероблену продукцію (processed products). Сертифікація може застосовуватися до фермерських і тваринницьких господарств та до операторів, що здійснюють обіг органічної продукції (handling operations). Обіг у розумінні NOP включає, зокрема, переробку, пакування, маркування, зберігання, продаж і торгівлю, а також імпорт та експорт органічної сільськогосподарської продукції.
Ринок і значення для експорту	США, Канада. USDA Organic / NOP є законодавчою системою для продукції, що реалізується як органічна на ринку США. За U.S.–Canada Organic Equivalence Arrangement (USCOEA) продукція, сертифікована за USDA Organic, може також реалізовуватися як органічна в Канаді за умови виконання вимог угоди. Механізм може застосовуватися і до продукції з третіх країн. Для інших ринків правила еквівалентності та імпорту перевіряються окремо. U.S.–Canada Organic Equivalence Arrangement (USCOEA)
Модель підтвердження відповідності	Обов'язкова регуляторна сертифікація для операторів, діяльність яких підлягає сертифікації відповідно до USDA Organic / NOP. Сертифікацію здійснює орган сертифікації, акредитований USDA. **Періодичність перевірок:** сертифікований оператор щороку оновлює свій органічний план і проходить щонайменше одну виїзну інспекцію протягом календарного року. Органи сертифікації додатково проводять неоголошені інспекції щонайменше 5% сертифікованих ними операторів щороку. **Строк дії сертифікації:** без фіксованої дати закінчення; вона залишається чинною, доки оператор добровільно не відмовиться від неї або її не буде призупинено чи відкликано. Кожне відвантаження органічної продукції до США має бути охоплене електронним імпортним сертифікатом NOP (NOP Import Certificate), який орган сертифікації експортера оформлює до відправлення продукції. Такий сертифікат може бути оформлений для одного або кількох відвантажень чи на визначений період.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію USDA Organic можуть здійснювати лише органи сертифікації, акредитовані USDA NOP. Актуальний статус органу сертифікації слід перевіряти через Organic Integrity Database: https://organic.ams.usda.gov/integrity/ Для українських операторів практично релевантні, зокрема, такі органи сертифікації, що мають досвід роботи в Україні: • Ecological Farming Control Organization (ETKO) etko.com.tr; в Україні працює через ETKO Україна etko.org.ua. • LETIS AUDIT & CERTIFICATION S.A. letis.org. • bio.inspecta AG bio-inspecta.ch. • Control Union Certifications B.V. controlunion.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. • IBD Certificações Ltda (QIMA/IBD) qima.com/food/organic. • ECOGLOBE LLC ecoglobe.com. • Ekoagros ekoagros.lt. • BIOAGRICERT S.R.L. bioagricert.org. Перелік не є вичерпним.
Консультаційна підтримка	USDA National Organic Program (NOP) не веде офіційного реєстру затверджених консультантів USDA Organic. В Україні консультаційні послуги у сфері органічного виробництва та підготовки до сертифікації надають, зокрема, фахівці та організації, представлені в актуальному «Довіднику консультантів з органічного виробництва та ринку органічних продуктів» від Органік Стандарт. https://organicstandard.ua/content/docs/catalogs/consultants_guide_ua.pdf Громадська спілка «Зелені Агро Рішення» (Green Agro Solutions) https://greenas.org. Сільськогосподарська дорадча служба та об'єднання компаній і фахівців, що надає, зокрема, консультації з органічного й біодинамічного виробництва та сертифікації.
Реєстри та перевірка статусу	https://organic.ams.usda.gov/integrity/ Organic Integrity Database – офіційна база USDA для перевірки сертифікованих органічних операторів, їхнього статусу, сфери сертифікації та акредитованих органів сертифікації. Для пошуку українських операторів необхідно застосувати фільтр Country – Ukraine та, за потреби, Status – Certified. Близько 40 операторів в Україні мають сертифікацію USDA Organic (станом на 2026 рік). Актуальний статус і кількість слід перевіряти в Organic Integrity Database.
Важливо для експортера	Вимоги до маркування залежать від частки органічних інгредієнтів: «100% Organic» – 100%; «Organic» – не менше 95%; «Made with Organic ...» – не менше 70%. Знак USDA Organic може використовуватися для категорій «100% Organic» та «Organic», але не для «Made with Organic ...».

Canada Organic Regime, COR

Назва	Канадський органічний режим (Canada Organic Regime, COR)
Офіційні ресурси	inspection.canada.ca Canadian Food Inspection Agency (CFIA) – Canada Organic Regime.
Короткий опис	Canada Organic Regime (COR) – федеральна система регулювання органічної продукції Канади, якою управляє Canadian Food Inspection Agency (CFIA). Основні технічні вимоги встановлені CAN/CGSB-32.310-2026 – Organic production systems: General principles and management standards та CAN/CGSB-32.311-2026 – Organic production systems: Permitted substances lists. Окремий стандарт CAN/CGSB-32.312 застосовується до органічної аквакультури.
Основні вимоги та документи	Canadian Organic Standards: https://inspection.canada.ca/en/food-labels/organic-products/standards Canada Organic Regime Operating Manual: https://inspection.canada.ca/en/food-labels/organic-products/operating-manual Основні технічні стандарти: • CAN/CGSB-32.310-2026 – Organic production systems: General principles and management standards; • CAN/CGSB-32.311-2026 – Organic production systems: Permitted substances lists; • CAN/CGSB-32.312-2023 – Organic aquaculture. Для сертифікації застосовуються чинні тексти відповідних стандартів і правила COR. Важливо: 24.09.2026 CFIA опублікувала офіційні уточнення щодо окремих пропусків і виправлень у CAN/CGSB-32.310-2026 та CAN/CGSB-32.311-2026. До оновлення текстів стандартів їх необхідно застосовувати з урахуванням цих уточнень. https://inspection.canada.ca/en/food-labels/organic-products/guidance-documents/organic-standards-corrections-2026
Сфера застосування	COR охоплює харчові продукти, насіння та корми для тварин, представлені як органічні, включно з продукцією аквакультури. Основні категорії сертифікації: рослинництво; тваринництво; корми для тварин; спеціалізоване виробництво, зокрема бджільництво, кленова продукція, грибівництво, тепличне/контейнерне виробництво, дикорослі культури, проростки та мікрозелень; перероблена продукція; торгівля органічною продукцією. Аквакультура сертифікується за CAN/CGSB-32.312. Вирощування канабісу, косметика, корми для домашніх тварин і продукти категорії Natural Health Products не входять до Canada Organic Regime.
Ринок і значення для експорту	Канада, США. COR є законодавчою системою для продукції, що реалізується як органічна на канадському ринку. За U.S.–Canada Organic Equivalence Arrangement (USCOEA) COR-сертифікована продукція може також реалізовуватися як органічна у США за умови виконання вимог угоди. Механізм може застосовуватися і до продукції з третіх країн. Для українського походження COR не замінює сертифікацію за Регламентом (ЄС) 2018/848 при експорті органічної продукції до ЄС. U.S.–Canada Organic Equivalence Arrangement (USCOEA): https://inspection.canada.ca/en/food-labels/organic-products/equivalence-arrangements/us-letters

Модель підтвердження відповідності	Обов'язкова регуляторна сертифікація для продукції, яка підпадає під COR і реалізується в Канаді як органічна. Сертифікацію проводить орган сертифікації, акредитований Канадським агентством з інспекції харчових продуктів (CFIA) для відповідної сфери та території діяльності. **Періодичність перевірок:** оператор кожні 12 місяців подає актуалізовану інформацію для підтримання сертифікації та проходить контроль відповідно до правил COR. Органи сертифікації також проводять неоголошені перевірки на основі ризику. **Строк дії сертифіката органічного продукту:** без встановленої дати закінчення; його чинність зберігається, доки сертифікацію не призупинено або не скасовано. Водночас актуальний сертифікат органічного продукту видається щороку.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Пряму сертифікацію COR українських операторів можуть здійснювати органи сертифікації, акредитовані CFIA, географічна сфера яких включає Україну. Актуальний перелік слід перевіряти в офіційному реєстрі CFIA: inspection.canada.ca/en/food-labels/organic-products/certification-bodies/list-certification-bodies Для України наразі підтверджений: • ТОВ «Органік Стандарт» (COR01801054) organicstandard.ua. Є досвід сертифікації в Україні.
Консультаційна підтримка	Canada Organic Regime (COR) не передбачає офіційного реєстру затверджених консультантів з органічної сертифікації. В Україні консультаційні послуги у сфері органічного виробництва та підготовки до сертифікації надають, зокрема, фахівці та організації, представлені в актуальному «Довіднику консультантів з органічного виробництва та ринку органічних продуктів» від Органік Стандарт. https://organicstandard.ua/content/docs/catalogs/consultants_guide_ua.pdf • Громадська спілка «Зелені Агро Рішення» (Green Agro Solutions) https://greenas.org. Сільськогосподарська дорадча служба та об'єднання компаній і фахівців, що надає, зокрема, консультації з органічного й біодинамічного виробництва та сертифікації.
Реєстри та перевірка статусу	https://organicstandard.ua/en/operators/57894168205940074498381309075148828949185435802984709438 02 Актуальний статус операторів, сертифікованих Органік Стандарт, слід перевіряти в публічному реєстрі компанії. В Україні станом на 2026 рік орієнтовно понад 60 операторів мають сертифікацію COR.
Важливо для експортера	Під час імпорту органічної продукції до Канади імпортер або його митний представник подає органічний сертифікат через Integrated Import Declaration (IID) або використовує раніше присвоєний Unique Reference Number для чинного сертифіката. Використання Canada Organic Logo є добровільним і дозволяється для сертифікованої продукції з органічним вмістом не менше 95%. Для імпортованої продукції при використанні логотипа необхідно також зазначити «Product of [країна]» або «Imported» відповідно до канадських вимог до маркування.

Organic JAS (Японія)

Назва	Organic JAS (Японія)
Офіційні ресурси	maff.go.jp MAFF – власник схеми JAS у Японії.
Короткий опис	Organic JAS – японська система органічної сертифікації в межах Japanese Agricultural Standards (JAS), якою управляє MAFF. Єдиної редакції «Organic JAS» немає: вимоги встановлюються окремими чинними Japanese Agricultural Standards для органічної продукції рослинного походження, органічних перероблених харчових продуктів, органічних кормів, органічної продукції тваринництва та органічних водоростей. Система визначає вимоги до виробництва та переробки, сертифікації, оцінювання відповідності (grading) та використання знака Organic JAS для відповідних категорій продукції.
Основні вимоги та документи	Organic JAS – офіційна сторінка вимог MAFF: https://www.maff.go.jp/e/policies/standard/specific/organic_JAS.html На цій сторінці MAFF публікує чинні Japanese Agricultural Standards для органічної продукції рослинного походження, органічних перероблених харчових продуктів, органічних кормів, органічної продукції тваринництва та органічних водоростей, а також Technical Criteria, вимоги щодо оцінювання відповідності продукції (grading) та маркування. Перед сертифікацією необхідно використовувати актуальні документи саме для відповідної категорії продукції та категорії оператора.
Сфера застосування	Organic JAS охоплює такі основні категорії: органічну рослинну продукцію, органічні перероблені харчові продукти, органічну продукцію тваринництва, органічні корми та органічні водорості. Сертифікація застосовується до відповідних операторів, відповідальних за виробничий процес (Production Process Manager), переробників та операторів з перепакування (Re-packer); для визначених імпортних операцій передбачені окремі правила для сертифікованих імпортерів.
Ринок і значення для експорту	Японія. Organic JAS є основною системою для реалізації продукції як органічна на японському ринку. Україна не має угоди про еквівалентність органічних систем з Японією, тому сертифікація відповідно до законодавства України у сфері органічного виробництва та/або Регламенту (ЄС) 2018/848 сама по собі не дає права використовувати Organic JAS. Водночас українські оператори можуть пройти пряму сертифікацію за Organic JAS через зареєстрований орган сертифікації JAS, уповноважений здійснювати сертифікацію іноземних операторів.
Модель підтвердження відповідності	Регуляторна сертифікація третьою стороною в межах системи JAS. Український виробник, переробник або інший відповідний оператор може пройти пряму сертифікацію через орган сертифікації, зареєстрований MAFF для роботи з іноземними операторами. Сертифікація включає документальну оцінку та інспекцію на місці виробництва, системи управління і ведення записів. **Строк дії сертифікації:** не обмежується автоматично одним роком; актуальний статус необхідно підтверджувати у відповідного органу сертифікації. **Періодичність перевірок:** щонайменше один раз на рік. Особливістю JAS є те, що сертифікований оператор проводить передбачене системою оцінювання відповідності продукції (grading) на основі виробничих записів і після цього наносить знак Organic JAS.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію за Organic JAS можуть здійснювати органи сертифікації, зареєстровані MAFF для відповідної категорії продукції та географічної сфери. Актуальний статус і сферу реєстрації можна перевірити в офіційному реєстрі MAFF: https://www.maff.go.jp/j/jas/jas_certification_organization.html Для українських операторів практично релевантними є такі зареєстровані MAFF органи сертифікації, що мають міжнародну діяльність та досвід роботи з органічними операторами в Україні: • Control Union Certifications B.V. controlunion.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. • CERES CERtification of Environmental Standards GmbH ceres-cert.de. • BIOAGRICERT S.R.L. bioagricert.org. • ECOGLOBE LLC ecoglobe.com. Перед укладанням договору необхідно перевірити чинну реєстрацію органу в MAFF для відповідної категорії продукції та можливість проведення сертифікації в Україні.
Консультаційна підтримка	Система Organic JAS не передбачає офіційного реєстру затверджених консультантів. В Україні консультаційні послуги у сфері органічного виробництва та підготовки до сертифікації надають, зокрема, фахівці та організації, представлені в актуальному «Довіднику консультантів з органічного виробництва та ринку органічних продуктів» від Органік Стандарт. https://organicstandard.ua/content/docs/catalogs/consultants_guide_ua.pdf • Громадська спілка «Зелені Агро Рішення» (Green Agro Solutions) https://greenas.org. Сільськогосподарська дорадча служба та об'єднання компаній і фахівців, що надає, зокрема, консультації з органічного й біодинамічного виробництва та сертифікації.
Реєстри та перевірка статусу	MAFF – офіційний перелік сертифікованих операторів JAS: https://www.maff.go.jp/j/jas/jas_business_operators.html MAFF публікує актуальну версію Foreign Organic JAS Certified Operators list у форматі Excel; для перевірки статусу та оцінки кількості операторів слід використовувати останній доступний файл. На цій же сторінці MAFF доступні окремі деталізовані переліки операторів, які погодилися на публікацію додаткової інформації. Ці переліки не є повними, тому для перевірки статусу та оцінки кількості операторів слід використовувати основний Foreign Organic JAS Certified Operators list.
Важливо для експортера	Якщо продукція вже сертифікована Organic JAS і знак Organic JAS нанесений сертифікованим закордонним оператором до експорту, японському імпортеру не потрібна окрема Organic JAS-сертифікація лише для імпорту такої продукції.

Bio Suisse (Швейцарія)

Назва	Bio Suisse (Швейцарія)
Офіційні ресурси	international.bio-suisse.ch
Короткий опис	Bio Suisse Standards for the Production, Processing and Trade of “Bud” Products, version 2026 – приватні органічні стандарти швейцарської асоціації Bio Suisse. Вони встановлюють додаткові вимоги до органічного виробництва, переробки, торгівлі, соціальної відповідальності, біорізноманіття та ланцюга постачання понад базові вимоги органічного законодавства. Для сертифікованих підприємств за межами Швейцарії використовується статус Bio Suisse Organic; Bud є торговельною маркою Bio Suisse.
Основні вимоги та документи	Bio Suisse Standards 2026 – офіційний документ (PDF): https://international.bio-suisse.ch/dam/jcr%3Ac5e90643-dd2b-4392-856e-eadbfdc7a334/Bio_Suisse_Standards_2026_EN_Final.pdf Офіційна сторінка стандартів, додатків і додаткових вимог: https://international.bio-suisse.ch/en/import/downloads-and-links.html Bio Suisse Standards 2026 діють з 1 січня 2026 року. Залежно від діяльності додатково застосовуються актуальні додатки, переліки та спеціальні вимоги, опубліковані Bio Suisse.
Сфера застосування	Охоплюють виробництво, переробку та торгівлю продукцією Bud. Для агропродовольчого сектору це, зокрема: рослинництво; тваринництво; бджільництво; заготівля дикорослої сировини; аквакультура; виробництво кормів; переробка харчових продуктів; зберігання, торгівля та експорт сертифікованої продукції.
Ринок і значення для експорту	Швейцарія. Практична цінність для українського оператора – доступ до ланцюга постачання Bio Suisse/Bud та швейцарських покупців, які закуповують продукцію за вимогами Bio Suisse. Сертифікація сама по собі не гарантує можливості продажу під Bud: зазвичай потрібен швейцарський ліцензований імпортер, а конкретний продукт і його походження мають бути дозволені відповідно до актуальної політики Bio Suisse щодо погодження імпорту.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна приватна сертифікація Bio Suisse Organic для операторів за межами Швейцарії, що доповнює базову органічну сертифікацію. Передумовою є чинна сертифікація відповідно до Регламенту (ЄС) 2018/848 або еквівалентної органічної системи. **Строк дії сертифіката:** визначається датами чинності, зазначеними в сертифікаті Bio Suisse Organic. **Періодичність перевірок:** щорічна інспекція за вимогами Bio Suisse; остаточне сертифікаційне рішення приймає уповноважений швейцарський орган сертифікації. Сертифікований оператор за межами Швейцарії отримує статус Bio Suisse Organic. Він не має права використовувати торговельну марку Bud; для продукції та оператора за межами Швейцарії використовується позначення Bio Suisse Organic.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію підприємств за межами Швейцарії відповідно до Bio Suisse Standards здійснюють два швейцарські органи сертифікації: • International Certification Bio Suisse AG (ICB AG) icbag.ch; працює через затверджені ICB AG органи інспекції. Для України практично релевантні ТОВ «Органік Стандарт» organicstandard.ua та Control Union Certifications B.V. controlunion.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. • bio.inspecta AG bio-inspecta.ch; може проводити інспекцію та сертифікацію підприємств за межами Швейцарії безпосередньо. Актуальний перелік органів інспекції, затверджених ICB AG, слід перевіряти на: icbag.ch/kontrollstellen
Консультаційна підтримка	Bio Suisse не публікує окремого реєстру затверджених консультантів для міжнародних операторів. Офіційну інформаційну та консультаційну підтримку надає Bio Suisse International. Інформація: https://international.bio-suisse.ch/en/import/about-us/team.html В Україні консультаційні послуги у сфері органічного виробництва та підготовки до сертифікації надають, зокрема, фахівці та організації, представлені в актуальному «Довіднику консультантів з органічного виробництва та ринку органічних продуктів» від Органік Стандарт. https://organicstandard.ua/content/docs/catalogs/consultants_guide_ua.pdf • Громадська спілка «Зелені Агро Рішення» (Green Agro Solutions) https://greenas.org. Сільськогосподарська дорадча служба та об'єднання компаній і фахівців, що надає, зокрема, консультації з органічного й біодинамічного виробництва та сертифікації.
Реєстри та перевірка статусу	Bio Suisse не публікує єдиного відкритого реєстру всіх операторів, сертифікованих за Bio Suisse Standards за межами Швейцарії. Перевірка статусу конкретного оператора або сертифіката здійснюється через відповідний орган сертифікації та доступні публічні бази. EASY-CERT – база для пошуку та перевірки інформації про операторів і сертифікати. У ній публікуються, зокрема, сертифікаційні дані bio.inspecta AG та рішення International Certification Bio Suisse AG (ICB AG). https://www.easy-cert.com/htm/zertifikate.htm?sprache=en Станом на 2026 рік публічний перелік Органік Стандарт містить інформацію про 49 операторів в Україні, для яких компанія проводить інспекції за Bio Suisse. https://organicstandard.ua/en/operators/617834024774627324143241055858945424475734277479265483434 4 Загальний орієнтовний масштаб сертифікації Bio Suisse в Україні – понад 50 операторів.
Важливо для експортера	Для сільськогосподарських підприємств Bio Suisse, як загальне правило, передбачає повний перехід господарства на органічне виробництво; для виноградників, плодівництва та декоративних рослин можливий поетапний перехід відповідно до погодженого плану. Авіаперевезення до Швейцарії допускається лише у визначених виняткових випадках за дозволом Bio Suisse.

Naturland (Німеччина)

Назва	Naturland (Німеччина)
Офіційні ресурси	naturland.de
Короткий опис	Naturland Standards, версія 05/2025 – приватні міжнародні органічні стандарти асоціації Naturland e.V. Вони доповнюють вимоги органічного законодавства та охоплюють органічне виробництво і переробку, охорону природних ресурсів, соціальну відповідальність, добробут тварин і додаткові вимоги до виробничих процесів. Для окремих секторів Naturland застосовує спеціалізовані стандарти; базові принципи є спільними для сертифікації Naturland.
Основні вимоги та документи	Naturland Standards: https://www.naturland.de/en/naturland/what-we-stand-for/quality/naturland-standards.html Чинна редакція базових Naturland Standards – Версія 05/2025. На офіційній сторінці доступні окремі стандарти для виробництва, переробки, аквакультури, бджільництва та інших сфер. Для оператора агропродовольчого сектору необхідно використовувати загальні вимоги та всі спеціалізовані стандарти для відповідних секторів, що застосовуються до його діяльності.
Сфера застосування	В агропродовольчому секторі Naturland охоплює первинне органічне виробництво, бджільництво, аквакультуру, заготівлю дикорослої сировини та переробку органічної продукції. Стандарти переробки охоплюють, зокрема, м'ясо, молочну продукцію, зернові та хлібобулочні вироби, корми, фрукти й овочі, напої та вино, олії й жири, аквакультурну продукцію та інші харчові категорії. Окремі стандарти Naturland застосовуються також до громадського харчування та інших спеціалізованих сфер.
Ринок і значення для експорту	Міжнародний органічний ринок; для українських операторів агропродовольчого сектору найбільше практичне значення має Німеччина та спеціалізований органічний сегмент ринку інших європейських ринків. Naturland не є законодавчою умовою імпорту. Сертифікація має комерційну цінність, коли її вимагає конкретний покупець, переробник або канал збуту, тому перед початком сертифікації бажано мати підтверджений попит з боку ринку.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна приватна сертифікація. Оператор вступає у договірні відносини з Naturland. **Періодичність перевірок:** щонайменше одна перевірка на рік через незалежний інспекційний орган, визнаний Naturland; додатково на основі оцінки ризику можливі неоголошені перевірки. Інспекційний орган передає звіт до Naturland. Остаточне сертифікаційне рішення приймає Naturland Certification Committee. **Строк дії сертифіката:** новий сертифікат видається щороку за результатами сертифікаційного рішення. Використання торговельної марки Naturland регулюється окремою ліцензійною угодою.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікаційне рішення приймає Naturland Certification Committee. Інспекції проводять незалежні інспекційні органи, визнані Naturland. • ТОВ «Органік Стандарт» organicstandard.ua; проводить Naturland-інспекції в Україні. Остаточне сертифікаційне рішення приймає Naturland.

Консультаційна підтримка	Naturland працює з незалежними консультаційними організаціями, офіційно визнаними асоціацією, та надає міжнародним операторам консультаційну підтримку через власну мережу експертів і регіональних контактів. Інформація: https://www.naturland.de/en/naturland/what-we-stand-for/quality.html В Україні консультаційні послуги у сфері органічного виробництва та підготовки до сертифікації надають, зокрема, фахівці та організації, представлені в актуальному «Довіднику консультантів з органічного виробництва та ринку органічних продуктів» від Органік Стандарт. https://organicstandard.ua/content/docs/catalogs/consultants_guide_ua.pdf • Громадська спілка «Зелені Агро Рішення» (Green Agro Solutions) https://greenas.org. Сільськогосподарська дорадча служба та об'єднання компаній і фахівців, що надає, зокрема, консультації з органічного й біодинамічного виробництва та сертифікації.
Реєстри та перевірка статусу	Naturland наразі не має єдиної відкритої бази для пошуку й перевірки сертифікатів міжнародних операторів. Для міжнародних операторів Naturland публікує агреговану інформацію за країнами на сторінці Organic Worldwide: https://www.naturland.de/en/naturland/what-we-stand-for/organic-worldwide.html Станом на 2026 рік Naturland на сторінці Organic Worldwide зазначає для України 1 члена та 1 виробника. Окремо, за даними Органік Стандарт, близько 10 українських операторів щороку проходять інспекції на відповідність вимогам Naturland. Ці показники не є тотожними: проходження інспекції не означає автоматично набуття статусу члена або виробника Naturland.
Важливо для експортера	Для сільськогосподарських підприємств Naturland передбачає повний перехід господарства на органічне виробництво відповідно до вимог стандарту. Naturland Fair є окремою добровільною додатковою сертифікацією для Naturland-сертифікованих виробників і переробників та встановлює додаткові вимоги справедливої торгівлі.

KRAV (Швеція)

Назва	KRAV (Швеція)
Офіційні ресурси	krav.se
Короткий опис	KRAV Standards 2026 – приватні органічні стандарти шведської асоціації KRAV. Вони базуються на вимогах органічного виробництва ЄС, але містять додаткові вимоги щодо, зокрема, соціальної відповідальності, біорізноманіття, клімату, добробуту тварин, переробки та пакування. Для імпортованої продукції ключові додаткові вимоги встановлені Chapter 16 – Import and Bringing In Products.
Основні вимоги та документи	KRAV Standards 2026: https://www.krav.se/en/standards/download-krav-standards/ Для операторів за межами Швеції KRAV також публікує скорочену версію Standards 2026, яка включає основні застосовні розділи, зокрема G1 Food Processing та Chapter 16.
Сфера застосування	Для українських операторів агропродовольчого сектору KRAV практично релевантний насамперед для органічної продукції, призначеної для шведського ринку. Стандарти KRAV для сільського господарства застосовуються лише в країнах Північної Європи, тому для української сировини типовою є модель: чинна органічна сертифікація за Регламентом (ЄС) 2018/848 + підтвердження відповідності застосовним додатковим вимогам KRAV.
Ринок і значення для експорту	Швеція. KRAV не є законодавчою умовою імпорту. Практична цінність виникає, коли шведський покупець або імпортер планує реалізовувати продукцію з маркуванням KRAV.
Модель підтвердження відповідності	Для українського постачальника найбільш типова модель – постачання імпортеру, сертифікованому за KRAV. Продукція повинна мати чинну органічну сертифікацію та відповідати застосовним додатковим вимогам KRAV. **Періодичність перевірок:** відповідність цим додатковим вимогам підтверджується щороку. Імпортер відповідає за перевірку документації та реєстрацію продукції. Для окремих видів діяльності, зокрема переробки харчових продуктів (Food Processing) та імпорту продукції за Chapter 16, оператори поза ЄС/ЄЕЗ можуть отримувати безпосередню сертифікацію за KRAV. Для таких операторів строк дії конкретного сертифіката перевіряють за чинним документом органу сертифікації; контроль відповідності здійснюється щороку.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Необхідно розрізняти сертифікацію за KRAV та перевірку відповідності додатковим вимогам KRAV. Сертифікацію проводять органи сертифікації, акредитовані для KRAV. Для українських операторів практично релевантний: • ТОВ «Органік Стандарт» organicstandard.ua; проводить в Україні інспекції та перевірку відповідності додатковим вимогам KRAV. Актуальний перелік акредитованих органів сертифікації KRAV доступний на krav.se.

Консультаційна підтримка	KRAV не публікує окремого реєстру затверджених консультантів. Для підготовки можуть залучатися консультанти з органічного виробництва та вимог приватних органічних стандартів.
Реєстри та перевірка статусу	Для компаній, сертифікованих за KRAV, доступний сервіс Hitta KRAV-märkt. Окремий перелік операторів Organic Standard за KRAV: https://organicstandard.ua/operators/360181706650265908544841954604230615714884100259214500505 7 Станом на 2026 рік три оператори в Україні проходять через ТОВ «Органік Стандарт» перевірку відповідності додатковим вимогам KRAV. Український постачальник, який працює через імпортера, сертифікованого за KRAV, може не мати власного KRAV-сертифіката.
Важливо для експортера	Для імпортованої продукції KRAV встановлює додаткові вимоги, зокрема щодо соціальної відповідальності та захисту природних територій високої природоохоронної цінності (High Conservation Value, HCV). Для українських експортерів особливо релевантною може бути соя, для якої діють окремі вимоги щодо HCV. KRAV переглядає Chapter 16; зміни до моделі перевірки додаткових вимог плануються з 1 січня 2027 року.

Demeter

Назва	Demeter
Офіційні ресурси	demeter.net
Короткий опис	International Demeter Biodynamic Standard, English Version 2026 – міжнародний приватний стандарт біодинамічного виробництва та переробки, яким управляє Biodynamic Federation – Demeter International (BFDI). Він базується на вимогах органічного виробництва, але встановлює додаткові вимоги до цілісності господарства, родючості ґрунту, біорізноманіття, використання біодинамічних препаратів, тваринництва, переробки та маркування продукції Demeter.
Основні вимоги та документи	International Demeter Biodynamic Standard: https://demeter.net/certification/standard/ На офіційній сторінці доступний для завантаження чинний International Demeter Biodynamic Standard – English Version 2026, а також офіційні переклади. Для сертифікації застосовується чинний текст стандарту; у разі розбіжностей визначальною є англійська версія.
Сфера застосування	Міжнародний стандарт Demeter охоплює виробництво, переробку та дистрибуцію біодинамічної продукції. Для агропродовольчого сектору це включає рослинництво, тваринництво, бджільництво, насіння і садивний матеріал, корми, переробку харчових продуктів, виноробство та інші напої, а також відповідних операторів подальших ланок постачання. Для прісноводної аквакультури діє окремий стандарт Demeter.
Ринок і значення для експорту	Глобальний спеціалізований ринок біодинамічної продукції, з найбільшим практичним значенням у Європі. Demeter не є законодавчою умовою імпорту. Для українського оператора сертифікація має сенс насамперед за наявності покупця або каналу збуту, який цілеспрямовано працює з продукцією Demeter / біодинамічною продукцією. Її основна комерційна цінність – доступ до спеціалізованого сегмента, а не автоматична цінова премія.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна приватна сертифікація третьою стороною. В Україні, де немає національного органу сертифікації Demeter, сертифікаційний процес координує Міжнародне бюро сертифікації (ICO) Biodynamic Federation – Demeter International. Для сільськогосподарського підприємства після подання заявки визначається процес переходу на біодинамічне виробництво. Інспекцію проводить уповноважений Demeter інспекційний орган, а сертифікаційне рішення приймається в межах системи ICO. **Строк дії сертифіката:** визначається датами, зазначеними в чинному сертифікаті. **Періодичність перевірок:** фізична інспекція зазвичай проводиться раз на рік, якщо Міжнародне бюро сертифікації (ICO) не встановило частіший або рідший інтервал за результатами оцінки ризику. Після сертифікації оператор отримує сертифікат і право на використання торговельної марки відповідно до ліцензійних умов.

Сертифікаційні та аудиторські організації	В Україні немає національного органу сертифікації Demeter. Сертифікацію українських операторів здійснює Biodynamic Federation – Demeter International через International Certification Office (ICO) demeter.net; certification@demeter.net. Інспекцію проводить погоджений ICO інспекційний орган із підготовленими Demeter-інспекторами. Актуальний перелік інспекційних органів: https://demeter.net/services/licensee-information/ ТОВ «Органік Стандарт» наразі проходить процедуру погодження ICO для проведення Demeter-інспекцій в Україні.
Консультаційна підтримка	Biodynamic Federation Demeter International має систему визнаних консультантів Demeter (Demeter recognised advisors), які відповідають установленим вимогам у межах Peer Review Quality System. Перелік: https://www.biodynamic-advisors.org/ В Україні консультаційні послуги у сфері органічного виробництва та підготовки до сертифікації надають, зокрема, фахівці та організації, представлені в актуальному «Довіднику консультантів з органічного виробництва та ринку органічних продуктів» від Органік Стандарт. https://organicstandard.ua/content/docs/catalogs/consultants_guide_ua.pdf • Громадська спілка «Зелені Агро Рішення» (Green Agro Solutions) https://greenas.org. Сільськогосподарська дорадча служба та об'єднання компаній і фахівців, що надає, зокрема, консультації з органічного й біодинамічного виробництва та сертифікації.
Реєстри та перевірка статусу	Biodynamic Federation – Demeter International веде офіційну Demeter Product Database сертифікованих операторів і продукції: https://database.demeter.net/welcome База дозволяє перевіряти операторів за країною та містить, зокрема, інформацію про орган сертифікації, статус сертифікації, строк її чинності та сертифіковану продукцію. Станом на 2026 рік у публічній Demeter Product Database для України представлений 1 сертифікований оператор. Актуальний статус слід перевіряти в Demeter Product Database.
Важливо для експортера	Щонайменше 10% загальної площі господарства має бути відведено для підтримки біорізноманіття. Якщо цього рівня ще не досягнуто, необхідний погоджений план його досягнення. Обов'язковим є застосування біодинамічних препаратів, зокрема препарату з коров'ячого гною, витриманого в коров'ячому розі (500/500P), та рогового кремнезему (501), відповідно до вимог стандарту.

СТАНДАРТИ ТА СИСТЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Стандарти та системи сталого розвитку встановлюють вимоги до екологічних, соціальних аспектів і аспектів ланцюга постачання у виробництві та торгівлі агропродовольчою продукцією. Залежно від конкретної системи вони можуть охоплювати простежуваність, викиди парникових газів, критерії землекористування, біорізноманіття, відповідальні закупівлі, вимоги щодо відсутності ГМО, умови праці та інші показники сталості. Окремі системи, зокрема Verra VCS / VM0042, стосуються не сертифікації продукції, а кліматичних проєктів і підтвердження скорочень або видалень викидів.

На відміну від сертифікації безпечності харчових продуктів або органічної сертифікації, схеми сталого розвитку суттєво відрізняються за призначенням. Одні використовуються для підтвердження виконання регуляторних вимог щодо сталості у конкретних ланцюгах постачання, інші є вимогою покупця, роздрібної торговельної мережі або галузевої програми, а частина використовується для доступу до спеціалізованих або преміальних сегментів.

Для українського експортера агропродовольчої продукції вибір відповідної системи залежить не лише від виду продукції, а й від кінцевого використання, ланцюга постачання, цільового ринку та вимог покупця. Наприклад, вимоги щодо сталості для зернових або олійних культур, що постачаються в ланцюг виробництва біопалива, можуть суттєво відрізнятися від вимог до тієї самої сировини, що продається як харчова продукція або корм.

ISCC EU, REDcert-EU та KZR INiG можуть бути релевантними для ланцюгів постачання відновлюваної енергії та біопалива; SAI Platform FSA – для оцінки та незалежної верифікації сталості сільськогосподарського виробництва на рівні господарства; Verra VCS / VM0042 – для аграрних кліматичних проєктів; Donau Soja / Europe Soya – для сталих соєвих ланцюгів із вимогами щодо відсутності ГМО; ProTerra – для сталих і простежуваних ланцюгів постачання сільськогосподарської продукції з акцентом на продукцію без ГМО; FairWild – для сталої заготівлі дикорослої сировини; Rainforest Alliance – для сталого сільського господарства, сертифікація якого зумовлена вимогами покупців, та ланцюгів постачання сертифікованих інгредієнтів. ISCC PLUS і REDcert² Food/Feed використовуються у добровільних ланцюгах постачання, де застосовуються вимоги сталості, поза обов'язковими вимогами сектору відновлюваної енергетики.

Обов'язкові регуляторні вимоги, пов'язані зі сталістю, зокрема EUDR та PPWR, розглядаються окремо в розділі «Спеціальні регуляторні вимоги доступу до ринку».

Тому сертифікацію, верифікацію або участь у відповідній системі сталого розвитку не слід планувати «наперед» без визначеної комерційної моделі. Перед вибором системи необхідно з'ясувати, для якого продукту, кінцевого використання, покупця або кліматичного проєкту вона потрібна та чи визнається у відповідному ланцюгу постачання.

ISCC EU / ISCC PLUS

Назва	ISCC EU / ISCC PLUS
Офіційні ресурси	iscc-system.org
Короткий опис	ISCC (International Sustainability and Carbon Certification) – міжнародна система сертифікації сталості та простежуваності. Єдиного номера версії для всієї системи ISCC немає: застосовуються чинні ISCC System Documents та System Updates. ISCC EU використовується для підтвердження сталості та вимог щодо викидів парникових газів у ланцюгах постачання, що підпадають під RED III; ISCC PLUS – добровільна схема для інших ринків, зокрема харчового і кормового секторів, біосировинних та циркулярних ланцюгів постачання.
Основні вимоги та документи	ISCC Documents – офіційна бібліотека документів: https://iscc-system.org/certification/iscc-documents/ ISCC System Updates: https://iscc-system.org/certification/iscc-documents/system-updates/ ISCC не має одного універсального PDF-файлу стандарту. Для сертифікації необхідно використовувати чинні System Documents, настанови, процедури, шаблони та System Updates саме для обраної схеми – ISCC EU або ISCC PLUS.
Сфера застосування	ISCC EU охоплює ланцюги сталої сировини для відновлюваного палива та енергії: ферми/плантації, лісові території постачання, пункти першого збору та центральні офіси, точки походження і пункти збору відходів/залишків, переробні підприємства, трейдерів і склади, а також відповідні установки з переробки та виробництва палива. ISCC PLUS охоплює альтернативну, циркулярну та біосировину і продукцію, включно з харчовими та кормовими ланцюгами постачання, від ферми або точки походження через збір і переробку до торгівлі, зберігання та подальшої продукції. Для агропродовольчого сектору найбільш типові сфери: ферма/плантація (Farm/Plantation), пункт першого збору (First Gathering Point), переробна одиниця (Processing Unit), трейдер / трейдер зі зберіганням (Trader/Trader with Storage) та склад / логістичний центр (Warehouse/Logistics Center).
Ринок і значення для експорту	ISCC EU: насамперед Європейський Союз та ланцюги сировини для відновлюваного палива, біопалива, біорідин і палива з біомаси відповідно до RED III. Для таких ланцюгів підтвердження відповідності критеріям сталості є регуляторно значущим, а ISCC EU є одним із визнаних шляхів такого підтвердження. ISCC PLUS: глобальний добровільний ринок сталої та простежуваної продукції, включно з харчовими і кормовими ланцюгами постачання. Для українських операторів агропродовольчого сектору практична необхідність ISCC PLUS виникає переважно через вимогу конкретного покупця або корпоративну програму сталого розвитку.
Модель підтвердження відповідності	Сертифікація третьою стороною через орган сертифікації, визнаний ISCC для відповідної схеми. Оператор обирає орган сертифікації, укладає з ним договір та реєструється в ISCC HUB. Після підтвердження реєстрації проводиться аудит, а за його успішними результатами орган сертифікації видає сертифікат. Сертифікат ISCC діє 12 місяців. Для поновлення сертифікації проводиться щорічний аудит. Для окремих високоризикових ланцюгів постачання ISCC передбачає додаткові наглядові аудити, зокрема через 3 або 6 місяців після первинної сертифікації. Сертифікація переважно здійснюється для окремого місця діяльності; для окремих первинних ланок постачання можуть застосовуватися групові моделі сертифікації.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію проводять органи, що мають чинну угоду про співпрацю з ISCC для відповідної схеми. Для українських операторів практично релевантні органи, що працюють за ISCC EU та ISCC PLUS: • ТОВ «Органік Стандарт» (UA192) organicstandard.ua. • ТОВ «Апекс Дженелаб» (UA223) aciter.com. • Bureau Veritas Polska Sp. z o.o. (PL214) bureauveritas.pl; в Україні працює через ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» bureauveritas.com.ua. • Control Union Certifications Germany GmbH controlunion-germany.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. • SGS Germany GmbH sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. • United Registrar of Systems Polska Sp. z o.o. (PL230) urs-polska.pl; в Україні працює через ТОВ «Юнайтед Регістар оф Системс Україна» urs-ukraine.com.ua. • TÜV NORD CERT GmbH tuev-nord.de; в Україні працює через TÜV NORD Bulgaria та ТОВ «Т-СЕРТ» tuv-nord.com/bg. • RINA Services S.p.A. rina.org; в Україні група RINA представлена через ТОВ «РІНА Україна». Актуальний перелік: https://iscc-system.org/certification/certification-process/certification-bodies/ Можливість проведення аудиту в Україні слід уточнювати в обраного органу.
Консультаційна підтримка	ISCC не веде окремого публічного реєстру консультантів. В Україні консультаційні послуги з підготовки до сертифікації за стандартами ISCC EU та ISCC PLUS надають, зокрема, фахівці та організації, представлені в актуальному «Довіднику консультантів зі стандартів ISCC» від Органік Стандарт: https://organicstandard.ua/services/handbooks-and-catalogs/consultants-guide-iscc При виборі консультанта доцільно перевіряти практичний досвід саме з потрібною схемою, відповідною сферою, простежуваністю, кількісним балансом та, для ISCC EU, розрахунками викидів парникових газів (GHG).
Реєстри та перевірка статусу	ISCC веде офіційну Certificate Database для перевірки чинних сертифікатів: https://iscc-system.org/certification/valid-certificates/ База дозволяє перевіряти статус сертифіката, схему сертифікації, сферу діяльності, сировину та продукцію, а також орган сертифікації. Для українських операторів можна застосувати фільтр Country – Ukraine та окремо перевіряти ISCC EU і ISCC PLUS. Орієнтовна кількість сертифікатів / сертифікаційних записів ISCC в Україні станом на 2026 рік перевищує 300. Цей показник не слід трактувати як кількість унікальних юридичних осіб: одна компанія може мати окремі сертифікати для різних майданчиків або видів діяльності. Кількість і статус сертифікатів регулярно змінюються, тому актуальний статус конкретного оператора необхідно перевіряти безпосередньо в ISCC Certificate Database.
Важливо для експортера	Для ISCC EU сертифіковані оператори використовують Union Database (UDB) для реєстрації відповідних транзакцій із сертифікованим матеріалом. Для ISCC PLUS розрахунок і передача даних про викиди парникових газів не є обов'язковими для всіх операторів і застосовуються в межах добровільного додаткового модуля GHG Emissions. ISCC PLUS перебуває у перехідному періоді на окремий комплект ISCC PLUS System Documents; з 1 січня 2027 року новий комплект документів стає обов'язковим.

Farm Sustainability Assessment (FSA) – SAI Platform

Назва	Farm Sustainability Assessment (FSA) – SAI Platform
Офіційні ресурси	saiplatform.org
Короткий опис	Farm Sustainability Assessment (FSA) – міжнародний інструмент оцінки, вдосконалення та незалежної верифікації сталості сільськогосподарського виробництва на рівні господарства. FSA не є класичною схемою сертифікації. Система базується на самооцінці господарства, вимогах до управління та постійного вдосконалення і, за потреби, незалежній верифікації третьою стороною. Результат верифікації може підтверджувати рівень FSA Bronze, Silver або Gold.
Основні вимоги та документи	Актуальна версія – FSA 3.0. Основні документи та інструменти: • FSA 3.0 Self-Assessment Questionnaire; • FSA 3.0 Implementation Framework; • план постійного вдосконалення (Continuous Improvement Plan) та пов'язані інструменти постійного вдосконалення; • Requirements for FSA Verification Bodies and Auditors; • FSA Benchmarking Protocol та актуальні FSA Benchmarking Results. Офіційна бібліотека документів FSA 3.0 Self-Assessment Questionnaire було актуалізовано у 2025 році, а Requirements for FSA Verification Bodies and Auditors – у вересні 2026 року.
Сфера застосування	FSA застосовується до вирощування сільськогосподарських культур у будь-якій країні, незалежно від розміру господарства або типу системи землеробства. Можливі моделі застосування: • окреме господарство; • група управління господарствами (Farm Management Group, FMG); • група господарств разом із першим покупцем або координатором ланцюга постачання. Вимоги охоплюють екологічні, соціальні, правові та економічні аспекти сільськогосподарського виробництва, зокрема управління ґрунтами, водою, біорізноманіттям, ресурсами, працівниками та господарством.
Ринок і значення для експорту	Глобальний ринок харчових продуктів і сільськогосподарської сировини. FSA не є законодавчою умовою експорту. Практична необхідність виникає переважно через політики сталого постачання міжнародних харчових компаній, переробників, трейдерів і покупців сільськогосподарської сировини. Для українських виробників і експортерів FSA може бути особливо релевантною у ланцюгах постачання зернових, олійних та інших сільськогосподарських культур для міжнародних харчових і напоївних компаній. FSA використовується саме для підтвердження відповідності у B2B-ланцюгах. Рівні FSA Bronze / Silver / Gold не призначені для споживчого маркування продукції або рекламних заяв безпосередньо для кінцевого споживача.
Модель підтвердження відповідності	FSA передбачає декілька шляхів підтвердження рівня сталості: • безпосереднє впровадження FSA із самооцінкою господарств та незалежною верифікацією; • використання іншої схеми, яка має чинний статус еквівалентності за FSA (FSA Benchmarking Equivalence); • окремі гібридні моделі для визначених систем.

Модель підтвердження відповідності	Для прямої верифікації затверджений орган верифікації (Verification Body, VB) перевіряє систему управління FSA, самооцінки та вибірку господарств. За позитивного результату видається лист-підтвердження (Letter of Attestation, LoA) із зазначенням рівня FSA Bronze, Silver або Gold. FSA є системою верифікації, а не сертифікації. Лист-підтвердження (Letter of Attestation, LoA) діє до 3 років. Для підтримання підтвердженого рівня FSA необхідна повторна незалежна верифікація щонайменше раз на 3 роки; для груп господарств також передбачене щорічне оновлення інформації про склад групи.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Незалежну перевірку проводять органи верифікації, затверджені для FSA. З 1 січня 2025 року оцінювання та затвердження органів верифікації здійснює Assurance Services International (ASI) від імені SAI Platform. Актуальний перелік слід перевіряти через офіційну базу органів верифікації FSA (FSA Verification Body database). Для українських операторів практично релевантні, зокрема: • Control Union Certifications B.V. controlunion.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. Має підтверджений досвід проведення FSA-верифікації українських господарств. • SGS sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. Український офіс SGS пропонує послуги FSA Farm Sustainability Assessment. Можливість проведення FSA-верифікації в Україні слід уточнювати в обраного органу.
Консультаційна підтримка	SAI Platform не використовує систему обов'язково затверджених консультантів для впровадження FSA. FSA Learning Centre містить покрокові матеріали для господарств, координаторів групи управління господарствами (FMG) та покупців сільськогосподарської сировини. Доступ до базового Learning Centre надається через безкоштовний обліковий запис My SAI Platform. При залученні зовнішнього консультанта доцільно перевіряти практичний досвід із FSA 3.0, створенням групи управління господарствами (FMG), самооцінкою господарств і планом постійного вдосконалення.
Реєстри та перевірка статусу	SAI Platform підтримує офіційну базу затверджених органів верифікації FSA та публікує актуальні результати порівняльного оцінювання інших схем щодо FSA. Статус конкретної верифікації підтверджується через Letter of Attestation. Для LoA використовується унікальний ідентифікатор, який дозволяє перевіряти відповідну верифікацію. В Україні є підтверджені практичні кейси застосування FSA та незалежної верифікації сільськогосподарських господарств із досягненням рівнів Silver і Gold.
Важливо для експортера	Перед окремим впровадженням FSA необхідно перевірити вимоги конкретного покупця та можливість використання вже наявної сертифікації або схеми з чинним статусом еквівалентності за FSA. Для українських операторів особливо важливо, що ISCC EU та ISCC PLUS мають глобальне визнання як еквівалентні рівню FSA 3.0 Gold для ISCC-compliant продукції. Тому оператор, який уже працює за ISCC, повинен спочатку перевірити, чи приймає покупець FSA Gold equivalence замість окремої FSA-верифікації. Актуальний рівень еквівалентності конкретної схеми необхідно перевіряти в поточних FSA Benchmarking Results.

Donau Soja / Europe Soya Standards

Назва	Donau Soja / Europe Soya Standards
Офіційні ресурси	donausoja.org
Короткий опис	Donau Soja Standard & Guidelines 2026 та Europe Soya Standard & Guidelines 2026 – приватні стандарти Donau Soja Organisation для європейської сої. Обидва встановлюють вимоги до контрольованого європейського походження, підтвердженої відсутності ГМО, простежуваності, відповідального землекористування, агрономічних практик та соціальних аспектів. Donau Soja має вужчу географію визначеного Дунайського регіону, тоді як Europe Soya охоплює ширшу європейську територію.
Основні вимоги та документи	Donau Soja / Europe Soya – офіційні матеріали для завантаження: https://www.donausoja.org/downloads/ Чинні повні комплекти: • Donau Soja Standard & Guidelines 2026; • Europe Soya Standard & Guidelines 2026. На цій же сторінці опубліковані вимоги для відповідних категорій операторів: виробників, збирачів, трейдерів, переробників, виробників кормів, транспортних операторів та інших видів діяльності. Для сертифікації використовується актуальний стандарт або настанова для відповідної ролі.
Сфера застосування	Охоплюють сертифікований соєвий ланцюг харчової та кормової продукції від виробника до кінцевих ланок ринку. Основні рівні операторів: виробник сої; збирач сої та первинний збирач (Agricultural Soya Bean Collector and Primary Collector); трейдер сої; первинний переробник сої; виробник комбікормів; сільськогосподарський переробник / утримувач тварин (Agricultural Processor / Animal Keeper); оператори від переробника харчової продукції до маркетингової ланки (Food Processor through Marketer); відповідні операції транспортування та очищення. Конкретна сфера залежить від ролі оператора в ланцюгу.
Ринок і значення для експорту	Європейський ринок сталої сої без ГМО (non-GM), кормів і харчових продуктів. Україна входить до географічної сфери Europe Soya. Для українських операторів сертифікація найбільш релевантна при роботі з європейськими переробниками сої, кормовими й тваринницькими ланцюгами, виробниками харчових продуктів, роздрібними торговельними мережами та власниками брендів, які мають вимоги до закупівель щодо європейського походження, відсутності ГМО та сталості сої. Це не загальна законодавча умова імпорту сої до ЄС, а переважно вимога покупця або сертифікованого ланцюга.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна сертифікація третьою стороною через орган сертифікації, затверджений Donau Soja Organisation. Для України, яка належить до країн 3-го рівня ризику, виробники повинні зареєструватися в Donau Soja Organisation та пройти безпосередньо замовлену інспекцію і сертифікацію. Додатково застосовуються спеціальні вимоги щодо походження насіння та контролю виробництва. Інші учасники ланцюга – заготівельники, трейдери, переробники та виробники кормів або харчових продуктів – проходять контроль відповідно до своєї ролі в сертифікованому ланцюгу постачання. Строк дії сертифіката – 1 або 2 роки залежно від ризику та сфери сертифікації. Періодичність інспекцій визначається ризик-орієнтованою системою; для виробників сої в Україні – щороку, для окремих категорій переробників – двічі на рік.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію проводять органи, затверджені Donau Soja Organisation. Для українських операторів практично релевантні: • ТОВ «Органік Стандарт» (UA-DS-01) organicstandard.ua. • ТОВ «Апекс Дженелаб» (UA-DS-02) aciter.com. • Control Union Certifications B.V. (NL-DS-01) controlunion.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. • SIA “Sertifikācijas un testēšanas centrs” (STC) (LV-DS-01) stc.lv; в Україні працює через ТОВ «СТЦ-Україна». Актуальний перелік: https://www.donausoja.org/get-certified/
Консультаційна підтримка	Donau Soja Organisation не веде офіційного реєстру затверджених консультантів Donau Soja / Europe Soya. В Україні консультаційні послуги щодо Donau Soja / Europe Soya надають, зокрема: AlLé Consulting https://alle-consulting.com.ua/ Грейд Консалт https://www.facebook.com/gradeKons/?locale=uk_UA При виборі консультанта доцільно перевіряти практичний досвід саме з потрібною схемою, простежуваністю, розділенням продукції без ГМО та вимогами до фермерів/груп.
Реєстри та перевірка статусу	Donau Soja не має відкритої єдиної публічної бази для пошуку та перевірки індивідуальних сертифікатів. Для України Donau Soja публікує офіційний перелік Donau Soja / Europe Soya Certified Partners in Ukraine за відповідний сезон: https://www.donausoja.org/agriculture/protein-partnership/ Органік Стандарт – публічні реєстри операторів, сертифікованих за Donau Soja / Europe Soya: • Europe Soya: https://organicstandard.ua/operators/847609899094598872292308522654537612871097394524894765950 • Donau Soja: https://organicstandard.ua/operators/602520865201823802456340927195662130558421210454331910891 5 Реєстри дозволяють перевіряти операторів, їхній статус сертифікації, сертифіковану діяльність та інформацію про сертифікати. За оцінкою станом на 2026 рік, понад 60 українських операторів ринку мають сертифікацію Donau Soja / Europe Soya.
Важливо для експортера	Donau Soja та Europe Soya об’єднуються в єдиний стандарт Europe Soya. Із урожаю 2026 року більшість сертифікатів видається за Europe Soya; сертифікація Donau Soja припиняється у вересні 2027 року. Раніше видані сертифікати Donau Soja залишаються чинними до завершення їхнього строку дії.

ProTerra Standard

Назва	ProTerra Standard
Офіційні ресурси	proterrafoundation.org
Короткий опис	ProTerra Standard – міжнародна добровільна схема сертифікації сталого виробництва та ланцюгів постачання сільськогосподарської продукції з акцентом на простежуваність і продукцію без ГМО. Вимоги охоплюють екологічну та соціальну відповідальність, належні сільськогосподарські практики, захист біорізноманіття, недопущення вирубування лісів і конверсії природних екосистем, права працівників, управління ресурсами, відсутність ГМО та простежуваність.
Основні вимоги та документи	Чинна версія – ProTerra Certification Standard V5.0. Основні документи: • ProTerra Certification Standard V5.0; • Certification Protocol V4.0 – applicable to V5.0; • ProTerra Standard Interpretation for Europe V2.0; • Guidance to the Chain of Custody Models; • Guidelines and Requirements for the Use of the ProTerra Logos and Seals. Стандарт містить 10 принципів, що охоплюють законодавчу відповідність, права людини й трудові практики, відносини з громадами, біорізноманіття, відсутність ГМО, управління забрудненням, водою, викидами парникових газів та енергією, належні сільськогосподарські практики, простежуваність і ланцюг постачання.
Сфера застосування	ProTerra застосовується до різних культур і основних етапів food/feed-ланцюга: • Level I – сільськогосподарське виробництво; • Level II – транспортування, зберігання, трейдери та дилери; • Level III – промислова переробка. Для європейських господарств може застосовуватися ProTerra Standard Interpretation for Europe V2.0 із ризик-орієнтованим підходом. Моделі простежуваності: збереження ідентичності (Identity Preserved), фізичне розділення (Segregation) та кількісний баланс (Mass Balance). Модель Book and Claim не застосовується.
Ринок і значення для експорту	Ринок глобальний, але для українських операторів найбільше значення мають постачання до ЄС та інших європейських food/feed-ланцюгів, де покупці вимагають підтвердження сталого, простежуваного походження продукції без ГМО. В Україні стандарт особливо релевантний для сої та продуктів її переробки – шроту, олії, лецитину та інших інгредієнтів, але може застосовуватися й до інших культур. ProTerra не є законодавчою умовою імпорту. Потреба в сертифікації виникає переважно через вимоги покупців і може підтримувати доступ до спеціалізованих та преміальних сегментів ринку продукції без ГМО.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна сертифікація незалежною третьою стороною через орган, затверджений ProTerra Foundation. Сертифікат діє один рік; для продовження проводиться повторний аудит. Необхідно виконати всі застосовні ключові індикатори (Core Indicators) і щонайменше 80% усіх застосовних індикаторів. Невідповідності за ключовими індикаторами мають бути усунені до видачі сертифіката. Членство в ProTerra Network є передумовою для сертифікації.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію можуть проводити лише органи, затверджені ProTerra Foundation. Для українських операторів практично релевантні, зокрема: • FoodChain ID foodchainid.com – затверджений ProTerra Certification Body зі статусом Worldwide. В Україні працює через свого представника ТОВ «Апекс Дженелаб» aciter.com. Локальна компанія забезпечує український маршрут сертифікації ProTerra, а сертифікат видається FoodChain ID. • SCS Global Services scsglobalservices.com – затверджений ProTerra Certification Body зі статусом Worldwide. • SGS India Private Limited sgs.com – затверджений ProTerra Certification Body; група SGS в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. Актуальний статус органу сертифікації необхідно перевіряти в офіційному переліку ProTerra Foundation.
Консультаційна підтримка	ProTerra Foundation не веде окремого публічного реєстру затверджених консультантів. Foundation проводить навчання щодо ProTerra V5.0 для аудиторів і представників компаній. При залученні незалежного консультанта варто перевіряти досвід роботи з ProTerra V5.0, продукцією без ГМО та системами простежуваності.
Реєстри та перевірка статусу	ProTerra Foundation публікує перелік членів мережі та сертифікованих компаній; додатково інформація доступна в ITC Certified Business Registry, але власний перелік Foundation вважається актуальнішим. Станом на 2026 рік останні доступні агреговані дані ProTerra щодо України містяться у Consolidated Report за 2024 рік: аудитами було охоплено 9 сільськогосподарських господарств.
Важливо для експортера	Перед отриманням окремої сертифікації слід перевірити наявні сертифікати оператора та вимоги конкретного покупця. ProTerra V5 має рівень еквівалентності Silver (Silver Level Equivalence) з FSA 3.0. Порівняльне оцінювання з Europe Soya, ISCC і GMP+ за визначених умов може дозволити використати результати іншої сертифікації та перевірити лише додаткові вимоги ProTerra. Це може зменшити дублювання вимог, тривалість аудиту та витрати. ProTerra V5 узгоджується з вимогами EUDR і може підтримувати систему належної обачності щодо продукції без вирубування лісів. Водночас сертифікація ProTerra не замінює юридичні обов'язки оператора за EUDR.

REDcert-EU / REDcert² Food/Feed

Назва	REDcert-EU / REDcert² Food/Feed
Офіційні ресурси	redcert.org
Короткий опис	REDcert-EU та REDcert² Food/Feed – дві схеми сертифікації системи REDcert, якою управляє REDcert GmbH. Єдиного номера версії для всієї системи REDcert немає: застосовуються чинні документи відповідної схеми. REDcert-EU підтверджує вимоги щодо сталості, простежуваності та викидів парникових газів у ланцюгах постачання для сектору відновлюваної енергетики відповідно до RED III. REDcert² Food/Feed є добровільною схемою для сталих сільськогосподарських сировинних ланцюгів харчової та кормової промисловості.
Основні вимоги та документи	Документи схем REDcert: https://www.redcert.org/en-us/schemes/ REDcert² Food/Feed – документи схеми: https://www.redcert.org/en-us/schemes/food/feed/ Для REDcert-EU та REDcert² застосовується комплект чинних принципів схеми, контрольних переліків, самодекларацій та застосовних документів відповідної схеми. Перед аудитом необхідно перевірити актуальну редакцію документів схеми; у 2026 році триває перегляд схеми REDcert².
Сфера застосування	REDcert-EU охоплює ланцюг сталої біомаси та відновлюваного палива: сільськогосподарських виробників, пункти першого збору (First Gathering Points), точки походження і збір відходів/залишків, постачальників/трейдерів, склади, підприємства з перероблення або перетворення біомаси та виробників відповідного палива. REDcert² Food/Feed охоплює сталі сільськогосподарські сировинні потоки в харчовому та кормовому ланцюгу – від ферми через проміжні ланки, постачальників, зберігання і переробку до кінцевої харчової/кормової продукції.
Ринок і значення для експорту	REDcert-EU: передусім Європейський Союз та ланцюги постачання відновлюваної енергетики та біопалива у межах RED III. Для відповідних ланцюгів необхідно підтверджувати виконання критеріїв сталості, а REDcert-EU є однією з визнаних схем сертифікації. REDcert² Food/Feed: переважно європейські харчові та кормові ланцюги постачання, де покупець вимагає підтвердження сталого походження аграрної сировини. Це добровільна сертифікація, зумовлена вимогами ринку і не є загальною умовою експорту українського зерна, олійних або харчової продукції до ЄС.
Модель підтвердження відповідності	Сертифікація третьою стороною через орган сертифікації, визнаний REDcert. Оператор обирає REDcert-EU та/або REDcert², реєструється в системі REDcert та укладає договір із REDcert. Окремо укладається договір з органом сертифікації, який проводить аудит і за позитивного результату видає сертифікат. Сертифікат, як правило, діє один рік; для його поновлення проводиться щорічний повторний аудит.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію проводять органи сертифікації, схвалені REDcert для відповідної схеми та сфери сертифікації. Для українських операторів практично релевантні: • Bureau Veritas Polska Sp. z o.o. bureauveritas.pl; в Україні працює через ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» bureauveritas.com.ua; REDcert-EU, REDcert² Food/Feed. • DQS Polska Sp. z o.o. dqs.pl; в Україні працює через ТОВ «ДКС Сертифік Україна» dqsglobal.com/uk-ua; REDcert-EU, REDcert² Food/Feed. • SGS Germany GmbH sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua; REDcert-EU, REDcert² Food/Feed. • TÜV NORD CERT GmbH tuev-nord.de; в Україні працює через TÜV NORD Bulgaria та ТОВ «Т-СЕРТ» tuv-nord.com/bg; REDcert-EU, REDcert² Food/Feed. • United Registrar of Systems Polska Sp. z o.o. urs-polska.pl; в Україні працює через ТОВ «Юнайтед Регістар оф Системс Україна» urs-ukraine.com.ua; REDcert-EU. • Control Union Certifications Germany GmbH / Control Union Poland Sp. z o.o. controlunion.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com; REDcert-EU. Актуальний перелік: https://www.redcert.org/en-us/certification/approved-certification-bodies/
Консультаційна підтримка	REDcert не веде офіційного публічного реєстру затверджених консультантів. В Україні консультаційні послуги щодо REDcert надають, зокрема: • I.P.Cert https://www.ipcert.net/ • Pripera https://pripera.com/ • Еконтроль https://ekontrol.com.ua/ • Crosscheck https://www.crossxcheck.com/ua • Quality Consulting Group https://www.quality-consulting.com.ua/ • Грейд Консалт https://www.facebook.com/gradeKons/?locale=uk_UA При виборі консультанта доцільно окремо перевіряти практичний досвід із REDcert-EU або REDcert² Food/Feed та відповідною сферою сертифікації.
Реєстри та перевірка статусу	REDcert веде офіційну Certificate Database для перевірки сертифікатів: https://redcert.eu/ZertifikateDatenAnzeige.aspx База дозволяє перевіряти власника і статус сертифіката, строк його чинності, тип сертифікації, сферу діяльності, сировину та орган сертифікації. Для українських операторів можна застосувати фільтр Country – Ukraine та окремо перевіряти REDcert-EU (Z-EU) і REDcert² (Z-RC2). База містить чинні та історичні сертифікати. Кількість і статус сертифікатів регулярно змінюються, тому актуальний статус конкретного оператора необхідно перевіряти безпосередньо в REDcert Certificate Database. Станом на 2026 рік у REDcert Certificate Database для України відображається 14 чинних сертифікатів. Актуальний статус і кількість слід перевіряти безпосередньо в REDcert Certificate Database.
Важливо для експортера	Для операторів REDcert-EU, які входять до сфери Union Database (UDB), відповідні транзакції мають реєструватися в UDB. На відміну від REDcert-EU, REDcert² Food/Feed не встановлює обов'язкової вимоги щодо передачі даних про викиди парникових газів або досягнення визначеного рівня їх скорочення; такі дані можуть передаватися добровільно.

KZR INiG System

Назва	KZR INiG System
Офіційні ресурси	kzr.inig.eu
Короткий опис	KZR INiG System, версія 4 (травень 2025 року) – міжнародна польська система сертифікації сталості та простежуваності біомаси, відновлюваного палива та пов'язаних ланцюгів постачання, розроблена Oil and Gas Institute – National Research Institute (INiG-PIB). Система підтверджує виконання вимог Директиви ЄС про відновлювану енергію щодо сталості, простежуваності та викидів парникових газів і приведена у відповідність до RED III. Вона застосовується до відповідних видів сировини, відходів, залишків і продуктів їх переробки.
Основні вимоги та документи	KZR INiG – офіційні документи системи: https://kzr.inig.eu/en/documents/ Description of the KZR INiG System – general rules, Issue 4, 05.05.2025: https://kzr.inig.eu/wp-content/uploads/2025/05/System_KZR_INiG_1-Description-of-the-INiG-System-general-rules-ver-4-EN_25.pdf Сторінка документів містить повний чинний комплект вимог KZR INiG: критерії землекористування, біорізноманіття, кількісний баланс, вимоги щодо викидів парникових газів, самодекларації, вимоги до аудиту/сертифікації та інші документи системи.
Сфера застосування	Охоплює відповідні ланцюги біомаси, відходів/залишків та відновлюваного палива. Для агропродовольчого сектору найбільш релевантні сфери: ферма/плантація (Farm/Plantation); пункт першого збору (First Gathering Point); точка походження (Point of Origin) та збір відходів/залишків; олійні й цукрові заводи; спиртові/дистиляційні та інші переробні підприємства; оператори біогазу/біометану; трейдери зі зберіганням або без нього; склади. Конкретна сфера визначається фактичною діяльністю оператора та обраним варіантом сертифікації.
Ринок і значення для експорту	Насамперед Європейський Союз та ланцюги постачання, у яких підтверджується відповідність вимогам сталості RED III; система може застосовуватися до операторів у різних країнах. Для українського агропродовольчого сектору KZR INiG має практичний сенс передусім тоді, коли аграрна сировина, продукти переробки, відходи або залишки спрямовуються до ланцюга відновлюваної енергетики / біопалива. Це не загальний стандарт доступу на ринок харчової та кормової продукції і не автоматична вимога для експорту зерна чи олійних.
Модель підтвердження відповідності	Сертифікація третьою стороною через орган сертифікації, визнаний KZR INiG. Оператор впроваджує застосовні вимоги системи, реєструється в модулі BOK KZR, визначає сферу сертифікації та обирає орган сертифікації. Орган сертифікації проводить аудит і за позитивного результату видає сертифікат KZR INiG. Сертифікат діє один рік; для його поновлення проводиться повторний аудит.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію проводять органи сертифікації, уповноважені KZR INiG. Для українських операторів практично релевантні: • SGS Polska Sp. z o.o. sgs.pl; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. • Bureau Veritas Polska Sp. z o.o. bureauveritas.pl; в Україні працює через ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» bureauveritas.com.ua. • BM Certification SIA bmcertification.com; в Україні працює через ТОВ «БМ Сертифікація Україна» bmcertification.com/ua/. • Control Union Poland Sp. z o.o. controlunion.pl; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. • United Registrar of Systems Polska Sp. z o.o. urs-polska.pl; в Україні працює через ТОВ «Юнайтед Регістар оф Системс Україна» urs-ukraine.com.ua. Актуальний перелік: https://kzr.inig.eu/en/certification/certification-bodies/ Можливість проведення аудиту в Україні слід уточнювати в обраного органу.
Консультаційна підтримка	KZR INiG не веде окремого публічного офіційного реєстру затверджених консультантів. В Україні консультаційні послуги щодо KZR INiG надають, зокрема: • I.P.Cert – https://www.ipcert.net/ • Pripera – https://pripera.com/ • Еконтроль – https://ekontrol.com.ua/ • Crosscheck – https://www.crossxcheck.com/ua • Quality Consulting Group – https://www.quality-consulting.com.ua/ • Atestor – https://atestor.ua/ При виборі консультанта доцільно перевіряти практичний досвід із KZR INiG, кількісним балансом, розрахунками викидів парникових газів (GHG), деклараціями сталості, BOK KZR та UDB.
Реєстри та перевірка статусу	KZR INiG веде офіційний реєстр виданих сертифікатів: https://kzr.inig.eu/en/certification/issued-certificates/ Реєстр дозволяє перевіряти власника і статус сертифіката, строк його чинності, місцезнаходження, сферу сертифікації та орган сертифікації. Станом на 2026 рік в офіційному реєстрі KZR INiG для України відображається 2 чинні сертифікати. Актуальний статус і кількість слід перевіряти в KZR INiG Issued Certificates Register.
Важливо для експортера	Для операторів KZR INiG, які входять до сфери Union Database (UDB), відповідні операції та транзакції мають реєструватися в UDB відповідно до вимог ЄС.

FairWild Standard

Назва	FairWild Standard
Офіційні ресурси	fairwild.org
Короткий опис	FairWild Standard, версія 3.0 – міжнародний приватний стандарт сталого та етичного збору дикорослої природної сировини та відповідних ланцюгів постачання. Він містить 7 принципів і 24 критерії та охоплює збереження видів і природних екосистем, законність збору, права й умови праці збирачів, справедливі торговельні відносини, практики управління та простежуваність. Стандарт застосовується, зокрема, до дикорослих рослин, грибів, лишайників і водоростей.
Основні вимоги та документи	FairWild Standard, версія 3.0: https://www.fairwild.org/publications/standardv3 FairWild Knowledge Hub – документи щодо впровадження: https://www.fairwild.org/knowledge-hub-tools Для сертифікації застосовуються FairWild Standard 3.0, актуальний Audit Checklist, Performance Indicators та Management Plan templates. FairWild Foundation оновлює документи щодо впровадження окремо від базової версії стандарту.
Сфера застосування	Сфера FairWild Standard v3.0 охоплює комерційну заготівлю дикорослих не-тваринних видів: дикорослих рослин і їх частин, грибів, лишайників, морських та інших водоростей у наземних, прісноводних і морських екосистемах. Сфера сертифікації визначається для конкретного виду та місця заготівлі і охоплює відповідні операції заготівлі та систему управління ними. Тварини, частини тварин, продукти тваринного походження та деревина виключені. Стандарт формально охоплює гриби, але актуальну доступність їх сертифікації слід перевіряти окремо.
Ринок і значення для експорту	Глобальний ринок сталої дикорослої рослинної сировини та інгредієнтів. Для українських операторів агропродовольчого сектору найбільш релевантні міжнародні ланцюги дикорослих трав, плодів, ягід та іншої рослинної сировини для трав'яних чаїв, харчових інгредієнтів та інгредієнтів для напоїв та суміжних ринків інгредієнтів. FairWild не є законодавчою умовою експорту; практична цінність виникає через вимоги сталості конкретного покупця, трейдера або бренду.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна сертифікація третьою стороною для операцій із заготівлі дикорослої сировини. Оператор подає заявку до FairWild і проходить щорічний аудит на місці через затверджений FairWild орган контролю. Звіт оцінюється незалежно, після чого приймається сертифікаційне рішення. Сертифікат FairWild діє 15 місяців; щорічні аудити плануються з урахуванням сезону заготівлі відповідних видів. Трейдери та переробники FairWild-сировини реєструються в FairWild Foundation, а використання знака FairWild на кінцевій продукції регулюється окремою ліцензійною угодою.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію проводять органи контролю, затверджені FairWild Foundation. Актуальний перелік: fairwild.org/approved-control-bodies. Для українських операторів практично релевантний: • ТОВ «Органік Стандарт» organicstandard.ua; затверджений орган контролю для проведення FairWild-сертифікації в Україні.

Консультаційна підтримка	FairWild Foundation не веде публічного реєстру затверджених консультантів, але може надавати оператору контакти фахівців і технічну підтримку для впровадження FairWild Standard. Інформація: https://www.fairwild.org/fairwild-for-producers Для підготовки можуть залучатися незалежні експерти зі сталої заготівлі дикорослої сировини, оцінювання ресурсів, збереження біорізноманіття, соціальних вимог та простежуваності. FairWild Foundation також надає настанови щодо впровадження і має FairWild Operator Support Fund, через який оператори, що відповідають критеріям, можуть отримувати технічну та фінансову підтримку для підготовки й розвитку сертифікації FairWild.
Реєстри та перевірка статусу	FairWild Foundation публікує перелік сертифікованих операторів FairWild та сертифікованих інгредієнтів: https://www.fairwild.org/fairwild-participants-operators Органік Стандарт – публічний реєстр FairWild-сертифікованих операторів: https://organicstandard.ua/operators/443714965799634448448513631324810444793423945012027272932 0 Станом на 2026 рік в Україні є 2 чинні FairWild-сертифіковані оператори. Актуальний статус слід перевіряти в переліку FairWild Certified Operators.
Важливо для експортера	Важливим елементом FairWild є FairWild Premium – додатковий внесок понад базову ціну сировини, який погоджується між оператором заготівлі та покупцем і використовується на соціальні та екологічні потреби спільнот збирачів. Сертифікація FairWild визнається системою Fair for Life; для FairWild-сертифікованих інгредієнтів це може дозволити уникнути окремого додаткового аудиту в межах Fair for Life, залежно від конкретного ланцюга та погодження.

Rainforest Alliance Sustainable Agriculture Standard

Назва	Rainforest Alliance Sustainable Agriculture Standard
Офіційні ресурси	rainforest-alliance.org
Короткий опис	Rainforest Alliance Sustainable Agriculture Standard складається з Farm Requirements v1.4 та Supply Chain Requirements v1.5, що застосовуються у чинній системі сертифікації у 2026 році. Стандарт встановлює екологічні, соціальні та вимоги до управління для сертифікованих господарств та учасників ланцюга постачання, включно із захистом екосистем, трудовими правами, управлінням господарством, належними сільськогосподарськими практиками та простежуваністю. Сертифікація охоплює сертифікацію господарств (Farm Certification) і сертифікацію ланцюга постачання (Supply Chain Certification).
Основні вимоги та документи	Rainforest Alliance Sustainable Agriculture Standard – Farm Requirements v1.4: https://knowledge.rainforest-alliance.org/docs/rainforest-alliance-sustainable-agriculture-standard-farm-requirements Rainforest Alliance Supply Chain Requirements v1.5: https://knowledge.rainforest-alliance.org/docs/rainforest-alliance-supply-chain-requirements-v15 Farm Requirements v1.4 та Supply Chain Requirements v1.5 застосовуються разом із відповідними чинними обов'язковими додатками, Certification Rules та політиками для конкретної сфери сертифікації.
Сфера застосування	На рівні ферми сертифікація поширюється лише на культури, включені до чинного Rainforest Alliance переліку сертифікованих культур (Certified Crop List). Сфера сертифіката визначається культурами/продукцією, майданчиками та видами діяльності відповідного власника сертифіката (Certificate Holder). Для подальших ланок сертифікація охоплює учасників ланцюга постачання, які здійснюють торгівлю, переробку, виробництво, пакування та інші операції з сертифікованою продукцією Rainforest Alliance. Для трав, спецій та інгредієнтів трав'яних чаїв на рівні виробництва переважно застосовується UEBT/Rainforest Alliance Herbs & Spices Program; для заготівлі дикорослої сировини цей механізм застосовується обов'язково.
Ринок і значення для експорту	Глобальний, насамперед міжнародні брендовані ланцюги постачання, роздрібні мережі та харчове виробництво. Сертифікація Rainforest Alliance не є законодавчою умовою імпорту. Для українського первинного виробника вона має практичний сенс лише тоді, коли культура входить до чинного переліку сертифікованих культур (Certified Crop List) і є підтверджений попит покупця. Для українських переробників і виробників сертифікація ланцюга постачання може бути релевантною при роботі з сертифікованими Rainforest Alliance інгредієнтами.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна система сертифікації третьою стороною. Оператор реєструється в системі Rainforest Alliance, визначає майданчики, види діяльності, культури або продукцію та сферу сертифікації. Для сільськогосподарських виробників застосовуються правила сертифікації господарств та аудит через уповноважений орган сертифікації. Для господарств строк дії сертифіката становить 3 роки, із щорічними аудитами та однорічними ліцензіями. Для учасників ланцюга постачання періодичність визначається рівнем ризику: A – дистанційний аудит раз на 3 роки, B – аудит на місці раз на 3 роки, C – аудит на місці раз на 2 роки. Для рівня A нова вимога діє з 27 вересня 2026 року, з перехідним періодом до 31 грудня 2027 року.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Для сертифікації ланцюга постачання спосіб і періодичність аудиту визначаються Rainforest Alliance на основі оцінки ризику для відповідного майданчика. Аудит проводить уповноважений Rainforest Alliance орган сертифікації. Для сертифікації ланцюга постачання в Україні уповноважені: • Control Union Certifications B.V. controlunion.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. • Preferred by Nature OÜ preferredbynature.org; має власну команду в Україні preferredbynature.org/country/ukraine. • CERES Certification of Environmental Standards GmbH ceres-cert.de. • Ecocert ecocert.com. • Ekoinspekt Certification Ltd. ekoinspekt.com.tr. Актуальний перелік: knowledge.rainforest-alliance.org/docs/find-an-authorized-certification-body.
Консультаційна підтримка	Rainforest Alliance має систему Trainer Partners / Associate Trainers – зовнішніх фахівців, підготовлених Rainforest Alliance для підтримки операторів у впровадженні вимог програми сертифікації. Доступність таких фахівців залежить від країни та регіону. Інформація: https://knowledge.rainforest-alliance.org/docs/how-to-get-training-from-the-rainforest-alliance В Україні консультаційні послуги щодо Rainforest Alliance надає, зокрема: • Pripera – https://pripera.com/ При виборі консультанта доцільно перевіряти досвід саме з Sustainable Agriculture Standard, Supply Chain Requirements, MyRA / RACP, простежуваністю та відповідною сферою культур.
Реєстри та перевірка статусу	Rainforest Alliance веде офіційний перелік власників сертифікатів (List of Certificate Holders): https://knowledge.rainforest-alliance.org/docs/list-of-certificate-holders База дозволяє перевіряти власника сертифіката (Certificate Holder), сертифіковану продукцію, статус і строк дії ліцензії, стандарт, сферу сертифікації, країну, майданчики та, за наявності, інформацію про аудит. Станом на 2026 рік в офіційному переліку Rainforest Alliance для України відображається 12 чинних власників сертифікатів зі статусом Granted (сертифікацію надано). Усі вони сертифіковані за Supply Chain Requirements для какао. Актуальний статус і кількість слід перевіряти в List of Certificate Holders.
Важливо для експортера	З 1 березня 2026 року Rainforest Alliance має окремий Regenerative Agriculture Standard v1.0. Його не слід ототожнювати із Sustainable Agriculture Standard: це окремий стандарт із додатковим фокусом на здоров'ї ґрунту, біорізноманітті та кліматичній стійкості.

Verra VCS / VM0042

Назва	Verra VCS / VM0042
Офіційні ресурси	verra.org
Короткий опис	Verified Carbon Standard (VCS) – міжнародна програма Verra для реєстрації, незалежної валідації та верифікації кліматичних проєктів і випуску верифікованих вуглецевих одиниць (Verified Carbon Units, VCUs). Для агропродовольчого сектору найбільш релевантною є методологія VM0042 Improved Agricultural Land Management, яка застосовується до проєктів зі скорочення викидів парникових газів і збільшення запасів органічного вуглецю в ґрунті завдяки вдосконаленому управлінню сільськогосподарськими угіддями. VM0042 не є стандартом сертифікації продукції: об'єктом оцінювання є вуглецевий проєкт і підтверджені кліматичні результати.
Основні вимоги та документи	VM0042 Improved Agricultural Land Management: https://verra.org/methodologies/vm0042-improved-agricultural-land-management-v2-2/ Станом на 2026 рік активними є VM0042 v2.2 та v2.1. Для нових проєктів необхідно використовувати актуальну версію методології разом із відповідними вимогами VCS Program.
Сфера застосування	В агропродовольчому секторі методологія застосовується до сільськогосподарських земель, де впроваджуються покращені практики управління, зокрема зменшений обробіток ґрунту, покривні культури, удосконалене управління добривами, пожнивними рештками та водним режимом, зміни сівозміни й практик випасу.
Ринок і значення для експорту	Глобальний добровільний вуглецевий ринок. Для українського аграрного оператора практична цінність полягає у можливості долучатися до міжнародних вуглецевих проєктів, отримувати додатковий дохід від підтверджених скорочень і видалень викидів та брати участь у програмах декарбонізації ланцюгів постачання.
Модель підтвердження відповідності	Проєкт розробляється відповідно до VCS Program та VM0042 із визначенням базового сценарію, меж проєкту, додатковості та системи моніторингу. Результати проходять незалежну валідацію та верифікацію через затверджений Verra орган з валідації та верифікації (Validation/Verification Body, VVB). Після успішної верифікації Verra може випустити VCUs у Verra Registry. Сертифікат із фіксованим щорічним строком дії не передбачений. Незалежна верифікація проводиться за моніторинговими періодами проєкту для підтвердження результатів і подальшого випуску вуглецевих одиниць VCU.
Сертифікаційні та аудиторські організації	У VCS функцію незалежної оцінки виконують органи з валідації та верифікації (VVB), затверджені Verra для відповідної сфери. • Earthood Services Limited earthood.in; активний VVB Verra для VCS, зокрема у сфері сільського господарства, лісового господарства та землекористування (Agriculture, Forestry and Other Land Use, AFOLU). Має практичний досвід роботи в Україні. • SCS Global Services scsglobalservices.com; активний VVB Verra для VCS у сфері AFOLU. • TÜV SÜD America Inc. tuvsud.com; активний VVB Verra для VCS у сфері AFOLU. Актуальний статус і сферу VVB необхідно перевіряти в офіційному переліку Verra.

Консультаційна підтримка	Verra не веде окремого реєстру затверджених консультантів або розробників вуглецевих проєктів. На практиці аграрні оператори можуть долучатися до спеціалізованих програм вуглецевого землеробства, які організовують проєкт, моніторинг, підготовку документації та взаємодію з Verra і VVB. eAgronom https://www.eagronom.com/ua; програма сталого та вуглецевого землеробства, що працює з фермерами в Україні та інших країнах Центральної і Східної Європи. Agreena / AgreenaCarbon https://agreena.com/uk-ua/fermeram/; міжнародна програма вуглецевого землеробства, що працює, зокрема, з українськими агровиробниками. Carbon Credit Ukraine https://carboncreditukraine.com/; українська програма вуглецевого землеробства та партнер InSoil в Україні.
Реєстри та перевірка статусу	Вуглецеві проєкти, їх статус, документація та випущені VCUs публікуються у Verra Registry: registry.verra.org В Україні вже реалізуються аграрні проєкти за VM0042, зокрема: • AgreenaCarbon Project – VCS Project 4022. • The Regenerative Agriculture Project for Eastern European Soils – VCS Project 4951; Україна та Молдова. • The Carbon Credit Ukraine Initiative – VCS Project 5278. • Seeds of Recovery – VCS Project 5376; власний вуглецевий проєкт Kernel у партнерстві із Sentinel Earth. Станом на 2026 рік проєкт перебуває на етапі валідації.
Важливо для експортера	У вересні 2026 року Verra запустила Scope 3 Standard (S3S) – програму для обліку та підтвердження скорочень непрямих викидів у ланцюгу створення вартості (Scope 3). Для сільського господарства доступна S3S-VM0042, адаптована з VM0042 v2.2. S3S впроваджується поетапно: на 2026 рік доступне попереднє внесення проєктів до Verra Registry; повна валідація, верифікація та випуск одиниць S3S передбачені на наступних етапах.

СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ТА АУДИТИ

Соціальні стандарти та аудити використовуються для оцінки та підтвердження того, як підприємства управляють трудовими правами, умовами праці, охороною здоров'я і безпекою, недопущенням дитячої та примусової праці, дискримінації та іншими ризиками недотримання соціальних і трудових вимог.

Для агропродовольчого сектору такі вимоги можуть стосуватися сільськогосподарських виробників, переробних підприємств, пакувальних підприємств, складів та інших майданчиків у ланцюгу постачання. Практична необхідність найчастіше виникає через політику відповідальних закупівель, кодекс вимог до постачальників, програму належної обачності або іншу вимогу міжнародного покупця, роздрібної торговельної мережі чи власника бренду.

Системи в цьому розділі мають різну логіку. Sedex / SMETA є методологією незалежного соціального аудиту і не передбачає видачі сертифіката. amfori BSCI є системою управління соціальними ризиками та моніторингу постачальників, у межах якої проводяться незалежні аудити з рейтингом від A до E, але сертифікат також не видається. SA8000 є стандартом сертифікації третьою стороною для системного управління вимогами у сфері трудових прав і прав людини.

Для українського експортера агропродовольчої продукції важливо спочатку визначити, що саме вимагає покупець: SMETA-аудит, участь у системі amfori BSCI, сертифікацію SA8000 або інший інструмент перевірки дотримання соціальних вимог. Ці системи мають різну модель оцінювання та не є автоматично взаємозамінними.

Sedex / SMETA 7

Назва	Sedex / SMETA 7
Офіційні ресурси	sedex.com
Короткий опис	SMETA 7.0 (Sedex Members Ethical Trade Audit) – актуальна методологія соціального аудиту Sedex для оцінки трудових практик, охорони праці та відповідального ведення бізнесу на об'єкті аудиту. Вона базується на SMETA Workplace Requirements, ETI Base Code, конвенціях ILO і національному законодавстві. SMETA є методологією аудиту, а не стандартом сертифікації: результатом є звіт про аудит, виявлені невідповідності і звіт про план коригувальних дій (Corrective Action Plan Report), а не сертифікат або оцінка «пройдено/не пройдено».
Основні вимоги та документи	SMETA 7 – офіційна сторінка Sedex: https://www.sedex.com/solutions/smeta-audit/ Sedex Platform: https://www.sedex.com/solutions/sedex-platform/ SMETA 7 Workplace Requirements, посібники та детальні настанови щодо впровадження є частиною офіційної документації SMETA. Детальні матеріали доступні членам Sedex через Sedex Platform та електронне навчання. Перед аудитом необхідно використовувати актуальний комплект документів SMETA 7.
Сфера застосування	SMETA – міжгалузева методологія аудиту, що застосовується до конкретного об'єкта аудиту, а не до продукту. В агропродовольчому секторі сфера застосування може охоплювати сільськогосподарські підприємства, підприємства з переробки та виробництва харчових продуктів, пакувальні підприємства, склади й логістичні майданчики, виробників інгредієнтів та інші об'єкти аудиту у ланцюгу постачання. SMETA не є сертифікацією продукту.
Ринок і значення для експорту	Глобальний; особливо міжнародні роздрібні, харчові, брендовані ланцюги та ланцюги відповідального постачання. SMETA не є законодавчою умовою імпорту і не є сертифікацією. Для українського оператора агропродовольчого сектору аудит найчастіше виникає як вимога покупця, вимога під час схвалення постачальника або частина програми відповідального постачання / належної обачності міжнародного клієнта.
Модель підтвердження відповідності	SMETA є методологією соціального аудиту, а не сертифікаційною схемою. Для проведення SMETA-аудиту підприємство має бути зареєстроване на платформі Sedex. Аудит проводить незалежна аудиторська компанія, затверджена Sedex (AAC). Залежно від потреб покупця застосовується аудит за 2 або 4 напрямами. Аудит може бути оголошеним, частково оголошеним або неоголошеним. За результатами формується звіт SMETA та план коригувальних дій. SMETA-сертифікат не видається, а аудиторський звіт не має формального строку дії. Sedex рекомендує вважати інформацію актуальною не довше 24 місяців: для об'єктів із високим ризиком – повторний аудит щороку, із середнім – раз на 2 роки, із низьким – на розсуд покупця.

Сертифікаційні та аудиторські організації	SMETA не є сертифікаційною схемою. Аудити можуть проводити лише аудиторські компанії, затверджені Sedex як Affiliate Audit Companies (AAC). Для українських операторів практично релевантні: • Bureau Veritas bureauveritas.com; в Україні працює через ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» bureauveritas.com.ua. • SGS sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. • DQS dqsglobal.com; в Україні працює через ТОВ «ДКС Сертифік Україна» dqsglobal.com/uk-ua. • TÜV NORD tuv-nord.com; в Україні працює через TÜV NORD Bulgaria та ТОВ «Т-СЕРТ» tuv-nord.com/bg. • United Registrar of Systems (URS) urs-holdings.com; в Україні працює через ТОВ «Юнайтед Регістар оф Системс Україна» urs-ukraine.com.ua. • Control Union Certifications B.V. controlunion.com; в Україні працює через ТОВ «Контрол Юніон Сертифікейшнс Україна» ukraine.controlunion.com. Актуальний перелік: https://www.sedex.com/about/who-we-work-with/affiliate-auditors/
Консультаційна підтримка	Sedex не веде окремого реєстру затверджених консультантів SMETA. Sedex застерігає від використання консультацій або коучингу, пов'язаних із Sedex/SMETA, що надаються особами чи компаніями, не пов'язаними із Sedex або затвердженими Affiliate Audit Companies (AACs). Перелік AACs: https://www.sedex.com/about/who-we-work-with/affiliate-auditors/ Консультаційні послуги та незалежний SMETA-аудит мають бути чітко розділені. Члени Sedex також мають доступ до матеріалів для підготовки до SMETA та електронного навчання через Sedex Platform.
Реєстри та перевірка статусу	SMETA не є сертифікаційною схемою, тому публічного реєстру сертифікатів SMETA не існує. Звіти про SMETA-аудити завантажуються на Sedex Platform: https://www.sedex.com/solutions/sedex-platform/ Доступ до звітів та результатів аудитів надається відповідним учасникам Sedex і пов'язаним покупцям/партнерам через систему дозволів. Публічного переліку місць роботи, де проведено SMETA-аудит, або статистики їх кількості в Україні Sedex не публікує.
Важливо для експортера	Один звіт SMETA може бути наданий через платформу Sedex кільком покупцям, що дозволяє зменшити дублювання соціальних аудитів. Водночас кожен покупець самостійно визначає, чи прийнятні результати аудиту та виявлені невідповідності для схвалення постачальника.

amfori BSCI (Business Social Compliance Initiative)

Назва	amfori BSCI (Business Social Compliance Initiative)
Офіційні ресурси	amfori.org
Короткий опис	amfori BSCI – міжнародна система управління соціальними ризиками та моніторингу умов праці в ланцюгах постачання, розроблена бізнес-асоціацією amfori. Система базується на amfori BSCI Code of Conduct та охоплює трудові права, умови праці, охорону здоров'я і безпеку, недопущення дитячої та примусової праці, дискримінації, захист вразливих працівників, екологічні та етичні аспекти. amfori BSCI не є системою сертифікації. За результатами аудиту формується звіт та рейтинг від A до E; сертифікат або результат «пройдено / не пройдено» не видається. Основний підхід системи – управління ризиками та постійне вдосконалення соціальних практик у ланцюгу постачання.
Основні вимоги та документи	amfori BSCI Code of Conduct та amfori BSCI System Manual – офіційна документація amfori: https://www.amfori.org/amfori-bsci/ Актуальні документи та настанови доступні через amfori та amfori Sustainability Platform.
Сфера застосування	amfori BSCI застосовується до об'єктів моніторингу й учасників ланцюга постачання, а не до конкретного продукту. В агропродовольчому секторі система може застосовуватися до первинного сільськогосподарського виробництва, переробних і харчових підприємств, пакувальних підприємств та інших об'єктів моніторингу у ланцюгу постачання. Механізм багаторівневого моніторингу (multi-tier monitoring) також дозволяє охоплювати наступні рівні ланцюга, зокрема господарства, пов'язані з переробником або пакувальним підприємством. У 2026 році amfori BSCI отримав визнання Sustainable Supply Chain Initiative (SSCI) для сфер Manufacturing & Processing та Primary Production.
Ринок і значення для експорту	Глобальний; особливо міжнародні роздрібні мережі, бренди, імпортери та компанії, які використовують системи відповідальних закупівель і соціальної належної обачності. amfori BSCI не є законодавчою умовою імпорту. Для українського оператора агропродовольчого сектору практична потреба зазвичай виникає як вимога конкретного покупця, частина процедури схвалення постачальника або програми відповідального постачання. Практичним прикладом є вимоги METRO до потенційних українських постачальників у межах програми EuroConnect, де amfori BSCI або еквівалентний інструмент перевірки дотримання соціальних вимог зазначався серед вимог до постачальників.

Модель підтвердження відповідності	amfori BSCI є системою соціального моніторингу, а не сертифікаційною схемою. Бізнес-партнер реєструється та працює через amfori Sustainability Platform. Повний аудит охоплює 13 Performance Areas та 81 питання. За результатами автоматично формується рейтинг від A до E. Стандартний цикл моніторингу – 2 роки. Результати аудитів із рейтингами A або B чинні 24 місяці, C, D або E – 12 місяців. Для рейтингів C, D або E протягом 2–12 місяців проводиться повторна перевірка коригувальних дій (follow-up audit), яка продовжує чинність результату до завершення дворічного циклу. З 2 липня 2025 року бізнес-партнери можуть за визначених amfori умов самостійно подавати запит на моніторинг власного об'єкта через amfori Sustainability Platform. Бізнес-партнер при цьому має бути пов'язаний щонайменше з одним членом amfori.
Сертифікаційні та аудиторські організації	amfori BSCI не є сертифікаційною схемою. Аудити проводять затверджені amfori партнери з моніторингу (Monitoring Partners). Для українських операторів практично релевантний: • SGS sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. Актуальну доступність партнерів з моніторингу для конкретної країни та виду моніторингу доцільно перевіряти через amfori Sustainability Platform перед замовленням аудиту.
Консультаційна підтримка	Окремого публічного реєстру затверджених amfori BSCI консультантів не виявлено. amfori надає бізнес-партнерам навчальні матеріали та тренінги через amfori Academy. Для підготовки підприємства також можуть залучатися незалежні консультанти з дотримання соціальних вимог, однак консультаційна підтримка та незалежний BSCI-аудит мають бути належно розділені.
Реєстри та перевірка статусу	amfori BSCI не є сертифікаційною схемою, тому публічного реєстру BSCI-сертифікатів або «сертифікованих підприємств» не існує. Звіти про аудити та рейтинги зберігаються в amfori Sustainability Platform. Повні звіти доступні підприємству, що проходить аудит, та відповідним членам amfori згідно з правилами доступу платформи.
Важливо для експортера	amfori BSCI не слід називати «сертифікацією BSCI» або «сертифікатом BSCI». Для підтвердження відповідності покупцю використовується актуальний звіт про аудит і результат моніторингу. BSCI та SMETA мають схожу практичну роль як інструменти, що застосовуються на вимогу покупців соціального аудиту, але використовують різні методології, платформи, правила та моделі оцінювання, тому вимога покупця щодо однієї системи не означає автоматичного прийняття іншої. Визнання amfori BSCI системою SSCI у 2026 році для Manufacturing & Processing і Primary Production додатково підсилює його значення для міжнародних ланцюгів постачання споживчих товарів та агропродовольчої продукції.

SA8000 – Standard for Decent Work

Назва	SA8000 – Standard for Decent Work
Офіційні ресурси	sa-intl.org
Короткий опис	SA8000:2026 Standard for Decent Work – міжнародний добровільний стандарт сертифікації системи управління у сфері гідної праці та соціальної відповідальності, власником якого є Social Accountability International (SAI). Він поєднує вимоги у сфері трудових прав і прав людини із системним підходом до управління, належну обачність та постійне вдосконалення. Стандарт базується на міжнародних нормах, включно з конвенціями ILO, Universal Declaration of Human Rights та UN Guiding Principles on Business and Human Rights.
Основні вимоги та документи	SA8000:2026 Standard for Decent Work – офіційний стандарт і матеріали для завантаження: https://sa-intl.org/resources/sa8000-standard/ На цій сторінці доступний для завантаження офіційний текст SA8000:2026 та переклади. Єдиним офіційним текстом стандарту є англійська версія; переклади використовуються як допоміжний ресурс. Для застосування стандарту слід також враховувати актуальні матеріали SAI щодо впровадження SA8000:2026.
Сфера застосування	SA8000:2026 застосовується на рівні організації та є універсальним щодо розміру, місцезнаходження і галузі. В агропродовольчому секторі сфера застосування може охоплювати сільськогосподарських виробників, переробні підприємства, виробників харчових продуктів, пакувальні підприємства, склади, експортерів та інших операторів ланцюга. Стандарт охоплює вплив організації на умови праці через її власну діяльність та ділові відносини, а не конкретний продукт.
Ринок і значення для експорту	Глобальний; стандарт може застосовуватися до організацій будь-якої галузі та країни. SA8000 не є законодавчою умовою імпорту агропродовольчої продукції. Для українського оператора практична цінність виникає тоді, коли сертифікацію визнає або вимагає конкретний міжнародний покупець, система закупівель, тендер або програма дотримання соціальних вимог. Без підтвердженого попиту сертифікація зазвичай не є базовою умовою експорту.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна сертифікація третьою стороною через орган оцінки відповідності, акредитований SAAS для проведення SA8000-сертифікації у відповідній країні. Первинна сертифікація включає аудит у два етапи. Після позитивного рішення видається сертифікат SA8000 строком на три роки. Наглядові аудити проводяться щороку, перший – не пізніше ніж через 6 місяців після сертифікаційного рішення. Для окремих майданчиків застосовуються переважно частково оголошені аудити. Повторна сертифікація проводиться до завершення трирічного циклу.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Сертифікацію SA8000 можуть проводити лише органи оцінки відповідності (CAB), акредитовані SAAS для відповідної країни. Актуальний перелік: sa-intl.org/resources/sa8000-accredited-conformity-assessment-bodies/. Для України чинну географічну сферу акредитації має: • SGS India Private Ltd. sgs.com; в Україні працює через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua.

Консультаційна підтримка	Social Accountability International веде офіційний SAI Consultant Registry – публічний перелік консультантів, які відповідають установленим базовим вимогам щодо підготовки та досвіду у сфері соціальної відповідальності, зокрема SA8000: https://sa-intl.org/sai-consultant-registry-list/ Реєстр дозволяє шукати консультантів за географічним охопленням, статусом та профілем консалтингу. Включення консультанта до SAI Consultant Registry не означає окремого схвалення з боку SAI. В Україні консультаційні послуги з розробки та впровадження SA8000 надає, зокрема: Atestor – https://atestor.ua/uk/services/sa-8000/ Перед вибором консультанта доцільно перевіряти практичний досвід саме з SA8000:2026 та, за потреби, його поточний статус у SAI Consultant Registry.
Реєстри та перевірка статусу	Social Accountability International веде офіційний SA8000 Certified Organization List: https://sa-intl.org/sa8000-search/ Реєстр дозволяє перевіряти чинні та історичні сертифікації за країною, статусом сертифікації, органом оцінки відповідності та галуззю, а також експортувати результати пошуку. Станом на 2026 рік в офіційному SA8000 Certified Organization List організацій із чинною сертифікацією в Україні не виявлено. Актуальний статус слід перевіряти в реєстрі SAI.
Важливо для експортера	У 2026 році триває перехід із SA8000:2014 на SA8000:2026. До 31 грудня 2026 року нова сертифікація та повторна сертифікація ще можуть проводитися за SA8000:2014 або SA8000:2026 залежно від готовності відповідного органу оцінки відповідності. З 1 січня 2027 року всі нові та повторні сертифікації проводяться лише за SA8000:2026. Усі чинні сертифіковані організації мають перейти на SA8000:2026 до 31 травня 2029 року. Перехід здійснюється під час повторної сертифікації, а не під час наглядового аудиту.

РЕЛІГІЙНІ СИСТЕМИ СЕРТИФІКАЦІЇ

Релігійні системи сертифікації підтверджують відповідність продукції, інгредієнтів, виробничих процесів і, за потреби, відповідних ланцюгів постачання релігійним вимогам. В агропродовольчому секторі найбільш поширеними міжнародними системами є Halal та Kosher.

Вимоги можуть охоплювати походження і допустимість інгредієнтів та технологічних допоміжних засобів, правила забою тварин, виробниче обладнання, очищення і розділення потоків, запобігання перехресному забрудненню, зберігання, транспортування, простежуваність, пакування та використання відповідного сертифікаційного знака.

Для українського експортера агропродовольчої продукції практична необхідність такої сертифікації залежить від цільового ринку, категорії продукції та вимог покупця. У певних випадках вона є добровільною вимогою покупця або споживчого ринку, а для окремих продуктів і ринків може становити пряму вимогу доступу до ринку.

Halal і Kosher мають різні системи визнання. Для Halal необхідно перевіряти, чи визнається конкретний орган Halal-сертифікації відповідним компетентним органом цільової країни та для потрібної сфери продукції. Для Kosher важливо підтвердити прийняття конкретного органу Kosher-сертифікації або його сертифікаційного знака покупцем; при експорті до Ізраїлю додатково застосовуються вимоги Chief Rabbinate для відповідних моделей постачання продукції.

Тому сертифікацію доцільно обирати після визначення конкретного експортного ринку і покупця, а не лише на підставі загальної міжнародної репутації органу сертифікації.

Halal

Назва	Halal
Офіційні ресурси	• smiic.org • OIC/SMIIC – міжнародний інститут стандартів країн OIC.
Короткий опис	Halal – узагальнена назва систем сертифікації, стандартів і визнання, що підтверджують відповідність продукції, інгредієнтів, процесів і ланцюгів постачання вимогам ісламського права щодо halal і haram. Єдиного глобального Halal-стандарту або універсальної версії немає: застосовуються міжнародні, регіональні та національні стандарти, а також правила визнання конкретних компетентних органів. Вимоги можуть стосуватися інгредієнтів, забою, переробки, обладнання, розділення потоків, простежуваності, зберігання, транспортування та маркування.
Основні вимоги та документи	Єдиного глобального Halal-стандарту немає: перед сертифікацією слід визначити цільовий ринок і чинні правила визнання. **OIC/SMIIC:** OIC/SMIIC 1:2019 (харчові продукти), 2:2019 (органи сертифікації), 3:2019 (акредитація) – https://smiic.org/en/standards **GCC / GSO:** GSO 2055-1:2015 (харчові продукти), 2055-2:2021 (органи сертифікації) – https://www.gso.org.sa/ **Малайзія / JAKIM:** MS 1500:2019 – https://www.islam.gov.my/ **Індонезія / BPJPH:** Halal Product Assurance – https://bpjph.halal.go.id/ **Сінгапур / MUIS:** визнання іноземних органів сертифікації – https://www.muis.gov.sg/halal/fhcb/
Сфера застосування	Конкретна сфера застосування залежить від обраної системи Halal та стандарту. В агропродовольчому секторі сертифікація може охоплювати: харчові продукти та напої; м'ясо, птицю і забійні підприємства; молочну продукцію; інгредієнти, добавки і технологічні допоміжні засоби; олії та жири; кондитерські вироби; зернові, борошно, макаронні та інші перероблені продукти; громадське харчування; зберігання, логістику і транспорт. Точна сфера продукції та діяльності має відповідати вимогам, за якими конкретний орган Halal-сертифікації акредитований або визнаний.
Ринок і значення для експорту	Країни GCC і Близького Сходу, Малайзія, Індонезія, Сінгапур та інші ринки зі значною часткою мусульманських споживачів. Статус Halal залежить від країни та категорії продукту: це може бути законодавча або імпортна вимога, вимога покупця або добровільний інструмент ринкового позиціонування. Для імпортних харчових продуктів, напоїв і продукції забою обов'язкова Halal-сертифікація в Індонезії передбачена з 18 жовтня 2028 року (Government Regulation No. 40/2026).
Модель підтвердження відповідності	Halal-сертифікація залежить від цільового ринку: оператор перевіряє застосовні стандарти та визнання органу сертифікації. Процедура зазвичай передбачає перевірку інгредієнтів і постачальників, виробничих процесів, очищення обладнання, розділення потоків, аудит підприємства та сертифікаційне рішення. Для м'яса і птиці перевіряють також забій. Сертифікат охоплює визначені продукти й сферу. **Строк дії сертифіката:** визначається схемою; наприклад, Центр сертифікації «Халяль» видає сертифікати на 1 рік. **Періодичність аудитів:** первинний аудит і подальший нагляд за правилами схеми; додаткові перевірки можливі залежно від продукції та вимог ринку.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Для Halal необхідно перевіряти не лише орган сертифікації, а й його чинне визнання для конкретного цільового ринку та сфери продукції. Для українських операторів практично релевантні: • Центр сертифікації «Халяль» – halal.ua. Із сайтом halal.ua пов'язані дві українські юридичні особи: ТОВ «Центр сертифікації "Халяль"» та, з 2026 року, ТОВ «Центр сертифікації "Халяль" Україна». У чинному реєстрі MUIS визнання оформлене на нову юридичну особу, тоді як у реєстрі EIAC чинна акредитація зазначена для попередньої юридичної особи. Перед укладанням договору необхідно перевірити, яка саме юридична особа видаватиме сертифікат та чи визнається вона на цільовому ринку. • ТОВ «Халяль Центр» – ua-halal.com. Має чинну міжнародну акредитацію; сертифікати органу використовуються, зокрема, для українських підприємств, продукція яких постачається на ринок ОАЕ. • ТОВ «Центр сертифікації "Халяль Глобал Юкрейн"» – halalglobal.in.ua. Має чинне міжнародне визнання, зокрема MUIS.
Консультаційна підтримка	Оператор може залучити незалежного консультанта з досвідом роботи з вимогами Halal на цільовому ринку; єдиного міжнародного реєстру таких фахівців немає. Органи сертифікації можуть роз'яснювати вимоги, процедуру та виявлені невідповідності, але розроблення й упровадження рішень потрібно відокремлювати від незалежної сертифікації.
Реєстри та перевірка статусу	Єдиного глобального публічного реєстру Halal-сертифікованих операторів не існує. Для перевірки українських операторів можна використовувати публічні переліки окремих органів Halal-сертифікації: • Центр сертифікації «Халяль» – https://halal.ua/customers • Halal Global Ukraine – https://www.halalglobal.in.ua/klienty/ • Halal Center – https://ua-halal.com/our-clients/ Halal Global Ukraine та Halal Center у своїх переліках також відображають статус сертифікації та дані сертифікатів. Станом на 2026 рік лише публічний перелік Halal Global Ukraine містить понад 20 клієнтів із чинним статусом сертифікації. Актуальну кількість і статус слід перевіряти безпосередньо в реєстрі Halal Global Ukraine. Сертифікація Halal може стосуватися лише визначеної продукції, майданчика або сфери сертифікації і не означає автоматично, що весь асортимент підприємства сертифікований Halal.
Важливо для експортера	Для рослинної продукції, яка сама по собі зазвичай відповідає вимогам Halal, ризики можуть виникати під час переробки – через ароматизатори, добавки і технологічні допоміжні засоби, покриття, пакувальні матеріали або контакт із нехаляльною продукцією.

Kosher (Kashrut)

Назва	Kosher (Kashrut)
Офіційні ресурси	akokosher.org AKO – міжнародне об'єднання організацій кошерної сертифікації; сертифікатів не видає.
Короткий опис	Kosher (Kashrut) – узагальнена назва систем сертифікації відповідності продуктів, інгредієнтів, виробничих процесів і обладнання вимогам Kashrut – єврейського релігійного права щодо харчових продуктів. Єдиного глобального Kosher-стандарту, централізованої системи акредитації або універсальної версії немає: вимоги встановлюють рабинські органи Kosher-сертифікації. Вони визначають вимоги до інгредієнтів, виробництва, обладнання, розділення, кошеризації, нагляду та використання сертифікаційних знаків.
Основні вимоги та документи	Єдиного глобального Kosher-стандарту або універсального нормативного тексту немає. Вимоги встановлює конкретний орган Kosher-сертифікації, тому перед сертифікацією необхідно використовувати його офіційні вимоги та настанови щодо впровадження. OU Kosher – certification requirements/process: https://oukosher.org/get-certified-application/ OK Kosher – getting certified: https://www.ok.org/getting-certified/ STAR-K – certification process: https://www.star-k.org/articles/articles/getting-certified/certification-process/1362/guideline-of-the-certification-process/ Застосовні вимоги можуть відрізнятися щодо інгредієнтів, постачальників, обладнання, виробництва, кошеризації, нагляду та використання сертифікаційного знака.
Сфера застосування	Конкретна сфера застосування залежить від органу Kosher-сертифікації. В агропродовольчому секторі сертифікація може охоплювати інгредієнти, добавки, ароматизатори і технологічні допоміжні засоби; зернові та борошняні продукти; олії й жири; фрукти, овочі та перероблені продукти; кондитерські вироби; напої; молочну продукцію; м'ясо і птицю; рибу; виноробство та виноградну продукцію; харчові виробничі майданчики і виробництво під власними торговельними марками. Окремі органи також сертифікують громадське харчування та транспорт і логістику. Точну сферу встановлює конкретна сертифікаційна організація.
Ринок і значення для експорту	Ізраїль, США та глобальні споживчі, роздрібні та інгредієнтні ринки Kosher. У більшості країн сертифікація Kosher є добровільною вимогою покупця або споживачів. Для Ізраїлю діє окремий режим: імпортована продукція, що продається як Kosher, повинна мати підтвердження від визнаного рабина / органу сертифікації та відповідне схвалення Головного рабинату Ізраїлю (Chief Rabbinate); для імпортованого м'яса і птиці сертифікат Kosher є законодавчою вимогою. Для харчових інгредієнтів Kosher також може бути важливою як вимога виробника кінцевого сертифікованого продукту.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна релігійна сертифікація через обраний орган Kosher-сертифікації. Оператор подає заявку та інформацію про продукцію, рецептури, інгредієнти, постачальників, виробничі процеси й обладнання. Представник органу сертифікації проводить інспекцію виробництва та визначає необхідні умови щодо сировини, обладнання, розділення виробництва, кошеризації та нагляду. Після виконання вимог укладається сертифікаційна угода та видається Letter of Certification (лист-підтвердження сертифікації) із переліком схваленої продукції та її статусом.

Модель підтвердження відповідності	Надалі оператор проходить періодичний нагляд і погоджує зміни у рецептурах, постачальниках та виробничих процесах. **Строк дії сертифіката:** визначається органом сертифікації; наприклад, OK Kosher видає сертифікати на 1 рік із щорічним поновленням. **Періодичність інспекцій:** регулярний нагляд протягом строку сертифікації, включно з можливими неоголошеними перевірками. Частота залежить від продукції, виробничих процесів та вимог органу сертифікації.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Єдиного глобального переліку органів Kosher-сертифікації немає. Перед вибором органу необхідно перевірити прийнятність його сертифіката та знака для конкретного покупця і цільового ринку. Для українських операторів практично релевантні: • ТОВ «Український комітет з кашруту» kosher.org.ua; проводить Kosher-сертифікацію українських виробників. • Kosher Check koshercheck.org; в Україні послуга доступна через ІП «СЖС Україна» sgs.com/uk-ua. • OK Kosher Certification ok.org; проводить пряму міжнародну Kosher-сертифікацію та має підтверджений досвід сертифікації українських виробників. Для експорту до Ізраїлю необхідно окремо перевірити прийнятність сертифіката для відповідного маршруту імпорту та вимог Головного рабинату Ізраїлю.
Консультаційна підтримка	Єдиного глобального реєстру затверджених консультантів з Kosher немає. Консультаційний супровід щодо вимог Kashrut зазвичай надається безпосередньо обраною організацією Kosher-сертифікації або незалежними фахівцями. В Україні консультаційний супровід та підготовку до Kosher-сертифікації надає, зокрема: • Український комітет із кашруту – https://kosher.org.ua/ Український комітет із кашруту прямо надає консультаційні послуги та супроводжує виробника в процесі підготовки й сертифікації. Органи Kosher-сертифікації також зазвичай надають технічні настанови та супровід у межах процедури сертифікації.
Реєстри та перевірка статусу	• Єдиного глобального публічного реєстру українських операторів, сертифікованих Kosher, не існує. • Статус сертифікації доцільно перевіряти в базі даних відповідного органу Kosher-сертифікації або за актуальним Letter of Certification. Публічний пошук сертифікованої продукції мають Kosher Check та OK Kosher Certification.
Важливо для експортера	Базовими статусами Kosher-продукції є Meat (м'ясна), Dairy (молочна) та Pareve (нейтральна – не містить м'ясних або молочних компонентів). Цей статус визначає, які інгредієнти, обладнання та виробничі лінії можна використовувати для відповідної продукції, а також впливає на її маркування. Kosher for Passover (кошерне для Песаха) – це окремі, суворіші вимоги до продукції на період єврейського свята Песах. Звичайна Kosher-сертифікація не означає автоматичної відповідності вимогам Kosher for Passover.

СХЕМИ ПІДТВЕРДЖЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПРОДУКЦІЇ

Схеми підтвердження спеціальних характеристик продукції встановлюють вимоги до окремих характеристик, важливих для певних споживчих груп і спеціалізованих сегментів ринку. Перевірка може охоплювати склад продукції, походження інгредієнтів, технологічні допоміжні речовини, виробничі процеси та маркування.

Для українського експортера практичне значення таких схем визначається вимогами покупця, торговельної мережі та обраного сегмента ринку. Перед сертифікацією доцільно погодити, яку характеристику потрібно підтвердити, за якою схемою та для якого переліку продукції.

У цьому розділі розглядаються V-Label у категорії VEGAN – схема підтвердження веганського складу та відповідності виробничих процесів, а також AOECS – схема підтвердження відповідності вимогам до безглютенових харчових продуктів. Обидві схеми передбачають надання права використовувати відповідний знак на погодженій продукції.

V-Label

Назва	V-Label
Офіційні ресурси	v-label.com/uk
Короткий опис	V-Label – міжнародна добровільна схема перевірки та маркування веганської й вегетаріанської продукції. Категорія **VEGAN** підтверджує відповідність складу та виробничих процесів веганським критеріям схеми. Власник торгової марки – V-Label GmbH, Швейцарія; ліцензування здійснюється через уповноважених партнерів.
Основні вимоги та документи	Критерії V-Label; доступний український текст, редакція V02.03. Для категорії **VEGAN** виключається використання речовин тваринного походження, включно з молоком, яйцями, медом, желатином, окремими барвниками, ароматизаторами та ферментами. Перевірка охоплює також технологічні допоміжні речовини, навіть якщо вони відсутні в готовому продукті, та середовища для біотехнологічного виробництва інгредієнтів. Для оцінювання подають повний склад продукту, специфікації інгредієнтів і допоміжних речовин та інформацію про виробничий процес.
Сфера застосування	Харчові продукти та напої. Для українського агропродовольчого експорту практично релевантні рослинні альтернативи м'ясним і молочним продуктам, кондитерські та хлібобулочні вироби, снеки, готові страви, соки й вина. Схема також охоплює непродовольчі товари та послуги.
Ринок і значення для експорту	Міжнародний ринок веганської продукції, зокрема європейський. V-Label допомагає підтвердити веганське позиціонування продукції для покупців і споживачів. Доцільність сертифікації визначається вимогами покупця, торговельної мережі та обраного каналу збуту.
Модель підтвердження відповідності	Добровільна перевірка конкретних продуктів із наданням ліцензії на використання знака. Оцінюються рецептура, інгредієнти, допоміжні речовини та виробничі процеси; ліцензіат погоджується на регулярні аудити, організовані ліцензіаром. Після позитивної перевірки оформлюються ліцензійні документи й погоджується використання знака на пакуванні. Ліцензійний договір зазвичай укладається на один рік з автоматичним продовженням. Періодичність аудитів визначається ліцензіаром на основі ризику. Наприклад, за правилами V-Label у Німеччині перший аудит проводиться протягом 12 місяців після ліцензування, наступні – раз на 1–4 роки. Про зміни рецептури або виробничого процесу необхідно повідомляти ліцензіара.
Сертифікаційні та аудиторські організації	Для українських виробників ліцензування координує: • **Polveg Sp. z o.o. (Польща)** v-label.com/uk; уповноважений партнер V-Label для України, офіс у Варшаві. Робота з українськими виробниками розпочалася у 2021 році.

Консультаційна підтримка	Роз'яснення щодо критеріїв, документів і процедури ліцензування доступні через команду V-Label для України. Навчання та технічну підтримку пропонує: • **SGS Україна** sgs.com/en-ua; навчання щодо вимог V-Label та їх упровадження, лабораторні випробування відповідно до потреб і оцінки ризиків.
Реєстри та перевірка статусу	Чинність ліцензії слід перевіряти за ліцензійним документом, переліком охоплених продуктів і, за потреби, підтверджувати у Polveg. В Україні є підтверджені випадки застосування схеми V-Label.
Важливо для експортера	Категорія **VEGETARIAN** допускає певні інгредієнти, отримані від живих тварин, зокрема молоко, яйця й мед; для веганського позиціонування потрібна саме **VEGAN**. Веганське маркування не підтверджує відповідність вимогам до безглютенової продукції або відсутність алергенів. Для ненавмисних домішок тваринного походження критерії використовують контрольний орієнтир **0,1% (1 г/кг)**; можливі відхилення оцінюються з урахуванням виконаних заходів запобігання забрудненню. Оцінювання продукту починається зі збирання врожаю; використані під час вирощування добрива не є критерієм V-Label.

AOECS
Стандарт для безглютенових харчових продуктів («Перекреслений колосок»)

Назва	AOECS AOECS Standard for Gluten-Free Foods
Офіційні ресурси	aoecs.org
Короткий опис	Добровільна схема підтвердження відповідності вимогам до безглютенових харчових продуктів із наданням права використовувати знак «Перекреслений колосок» (Crossed Grain Trademark). Власник схеми – Асоціація європейських спілок целіакії (AOECS). Вимоги охоплюють вміст глютену в готовій продукції та запобігання забрудненню глютеном під час виробництва, пакування і зберігання.
Основні вимоги та документи	**AOECS Standard for Gluten-Free Foods, версія 3.0**; текст стандарту можна отримати через AOECS. Для поєднання з аудитом за стандартом, визнаним GFSI, застосовується AOECS Gluten-Free Addendum. Вміст глютену в продукції, що реалізується споживачу, не повинен перевищувати **20 мг/кг (20 ppm)**. Необхідні контроль сировини й постачальників, заходи запобігання перехресному забрудненню, процедури на основі HACCP та лабораторне підтвердження. Для маркування продукції на ринку ЄС також застосовується Регламент (ЄС) № 828/2014 – вимоги до інформації про відсутність або знижений вміст глютену в харчових продуктах.
Сфера застосування	Фасовані харчові продукти та напої, які відповідають умовам ліцензування AOECS. Для українського експорту практично релевантні безглютенове борошно й суміші, макаронні, хлібобулочні та кондитерські вироби, пластівці, сухі сніданки й снеки. Схема має перелік виключень: природна відсутність глютену сама по собі не означає, що продукт можна маркувати знаком.
Ринок і значення для експорту	Передусім європейський ринок безглютенової продукції. Ліцензія дозволяє використовувати знак на погоджених продуктах у межах території європейської системи ліцензування AOECS, до якої належить Україна. Для інших ринків умови використання знака погоджують окремо. Практична доцільність визначається вимогами покупця та обраного каналу збуту.
Модель підтвердження відповідності	Добровільне оцінювання виробництва та продукції з подальшим оформленням ліцензії на знак. Щороку проводиться аудит кожної охопленої виробничої потужності; результати випробувань готової продукції незалежною лабораторією, акредитованою за ISO/IEC 17025, подають ліцензіару щонайменше раз на рік. Можливий окремий аудит AOECS або поєднання AOECS Gluten-Free Addendum з аудитом за стандартом, визнаним GFSI. Позитивний результат аудиту є підставою для завершення ліцензування; використовувати знак можна після оформлення відповідної ліцензії. Строк дії ліцензії на використання знака «Перекреслений колосок» визначається договором із відповідною національною асоціацією целіакії.

Сертифікаційні та аудиторські організації	Ліцензування в Україні координує: • **ВГО «Українська спілка целіакії»** celiac.org.ua; національний член AOECS і ліцензіар знака «Перекреслений колосок». Аудиторські послуги пропонує: • **SGS Україна** sgs.com/en-ua; окремі аудити AOECS та аудити за AOECS Gluten-Free Addendum у поєднанні зі стандартами, визнаними GFSI. Прийнятність обраного органу й формату аудиту слід погодити з українським ліцензіаром.
Консультаційна підтримка	• **ВГО «Українська спілка целіакії»** celiac.org.ua; роз'яснення щодо вимог схеми, процедури ліцензування та використання знака українськими виробниками.
Реєстри та перевірка статусу	AOECS веде публічний каталог ліцензованих продуктів українських виробників. Перевіряти слід конкретний продукт і його ліцензійний номер; за потреби чинність ліцензії та перелік охопленої продукції підтверджують в Українській спілці целіакії. В Україні є підтверджені випадки застосування схеми AOECS і використання знака «Перекреслений колосок».
Важливо для експортера	Напис **«без глютену»** та право використовувати **«Перекреслений колосок»** мають різні підстави: напис повинен відповідати законодавчим вимогам ринку збуту, а знак додатково потребує ліцензії. Для вівса необхідно контролювати забруднення пшеницею, житом і ячменем; вміст глютену у вівсі для безглютенової продукції не повинен перевищувати 20 мг/кг. При виробництві під торговельною маркою замовника ліцензію оформлює власник цієї марки; ліцензія виробника на власну продукцію автоматично на неї не поширюється.

КОРИСНІ ІНСТРУМЕНТИ ТА РЕСУРСИ ДЛЯ ЕКСПОРТЕРА

Цей довідник допомагає визначити, які регуляторні вимоги, стандарти, схеми сертифікації та аудиту можуть бути релевантними для конкретної моделі експорту. Водночас частина інформації, необхідної експортеру для прийняття остаточного рішення або здійснення експортної операції, міститься в спеціалізованих офіційних та міжнародних ресурсах.

Нижче наведені інструменти, які можуть доповнити інформацію довідника залежно від конкретного завдання.

Якщо потрібно...	Ресурс	Для чого використовувати
Перевірити вимоги до експорту в ЄС, мита та правила походження товару	Access2Markets / My Trade Assistant (включно з ROSA)	Пошук за товаром або HS-кодом, країною експорту та призначення. Дозволяє перевірити мита, податки, митні формальності, необхідні документи та вимоги до продукції. Вбудований інструмент ROSA допомагає перевірити правила походження товару та можливість застосування преференційного мита.
Знайти або порівняти міжнародні добровільні стандарти та системи сталого розвитку	ITC Standards Map	Містить інформацію про понад 300 добровільних стандартів і систем у сферах сталого розвитку, безпечності та якості продукції. Дозволяє шукати системи за продуктом, сектором і географією та порівнювати декілька стандартів за уніфікованими критеріями.
Відстежувати нові або змінені санітарні, фітосанітарні та технічні вимоги на міжнародних ринках	WTO ePing SPS&TBT	Платформа для відстеження нових санітарних і фітосанітарних заходів (SPS – Sanitary and Phytosanitary Measures) та технічних бар'єрів у торгівлі (TBT – Technical Barriers to Trade). Дає доступ до повідомлень країн – членів СОТ і дозволяє налаштовувати сповіщення за ринками, товарами та HS-кодами.
Перевірити ветеринарні, фітосанітарні та інші офіційні вимоги до експорту агропродовольчої продукції з України	Держпродспоживслужба України	Основне українське офіційне джерело щодо міжнародних ветеринарних і фітосанітарних сертифікатів, вимог країн призначення та окремих процедур експорту продукції тваринного й рослинного походження.
Перевірити митні процедури та здійснити частину митних операцій	Державна митна служба України / «Єдине вікно для міжнародної торгівлі»	Митне декларування, NCTS, гарантії, класифікаційні рішення та інші операційні інструменти. Особливо корисно після того, як визначені продукт, ринок і необхідний пакет документів.
Перевірити міжнародні стандарти комерційної якості для окремих видів сільськогосподарської продукції	UNECE Agricultural Quality Standards (WP.7)	Стандарти якості для свіжих фруктів і овочів, сухої та сушеної продукції, картоплі, м'яса, яєць та інших категорій. Ресурс також містить методичні матеріали та моделі документів щодо оцінювання відповідності.

Якщо потрібно...	Ресурс	Для чого використовувати
Отримати загальну інформацію про підготовку підприємства до експорту та доступні інструменти підтримки	Дія.Бізнес / Офіс з розвитку підприємництва та експорту	Освітні матеріали, практичні рекомендації, інформація про підтримку експортерів, вихід на міжнародні ринки та окремі зміни, які впливають на український бізнес.
Перевірити максимально допустимі рівні залишків пестицидів (MRL) при експорті до ЄС	EU Pesticides Database	Пошук MRL за діючою речовиною та видом продукції. Допомагає перевірити застосовні вимоги до залишків пестицидів у харчових продуктах і кормах; юридично визначальними є чинні акти ЄС.

Як використовувати ці ресурси разом із довідником

Практична логіка роботи може виглядати так:

продукт і цільовий ринок → обов'язкові вимоги → вимоги покупця та каналу збуту → релевантні стандарти або схеми → орган сертифікації / аудиту → офіційні реєстри та документи → підготовка до експорту.

Жоден окремий ресурс не охоплює весь цей шлях. Саме тому доцільно комбінувати інформацію з цього довідника з відповідними офіційними інструментами залежно від конкретної експортної ситуації.

Зворотний зв'язок

Якщо ви виявили зміну, неточність або маєте практичний досвід, який може бути корисним для наступного оновлення довідника, повідомте нам про це. Будемо вдячні за ваші зауваження та пропозиції, надіслані команді «Органік Стандарт» на адресу export@organicstandard.ua.

Основні терміни та скорочення

Нижче наведені основні наскрізні терміни та скорочення, які використовуються в довіднику.

Термін / скорочення	Пояснення
AgriFood	Агропродовольчий сектор: сільськогосподарське виробництво, харчові продукти, корми та пов'язані ланцюги постачання.
B2B	Business-to-business – продаж товарів або послуг іншому бізнесу, а не кінцевому споживачу.
COI	Certificate of Inspection – сертифікат інспекції для конкретної партії органічної продукції, що імпортується до ЄС. Оформлюється в системі TRACES.
GFSI	Global Food Safety Initiative – система порівняльного оцінювання та визнання програм сертифікації безпечності харчових продуктів. GFSI сама не сертифікує підприємства.
GHG	Greenhouse Gases – парникові гази.
GMO / ГМО	Genetically Modified Organism – генетично модифікований організм.
HACCP / PRP	HACCP – система аналізу небезпечних факторів і контролю критичних точок. PRP – програми-передумови, що забезпечують базові гігієнічні та виробничі умови.
HS / CN / УКТ ЗЕД	Пов'язані системи класифікації товарів: HS – Гармонізована система, CN – Комбінована номенклатура ЄС, УКТ ЗЕД – українська товарна номенклатура. Використовуються для митних процедур, тарифів і визначення застосовних вимог.
MRL	Maximum Residue Level – максимально допустимий рівень залишків пестициду у визначеному харчовому продукті або кормі. Встановлюється законодавством відповідного ринку.
SPS	Sanitary and Phytosanitary Measures – санітарні та фітосанітарні заходи, спрямовані на захист життя і здоров'я людей, тварин та рослин.
TBT	Technical Barriers to Trade – технічні регламенти, стандарти та процедури оцінки відповідності, що можуть впливати на міжнародну торгівлю.
TRACES	Trade Control and Expert System – електронна система ЄС для оформлення й обміну документами офіційного контролю, зокрема COI під час імпорту органічної продукції.
Акредитація	Офіційне підтвердження компетентності органу сертифікації, лабораторії чи іншого органу з оцінки відповідності для визначеної сфери діяльності.
Верифікація	Незалежна перевірка та підтвердження певних даних, тверджень або виконання вимог; не обов'язково завершується видачею сертифіката.
Кількісний баланс (Mass Balance)	Модель обліку та контролю кількості сировини й пов'язаних із нею підтверджених характеристик. За умов відповідної схеми може допускати змішування матеріалів, але вимагає узгодженості входів, виходів і заявлених характеристик.
Конверсія природних екосистем	Перетворення природних екосистем (наприклад, лісів чи природних луків) на інше використання, зокрема для сільськогосподарського виробництва. Не тотожна органічній конверсії.
Контроль ланцюга постачання (Chain of Custody, CoC)	Правила документування й контролю руху продукції та передачі її підтверджених характеристик між учасниками ланцюга постачання. Залежно від схеми можуть охоплювати фізичне розділення або кількісний баланс.
Належна обачність (due diligence)	Процес збору інформації, оцінки ризиків і документування дій для підтвердження виконання встановлених вимог.

Термін / скорочення	Пояснення
Органічна конверсія (перехідний період)	Перехід виробництва на органічні методи відповідно до вимог системи сертифікації. Продукція перехідного періоду не стає автоматично органічною; можливість її спеціального маркування залежить від правил відповідної системи.
Простежуваність (traceability)	Можливість простежити походження, рух і трансформацію продукції або сировини через ланцюг постачання.
Сертифікація	Незалежне підтвердження відповідності визначеним вимогам із видачею сертифіката, якщо це передбачено відповідною системою або схемою.
Сфера застосування (scope)	Конкретні види діяльності, продукції, процесів або майданчиків, на які поширюється стандарт, сертифікація, аудит чи акредитація.

UNITED NATIONS
INDUSTRIAL DEVELOPMENT ORGANIZATION

Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО)
Віденський міжнародний центр
Wagramer Str. 5, P.O. Box 300,
A-1400 Відень, Австрія

+43 1 26026-0

www.ЮНІДО.org

ЮНІДО@ЮНІДО.org

© 2026 Органік Стандарт, Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО).
Усі права захищено.

Цю публікацію підготовлено без офіційного редагування Організацією Об'єднаних Націй. Інформація вважається достовірною та коректною станом на дату публікації, однак зміни обставин після її оприлюднення можуть вплинути на точність інформації. Інформація може бути змінена без попередження, і ЮНІДО не несе відповідальності за точність будь-якої опублікованої та збереженої інформації, а також за її тлумачення та використання користувачем.